

ŽELEZAR

JESENICE, DNE 28. MARCA 1985

ŠTEVILKA 12 • XXXIV

OBČINSKI SINDIKAT OCENIL REFERENDUM

Na zadnji seji predsedstva občinskega sindikalnega sveta, ki je bila v petek, 22. marca, so največ pozornosti namenili oceni referenduma o predlogu samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in dela sklada skupne porabe v Železarni Jesenice. Obravnavali so še problematiko delavskega doma, poročilo o poteku priprav na volitve, usmeritve za sodelovanje z občinskim sindikalnim svetom Trbovlje in vloge za denarno pomoč.

OSNOVNI VZROK JE NEZAUPANJE

V oceni referenduma, ki jo je skupaj s strokovnimi službami, drugimi družbenopolitičnimi organizacijami in poslovnim odborom pripravil sindikat Železarne, je poudarjeno, da je osnovni vzrok za neuspeh referenduma nezaupanje do predlaganih sprememb. To nezaupanje je nastalo tudi zaradi zavlačevanja izgra-

jevanja sistema nagrajevanja po delu in situacija je bila zelo primerna za širjenje raznih izkrivljenih informacij, prisotni pa so bili tudi poizkusi napačnega razlaganja sistema.

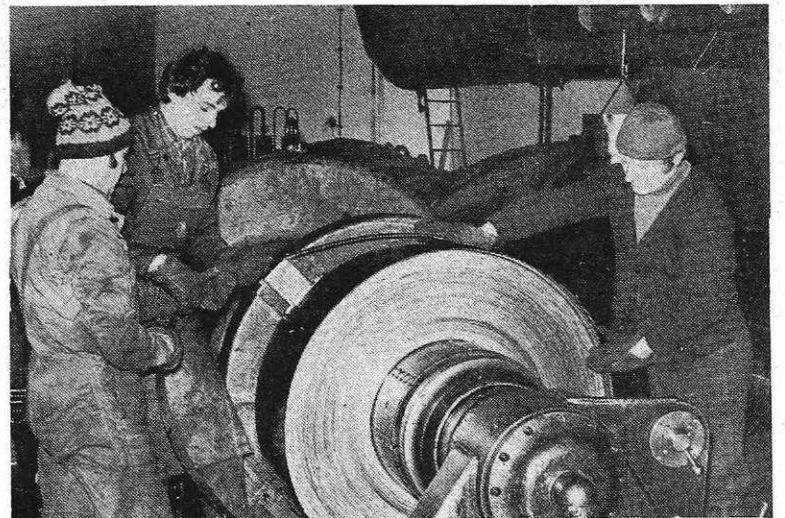
K neuspehu so pripomogli tudi zunanji vplivi, kot sta trenutna gospodarska situacija in padec osebnega standarda. Občinski sindikat je menil, da takim zunanjim vplivom ne moremo pripisati odločujočega vpliva, ker so bila prizadevanja delav-

cev, da bi z boljšim delom in različnimi akcijami izboljšali v lanskem letu zelo slabe poslovne rezultate, zelo velika. Če bi bilo nezadovoljstvo z osnovno politiko in načeli naše družbe res tako veliko, bi se to odrazilo tudi v tem, da delavci ne bi tako množično pokazali svoje pripravljenosti reševati poslovne rezultate Železarne.

BOLJ UPOŠTEVATI PRIPOMBE DELAVCEV

V razpravi so člani predsedstva menili, da ocena referenduma ni dovolj celovita. Že dve leti namreč poudarjamo, da morajo delavci obvladati dohodek. Tudi v tem, sicer negativnem primeru so dokazali, da ga

(Nadaljevanje na 6. strani)

Sodelavci pri Siemag valjarskem stroju v TOZD HVJ

KRIKA — KRITIZERSTVO — ETIKETIRANJE

Ne, ne nameravam teoretizirati o kritiki, kritizerstvu in etiketiranju, ampak bi rad nakazal le enega od številnih vidikov povezanosti teh treh terminov in na trenutno najbolj pogoste napačne interpretacije v našem družbenem in političnem vsakdanu.

Nekaterim posameznikom kritika pomeni le poudarjanje napak, slabih strani, kritiziranih stališč ali pa kritiziranih posameznikov. Saj poznamo tisto frazo »skritizirali smo ga«, ko mislimo, da smo ga raztrgali na prafaktorje, da smo mu povedali vse, kar mu gre in še več. Da mora družbena kritika, če hoče upravičiti ta naziv, izhajati iz stvarnega razmerja sil v družbi, iz narave obstoječih družbenih odnosov ..., ne bi posebej razglabljal. Kritika se lahko kaj kmalu sprevrže v skrajnost, če ne upoštevamo omenjenih pogojev: ali v konformistično idealiziranje obstoječega stanja ali v nihilistično zavračanje vsega pozitivnega v imenu nekih idealov, principov.

Po svoji vsebini in obliki je kritika lahko precej različna in se nanaša na bolj ali manj občutljiva vprašanja, bodisi s stališča posameznika, skupine ali pa celotne družbe. Še sicer pa je v naši družbi prišlo do zanimivega stanja, ki bi ga lahko parafrazirali takole: v preteklosti so se v posameznih organizacijah pojavili posamezniki, ki sodbijo, da so povsem varni pred kritiko. Prepričani so, da se je v njih »nakopičila velika količina kvalitet«, ki jih morajo sedaj deliti drugim in zato je, po njihovem mnenju, pravi absurd, da bi jih kdo kritiziral. In tako so si ti posamezniki zagotovili, da prebirajo in poslušajo samo slavošpeve o svojem delu. Pa dovolj o tem.

Stopnja reakcije tistega, na katerega se kritika nanaša, je izraz njegove sposobnosti, da realno oceni sebe in svoje slabosti. In tu smo že na točki, ko se pri kritiziranem (ne vedno) pojavi užaljenost in slaba vest, ki sta očitno že komponenti naše politične kulture. Na kritiko se odgovarja pavšalno, z množico fraz iz obsežnega arzenala. Eno najbolj pogostih, žal tudi najbolj učinkovitih in največkrat uporabljenih obrambnih orožij je preimenovanje kritike v kritizerstvo, pa čeprav po vsebini to ni. »Kjer zmanjkujejo pojmi, se ob pravem času beseda najde.« (Goethe) Pa smo že stori-li korak naprej k tretjemu delu naslova: etiketiranju, še enemu učinkovitemu orožju, ko z »etiketami« raznoraznih končnic lahko uspešno diskvalificiramo posameznika, institucijo.

Konkretni primeri, ki bi dodatno ilustrirali omenjeno povezanost kritike, kritizerstva in etiketiranja najbrž niso potrebni. Ta zapis naj zaključim z znanim aforizmom Vlada Bulatovića Viba o etiketiranju: »Od vseh del je najlažje etiketiranje. Zares je lahko: iztegneš jezik, navlažiš etiketo in jo prilepiš na človeka. Lahko pa tudi takole: pljuneš na človeka in nato nalepiš etiketo.«

Mile Crnović

DOLGOROČNI RAZVOJ OBČINE IN ŽELEZARNE

V sredo, 20. marca, je Zveza inženirjev in tehnikov v okviru svojega letnega programa organizirala predavanje o dolgoročnem razvoju občine in Železarne Jesenice.

Dolgoročni razvoj občine Jesenice je predstavil Franc Brelj, ki je opozoril na omejitvene dejavnike, ki vplivajo na razvoj Gorenjske in naše občine. Lani je bil gorenjski izvoz pod povprečjem slovenskega, ker smo na Gorenjskem preveč izvažali na klirinško področje. Izvoz bomo morali nujno spremeniti, da se bomo približali slovenskemu povprečju po količini in vsebini izvoženih izdelkov. Drugi omejitveni dejavnik je 85-odstotna odpisavnost gorenjske opreme, kar je vplivalo na nizko rast industrijske proizvodnje in manjši delež investicij na Gorenjskem (Slovenija investira skoraj dvakrat več kot Gorenjska).

Jesenice imajo pri svojem razvoju poleg omenjenih težav še probleme zaradi nadpovprečne porabe surovin in energije, majhnega ustvarjenega

dohodka, zaostajanja osebnih dohodkov in izgub. Delež Jesenic v izvozu Gorenjske je pod povprečjem, dohodek na zaposlenega pa je absolutno najnižji. Temu primerni so tudi osebni dohodki. Delež zaposlenih se zmanjšuje, ekonomičnost poslovanja pa je v primerjavi z drugimi občinami na Gorenjskem najnižja. Zaradi stagnacije in motenj v gospodarstvu nekaterih ključnih nosilcev v razvoju jeseniške občine bo potrebna povezava s širšo družbeno skupnostjo in usklajeno reševanje problemov. Možnosti dodatnega zaposlovanja so zelo omejene, ker predvidevajo manjšo rast priseljevanja, po letu 1995 pa naj bi bila rast prebivalstva naše občine celo negativna.

(Nadaljevanje na 7. strani)

POSLOVANJE DELOVNE SKUPNOSTI SKUPNIH SLUŽB SOZD SŽ V PRETEKLEM LETU

V prejšnji številki glasila smo predstavili delo Interne banke SOZD Slovenske železarne, tokrat pa predstavljamo poslovanje delovne skupnosti skupnih služb SOZD Slovenske železarne v preteklem letu.

Zaključne račune delovne skupnosti in druge skupne poslovne aktivnosti je obravnaval zbor delovne skupnosti skupnih služb SOZD SŽ na svoji seji 22. februarja in jih potrdil. V preteklem letu je bil načrtovan celotni prihodek v višini 39.485.000 din, realiziran pa je bil v znesku 41.630.812,93 din, torej je bil presežen za 5 % predvsem zaradi povečane komercialne dejavnosti. Stroški delovne skupnosti so se gibali v mejah, predvidenih z načrtom, in je bil zato tudi dohodek v znesku 26.261.000 din presežek za 8 % v pri-

merjavi z načrtovanjem. Bruto osebni dohodki so bili v primerjavi z letom poprej višji za 48 %. Koncem leta je bilo zaposlenih 35 delavcev, kar pomeni povečanje za enega sodelavca. Delno so bili prekoračeni potni stroški in dnevnice, še zlasti pa stroški za storitve in material, vendar skupnih stroškov niso povečali.

Poslovanje delovne skupnosti je bilo še posebej močno povezano z navedbami v izhodiščih za plan SOZD Slovenske železarne za leto 1984, v katerih je bila izražena velika stopnja nesigurnosti pri gospo-

darjenju. Med letom je dejansko prišlo do nadaljnjega omejevanja vseh vrst prihodkov, pa tudi investicijske potrošnje, otežkočenih tržnih pogojev in podobno. Program delovnih nalog je zajemal v osnovi tri področja:

— zagotavljanje redne oskrbe proizvodnje z domačimi in uvoženimi surovinami, pri čemer je bilo izpostavljeno devizno financiranje z lastnim izvozom in preko združevanja s kupci,

— pripravo odločitev za dolgoročne usmeritve celotnega SOZD in njegovih posameznih funkcij ter

— pripravo pričetka izvajanja nekaterih večjih investicij.

Osnovna dejavnost delovne skupnosti je sledila omenjenim trem osnovnim usmeritvam. Uspešnosti opravljenega dela ni lahko izmeriti, saj so bile potrebne številne sprotne prilagoditve za reševanje številnih pojavov, ki so ogrožali pozitivne učinke. Kot primer naj navedemo podatek, da smo naše sodelovanje v pripravah za izboljšanje deviznega financiranja reševali od maja pa do konca leta tako rekoč brez uspeha, pozitivni izhod pa je bil storjen šele letos v februarju. Veliko dela je bilo vloženo v predloge vsebinskih dopolnitev nekaterih sistemskih reši-

(Nadaljevanje na 2. strani)

POROČILO O GRADNJI JEKLARNE 2

Od začetka gradnje jeklarne 2 oziroma od prijave investicije pri SDK je preteklo osem mesecev. V tem obdobju so potekale predvsem priprave: sklepanje pogodb, urejevanje financ, zbiranje in vsklajevanje podatkov, izdelava tehnične dokumentacije, priprava gradbišča in površinski izkopi, tako da na samem gradbišču še ni vidna tista aktivnost, ki bi jo marsikdo pričakoval.

V zadnjem obdobju je bilo največ dela opravljenega pri končnem vsklajanju podatkov in zahtev med MDH in domačimi projektanti oziroma dobavitelji. Podrobno dokumentacijo naj bi MDH dobavil po pogodbi med petim in osmim mesecem. Ta rok ne bo v celoti dosežen, saj dokumentacije za nekatere naprave oz. dele naprav še nismo prejeli. V enaki dinamiki, kot dobivamo podatke in dokumentacijo, se izdelujejo projekti za pridobitev gradbenih dovoljenj in projekti za izvedbo. Na osnovi podrobne dokumentacije domači dobavitelji že naročajo materiale in se pripravljajo na izdelavo opreme.

Na gradbišču so površinski izkopi dokončani 70 %. Dokončan je tudi kletni del pomožnih prostorov na Beli in pričela se je gradnja temeljev za skladišče olj in maziv na Beli. Gradbena dela je močno oviral hud mraz, ki je povzročil približno 30 dni izpada del.

Uspešno se je začela tudi izdelava jeklenih konstrukcij, saj so za halo legur izdelane in prevzete. Na žalost izvajalec gradbenih del močno zamuja s prestavitvijo železniških tirrov in tako ni bilo mogoče pričeti z izdelavo temeljev za to halo. Izdelava konstrukcij ostalih hal je v zaostanku, ker MDH ni pravočasno dal podatkov za projektiranje.

Omenjene zamude povzročajo spremembo zaporedja del v terminskem planu in zahtevajo posebno reševanje kritičnih aktivnosti. Čeprav trenutno še velja rok izdelave prve šarže do 1. februarja 1987, bodo morebitne zamude pri izvajanju del povzročile prekoračenje tega roka.

Veliko aktivnosti je bilo v zadnjem obdobju pri reševanju komercialnih zadev. Sklenjene so bile pogodbe za ognjevarne obzidave, špeditorske storitve in druga manjša dela.

(Nadaljevanje na 7. strani)

DEVIZNO POSLOVANJE SOZD SLOVENSKE ŽELEZARNE V LETU 1985

Za leto 1985 so bile v okviru ISEOT Jugoslavije in v skupščini SFRJ sprejete spremembe deviznih predpisov, ki naj bi omogočile delovanje deviznega tržišča. To so želeli doseči z onemogočanjem združevanja po 68. členu zakona o deviznem poslovanju in z operativnim uvajanjem družbeno priznanih repopotreb v poslovanje posameznih organizacij združenega dela in bank.

Na osnovi teh predpisov in v okviru zvezne gospodarske zbornice so Slovenske železarne skupaj z ostalimi članicami Splošnih združenj črne in barvaste metalurgije ter kovinskopredelovalne industrije podpisale dva samoupravna sporazuma:

— o materialni bilanci proizvodnje, potrošnje, izvoza in uvoza jekla in kovin,

— o določevanju in razporejanju dela deviz za družbeno priznane re-

(Nadaljevanje na 6. strani)

NE POZABIMO!

V nedeljo, 31. marca, bomo ob 2. uri premaknili urine kazalce za uro naprej. Vstajali bomo uro prej, saj bomo z delom pričnili ob 6., 14. in 22. uri.

Obetavni rezultati

Po podatkih statistične službe smo do 25. marca izdelali 103.118 ton skupne proizvodnje, kar je 102,9 % zvišane-ga operativnega programa. Operativni program skupne proizvodnje do sedaj še niso dosegli v TOZD: Livarna, Valjarna debele pločevine, Hladna valjarna Bela in Jeklovlek. V TOZD Plavž so izdelali 12.056 ton groblja in tako dosegli 115 % operativnega programa, ki je enak družbenemu planu.

V TOZD Jeklarne so vili 34.664 ton jekla in s tem dosegli 102,8 % zvišane-ga operativnega programa.

Do 25. marca smo odpremili 26.349 ton gotovih izdelkov in storitev in tako izpolnili 97,2 % operativnega programa. V 19 odpremih dneh sta plan dosegli le TOZD Valjarna bluming—štekel in Žičarna.

POSLOVANJE DELOVNE SKUPNOSTI SKUPNIH SLUŽB SOZD SŽ V PRETEKLEM LETU

(Nadaljevanje s 1. strani)

tev izven SOZD, prav toliko sil pa je terjalo tudi delo navznoter v okviru koordinacije delovanja med posameznimi delovnimi organizacijami in še posebej premagovanje nekaterih stalnih posamičnih interesov.

Pretežni del opravil je zaključenih v nekaterih sprejetih dokumentih oziroma gradivih, ki se še sprejemajo. Seveda pa je ostalo na nekaterih področjih še dovolj odprtih problemov. Organizacija učinkovitosti posameznih prizadevanj je tisto področje, ki ga bo potrebno bolj hitro reševati in rešiti v prihodnje.

SLUŽBA ZA RAZVOJ IN RAZISKAVE

V začetku leta je bila najpomembnejša naloga zaključek delovne dokumentacije o raziskovalni razvojni dejavnosti SOZD Slovenske železarn. Z usmerjanjem odbora za znanstveno-raziskovalno delo so potekale glavne aktivnosti po programu s posebnim poudarkom na razvoju organiziranosti s timskim delom in uveljavljanjem projekta organizacije. Do konca leta so formirani vsi odbori, timi in komisije, glavni od njih pa so že tudi sprejeli poslovniški in začeli z delovanjem po novi zasnovi. Za projektno organizacijo se je na primeru Smederevo preizkušala pripravljena metodologija.

Odbor je posebej analiziral sistem financiranja raziskovalno razvojne dejavnosti in pripravila predlog poenotenega koncepta.

Vsi sklepi so se dosledno uresničevali.

Delo na področju interne standardizacije je potekalo po sprejeti zasnovi. Obsežne zadolžitve pa zaradi preobremenjenosti članov nekoliko kasnijo.

Služba za raziskave in razvoj je prevzela odgovornost za delovanje celotne dokumentacije in koordinacije vseh kolegijskih strokovnih organov, kar se je izkazalo za nujno, izredno pa je zato narasel obseg dela službe.

V drugem polletju je bilo težišče na področju dolgoročnih usmeritev tehnološkega razvoja. Izdano je bilo obsežno delovno gradivo, ki ga vse strokovne službe in timi uporabljajo pri obravnavi aktualne problematike (npr. usklajevanje proizvodnih programov valjarn, povezovanje jeklarškega razvoja in raziskav itd.). Posebno pomembne so bile aktivnosti na področju razvoja inženiringa Slovenskih železarn. Potrebno bo le še potrditi načina dela in poslovanja, jasno pa so že začrtane naloge in program postopnega razvoja.

Na področju investicijske službe skrbela za izvajanje sprejete metodologije in je redno pripravljala vsa gradiva za samoupravne in strokovne organe.

SLUŽBA ZA PLANIRANJE

Delovala je pri pripravljanju planskih dokumentov in ekonomskih analiz. Poleg letnih planov je bilo zlasti veliko dela vloženega v pripravo srednjeročnih planov in analizo izvajanja preteklega srednjeročnega plana kot osnove za analizo razvojnih možnosti. Pripravljena je bila

večina gradiva za dolgoročni plan, ki je bil z usmeritvami dan v razpravo na začetku leta 1985. Vzporedno s planiranjem je bilo opravljenega tudi precej metodološkega in organizacijskega usklajevanja pripravljanih faz dela. Med letom je bilo izdelanih več ekonomskih analiz, zlasti s področja osebnih dohodkov, gibanja cen, izvoza in podobno. Uveden je bil tudi mesečni informativni bilten preko računalnika, pri katerem pa je prihajalo do zamud in manjših pomanjkljivosti. Na računalniškem področju je bila izdelana študija o dolgoročnem razvoju računalniško podprtih informacijskih sistemov v SOZD Slovenske železarn v sodelovanju z Intertratom. Prišli so s študijo razvoja računalništva v predelovalnih delovnih organizacijah, nadaljevala pa so se dela na pripravi enotne nomenklature o sodelovanju z Zavodom za produktivnost in v pretežni meri z delom v Železarni Jesenice.

KOMERCIJALNA SLUŽBA

Osnovne naloge službe so bile opredeljene v letnem načrtu, njihova uresničitev po posameznih področjih pa je bila naslednja:

Reševanje devizne problematike in s tem povezano financiranje uvoza osnovnih surovin smo v letu 1984 reševali predvsem preko samoupravnih sporazumov s posameznimi kupci in z aranžmani. Kupcem smo v Slovenskih železarnah v letu 1984 dobavili 401.254 ton naših izdelkov 107. panoge. Za njihovo proizvodnjo smo porabili po predračunu 53.608.855 dolarjev konvertibilnih surovin. Kupci so združili 33.139.867 dolarjev v raznih oblikah, ostala potrebna sredstva za proizvodnjo pa smo krili delno z lastnim izvozom, delno pa z zadolžitvijo okrog 7,5 mio dolarjev v poslovnih bankah. Stalno spreminjajoči predpisi na deviznem področju in težave kupcev zaradi nizke razpoložljive pravice s priložnostjo so glavni vzroki, da je bilo devizno združevanje za okrog 8 mio dolarjev nižje kot v letu 1983.

Koordinacija nastopa delovnih organizacij Slovenskih železarn pri nabavi in v raznih sporazumih z dobavitelji. Zaradi pomanjkanja blaga na domačem trgu je bilo delo na tem področju izredno naporno, dolgotrajno, uspeh dela pa včasih skromen. Tako smo sodelovali v dogovorih v Splošnem združenju črne metalurgije, Gospodarski zbornici Slovenije in pri sporazumevanju s posameznimi dobavitelji.

Obseg komercialnih poslov je bil glede na leto 1978 višji za 78 %, glavino tega povišanja pa prinaša sprememba tečaja, delno pa je rezultat povečanih količin surovin za članice SOZD SŽ. Številke o obsegu uvoza, ki je bil realiziran preko skupnih služb, oziroma ki so ga železarn same realizirale, ne povedo vsega. Lahko le ugotovimo, da je bila oskrbljenost z uvoženimi surovinami, razen z nekaterimi plemenitimi ferolitini, v letu 1984 ugodna. Leto 1985 smo pričakovali z zadostnimi predhodnimi zalogi osnovnih surovin in s tem omogočili normalno proizvodnjo v prvem četrtletju.

Koordinacija nastopa delovnih organizacij Slovenskih železarn na tržišču SEV je obsegala našo udeležbo na zasedanjih Intermetala, v dvostranskih pogovorih z delegacijami posameznih držav in v komercialnih pogovorih. V okviru blagovne menjave z državami SEV smo v letu 1984 izvozili 48.188 ton naših izdelkov v vrednosti 40.289.073 dolarjev in uvozili 211.110 ton v vrednosti 34.163.064 dolarjev.

Zaradi težav pri transportu v decembru in nekaterih zamud pri dobavi tujih partnerjev realizacija uvoza zaostaja za realizacijo izvoza. Tuji partnerji bodo zamudo nadoknadili v prvem četrtletju 1985.

Blagovna menjava ugodno poteka predvsem s tremi državami: Poljsko, CSSR in Bolgarijo, v katerih realiziramo več kot dve tretjini celotnega prometa. S temi državami imamo tudi urejen način financiranja menjav in stalne kontakte, kar pripomore k ugodnemu rezultatu.

SPLOŠNA SLUŽBA

Pri pripravi gradiv oziroma organiziranju sej samoupravnih organov na nivoju SOZD SŽ, Interne banke, družbenopolitičnih organizacij in strokovnih teles je splošna služba opravila vsa potrebna dela. Gradiva so bila pripravljena v ustreznih rokih, seje pa izvedene po predvidenih programih.

Splošna služba je v skladu z dogovorom o delitvi dela v skupnih službah opravila tudi vsa ostala dela, ki predstavljajo servisno dejavnost za službe v delovni skupnosti (pošta, telefon, prevozi itd.).

Na področju priprave samoupravnih aktov je bila v prejšnjem letu izvedena vrsta nalog. V celoti je bil opravljen postopek priprave osnutka, predloga in sprejema Samoupravnega sporazuma črne in barvaste metalurgije o skupnih izhodiščih in osnovah za razporejanje čistega dohodka in delitvi sredstev za osebne dohodke in skupno porabo. Kljub veliki aktivnosti in angažiranosti širokega kroga strokovnih sodelavcev pri pripravi ustreznega predloga pazožnega samoupravnega sporazuma, sprejeti samoupravni sporazum ne ustreza v celoti konceptu urejanja področja delitve v Slovenskih železarnah, zato smo v preteklem letu začeli pripravljati ustrezní samoupravni akt, ki bo urejal osnove za delitev dohodka in osebnih dohodkov ter vseboval tudi načela za delitev osebnega dohodka na podlagi minuloga dela.

Splošna služba je pripravila vrsto osnutkov samoupravnih aktov za celotno področje sovlaganja. To se nanaša na področje zagotavljanja dobav surovin, kjer se angažirajo sredstva Slovenskih železarn in pa za sovlaganje v posamezne naprave (Luka Koper). Prav tako smo sodelovali pri pripravi sprememb predpisov, ki urejajo področje organiziranosti energetskega gospodarstva.

Pri izvajanju nalog na področju skupnih aktivnosti (KO sindikata, ZSMS, problemska konferenca ZK, borci itd.) je splošna služba pripravila koncept izvajanja skupnih aktivnosti, srečanj, dneva železarjev itd., sodelovala pri pripravi ustreznega akta za podeljevanje priznanj Slovenskih železarn in vodila oziroma koordinirala celotni postopek izbora. Prav tako je splošna služba pripravila proslavo 15-letnice SOZD Slovenske železarn.

V preteklem letu je bil pripravljen tudi projekt revizije beneficirane delovne dobe.

PREDSTAVNIŠTVO BEOGRAD

Delokrog predstavništva je pretežno usmerjen na reševanje različnih zahtevkov s strani članic SOZD Slovenske železarn, ki jih v Beogradu rešujejo različni upravni organi. Kako velik je ta obseg, najbolje pove število poslanih predmetov, in sicer 1.071 v preteklem letu. Poleg tega je predstavništvo skrbelo tudi za povezovalno zunanjetrgovinsko dejavnost, predvsem preko trgovinskih predstavništva različnih držav, preko sekcij in Intermetala. Udeleževali so se tudi nekaterih sestankov, zato našim strokovnim sodelavcem v SOZD ni bilo treba potovati v Beograd.

VABILO

Kadrovski sektor Železarn Jesenice vabi k sodelovanju kvalificirane in polkvalificirane delavce v Jesenic in okolice, ki želijo skleniti delovno razmerje v TOZD Jeklarne in se usposobiti za delo v novi jeklarne.

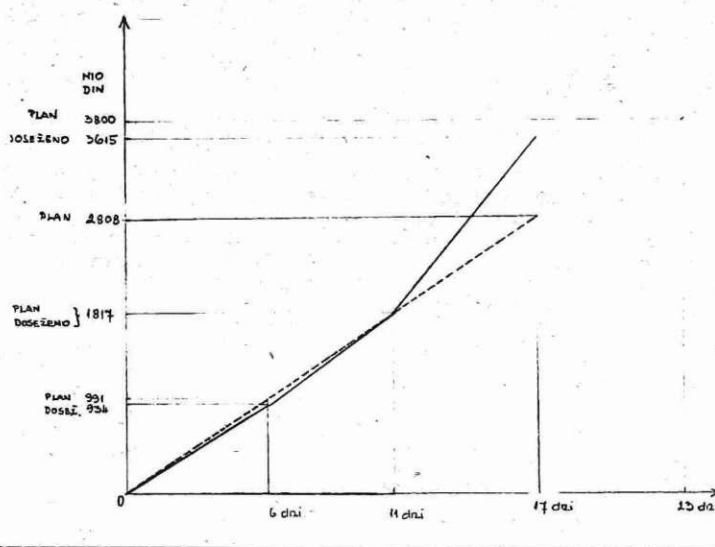
Informacije dobite vsak dan od 6. do 14. ure v sprejemni pisarni kadrovskega sektorja.

DOSEGANJE SKUPNEGA CILJA POSLOVANJA

Uspešni odpremi v drugem tednu marca je sledil še uspešnejši tretji teden. V 17 dnevih smo že skoraj dosegli postavljeni mesečni cilj poslovanja.

K skoku prodajne vrednosti je močno prispevalo povečanje cen naših izdelkov. To pa ne zmanjšuje pomena lastnega prispevka, ki se kaže v bistveno večjih količinah odpreme. Ob takem nadaljevanju do konca meseca imamo dobre možnosti, da mesečno stimulacijo obogatimo še z manjšim poračunom gibljivega dela za prvo tromesečje.

Oddelek za nagrajevanje

MNOGE PREDNOSTI ZDRUŽITVE

Lani so na eni od sej delavskega sveta naše železarn obravnavali tudi ukrepe za izboljšanje poslovnega rezultata Železarn. Med ukrepi je bila tudi združitve temeljnih organizacij Vratni podboji in Profilarna. Kakšni so cilji in prednosti združitve in kako potekajo priprave, so nam povedali Franc Gasser, vodja TOZD Profilarna, Tomaž Kavčič, vodja TOZD Vratni podboji, Jože Neuman, vodja oddelka za organizacijo dela in Janez Novak, strokovni delavec marketinga.

Pobuda za združitve temeljnih organizacij sta sprejela oba delavska sveta, strokovna skupina, ki jo je imenoval poslovodni odbor, pa mora v enem mesecu pripraviti elaborat o združitvi. O elaboratu bodo delavci razpravljali na zborih delavcev in če bodo rešitve in predlogi takšni, kot jih delavci pričakujejo, se bodo o združitvi odločali na referendumu.

Temeljni organizaciji že sedaj povezuje proizvodni program, saj sta med seboj odvisni zaradi količine in oblike narejenih profilov. Zaradi tega imata tudi enak izplen, potrebna je tudi enaka kvaliteta.

Prednosti združitve so številne, saj bi z združitvijo proizvodnih programov dosegli ekonomičnejšo proizvodnjo, večjo izkoriščenost naprav, manjše stroške, večjo socialno varnost in učinkovitejšo samoupravno povezanost. Zelo pomembna sta tudi skupen razvoj in učinkovitejši nastop na trgu. Združena temeljna organizacija bi bila lahko nosilec razvoja ogletega programa, več možnosti pa bi imela tudi pri modernizaciji, saj bi z združenimi sredstvi lažje kupovali stroje in opremo.

Možnosti za proizvodnjo so velike, saj bi letno lahko prodali okrog sto tisoč vratnih podbojev, seveda pod pogojem, da se bosta združili tudi prodajni politiki obeh temeljnih organizacij in bo tako dovolj naročil.

Cilji združitve so torej skupni razvoj in proizvodni program, skupen vložek in povezana tehnologija, skupno tržišče in razvoj, združitve funkcij poslovanja priprave dela, odpreme in referata prodaje v sektorju komercialne, učinkovitejša kadrovska politika in večje možnosti za samoupravno odločanje ter večja izkoriščenost kapacitet.

V organizacijski shemi so predvideni trije oddelki: oddelek oblikovanja profilov, oddelek izdelave podbojev in oddelek predelave profilov, ki vključuje predelavo profilov, vzorčno delavnico in izdelavo diskov. Poleg teh treh oddelkov bo oblikovana skupina za tehnološki razvoj, ki bo načrtovala nove proizvodne programe in razvijala višje oblike predelave finalnih izdelkov ter tako pridobivala nove kupce in širila tržišče.

Lilijana Kos

JAVNA LICITACIJA

SŽ — Železarna Jesenice, o. sol. o., Jesenice, objavlja javno licitacijo za prodajo naslednjih vozil:

1. Osební avto mercedes 280 S, KR 392-10, leto izdelave 1970, štev. motorja KR 39210/82, št. šasijskega 108016-10-050777. Vozilo je registrirano do junija 1985. Izklicna cena je 25.000 din.
2. Osební avto polonez 1500, KR 870-21, štev. šasijskega AAA 000 27927, št. motorja AA 00 28173, leto izdelave 1980. Vozilo je registrirano do aprila 1985. Izklicna cena je 10.000 din.
3. Kombi IMV austin 1600 SS, teg. štev. KR 521-64, štev. šasijskega 26445, štev. motorja 16 EBVL 8648, 41 kw, 1622 cm³, letnik 1970. Izklicna cena je 80.000 din.

Licitacija bo 4. aprila ob 9. uri v prostorih sektorja novogradenj, oddelek za osnovna sredstva (bivši pokojninski).

Vsak udeleženec mora pred licitacijo položiti na blagajni Železarn Jesenice varščino v višini 20 % od izklicne cene.

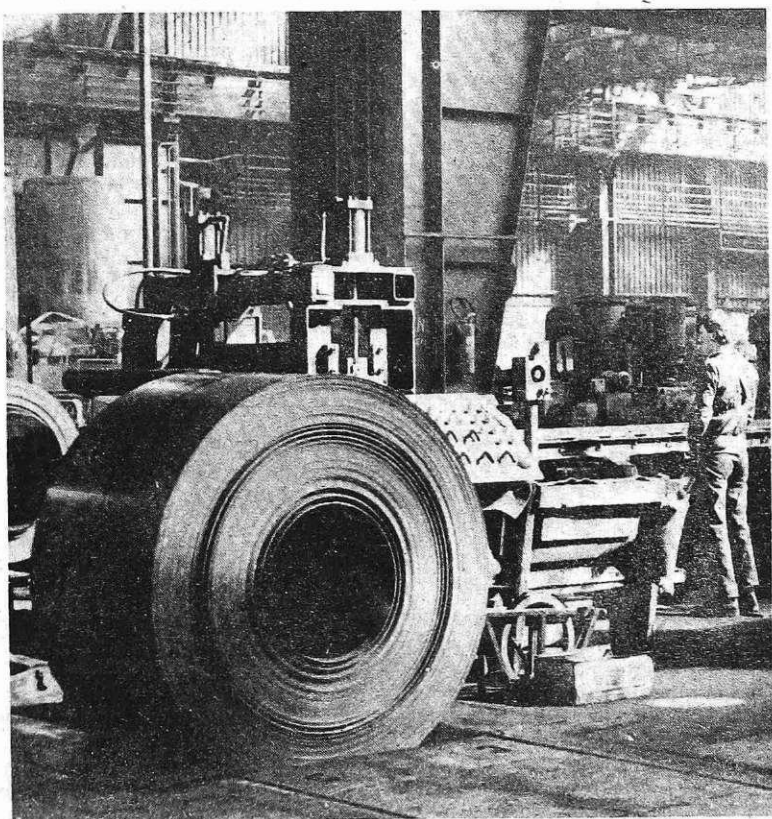
Prometni davek v prodajni ceni ni vračunan in ga bo vsak kupec moral plačati posebej.

Vozila se bodo prodala po načelu »videl—prevzel«. Ogled vozil je možen en dan pred licitacijo, to je 3. aprila v skladišču Železarn na Blejski Dobravi.

MOŽNOST NABAVE MALICE ZA BONE V SAMOPOSTREŽNI RESTAVRACIJI

TOZD Družbena prehrana obvešča vse delavce Železarn Jesenice, da bodo s 1. aprilom pričeli deliti malice (topli in hladni obroki) za bone tudi v samopostrežni restavraciji, kjer bodo jedilniki sestavljeni tako kot v kantinah. Malice bomo pripravljali in delili v dopoldanskem in popoldanskem času. Z nudenjem toplih obrokov za bone v samopostrežni restavraciji bo razbremenjena kantina ŽIC, ki je sedaj preobremenjena (dijaki in profesorji CSUI, prosti nakupi, delavci Železarn in delavci zunanjih delovnih organizacij) in obenem bo mogoča solidnejša postrežba v večje zadovoljstvo koristnikov uslug.

Delavce Železarn pozivamo, da izkoristijo to možnost prehranjevanja med delom!

Linija za vzdolžni prerez hladno valjane pločevine (foto I. Kučina)

JEKLARSKI POSVET O TEHNOLOŠKEM RAZVOJU

Na Jesenicah je bil 7. marca jeklarski posvet o tehnološkem razvoju, ki ga je skupno z raziskovalnim oddelkom Železarnice Jesenice organiziral Team Slovenskih železarn za jeklarstvo. Sestanka se je udeležilo več kot 40 jeklarskih strokovnjakov iz vseh treh slovenskih železarn, Metalurškega inštituta, delovne skupnosti SOZD SŽ in VTO Montanistika. Udeležence je pozdravil in posvetovanje odprl predsednik poslovnega odbora Železarnice Jesenice Boris Bregant.

Namen posveta o tehnološkem razvoju na področju jeklarstva je bil, da se Team SŽ za jeklarstvo vključi v pripravo dolgoročnega tehnološkega razvoja kot nosilec na jeklarskem področju. Širokemu krogu slovenskih jeklarjev smo želeli predstaviti tudi sedanjo in bodočo proizvodnjo jekla in raziskovalne dejavnosti na tem področju v Železarni Jesenice.

Dr. Jože Rodič iz delovne skupnosti SOZD SŽ je udeležence seznanil z organizacijsko shemo delovanja odborov, timov in komisij v slovenskih železarnah. Podrobneje je pojasnil tudi delovanje Teama SŽ za jeklarstvo in program oziroma poslovnih delovanj tega Teama. V nadaljevanju je podal osnovne smernice tehnološkega razvoja in sedanje izdelave in litja jekla v slovenskih jeklarnah in kritično ocenil stanje na nekaterih področjih, kot je kontinuirano vlivanje jekla, unifikacija kvalitete programa, uvažanje računalniškega vođenja tehnoloških postopkov itd.

V obširni diskusiji so predstavniki vseh jeklarn, Metalurškega inštituta in VTO Montanistika podali svoje kritične ocene in mnenja k tehnološkemu razvoju jeklarn. Nekatere najpomembnejše ugotovitve, sklepe oziroma sugestije lahko strnemo v naslednje:

— Izrednega pomena je usklajevanje proizvodnih programov med slovenskimi jeklarnami. Te naloge se je potrebno lotiti zelo sistematsko s ciljem optimiziranja, specializacije in ekonomičnosti proizvodnje.

— Potrebno je čimprej razviti enotno metodologijo prikazovanja proizvodnje, produktivnosti, izkoriščenosti kapacitet, potrošnje energije in elektrod, ferolegur, ognjevarnega materiala, neuspele proizvodnje... To bo omogočilo strokovne analize in primerjave kot osnovo za primerjave, raziskave in ukrepe.

— Določiti je potrebno objektivne kriterije za oceno uspešnosti in optimizacije proizvodnje, tako da bi v

planih, razvojnih načrtih in pri ocenjevanju doseganja investicijskih ciljev poleg tonaže in vrednosti enakovredno upoštevali tudi asortiment.

— Vso pozornost je potrebno posvetiti dopolnilnemu strokovnemu izobraževanju in prenosu znanja. Skupno z Metalurškim inštitutom in VTO Montanistika je potrebno izdelati programe takega izobraževanja, ki naj se odvija tudi preko posebnih raziskovalnih projektov uvažanja tehnologij na novih investicijah tako v Železarni Jesenice kot v Železarni Store.

— Delovno dokumentacijo »Tehnološki razvoj« je potrebno dopolniti oziroma ažurirati nekatera poglavja. V nadaljevanju posvetovanja sta dipl. inž. Jože Arh in dipl. inž. Jože Triplat predstavila proizvodnjo in problematiko izdelave nerjavih in dinamo jekel po postopku VOD v jeniški jeklarni: »Izkušnje Železarnice Jesenice pri izdelavi nerjavih jekel po dupleks postopku EO peč —

VOD naprava« in »Dosežki pri izdelavi dinamo jekel v VOD napravi v Železarni Jesenice«.

Celotna problematika nam je bila posredovana zelo zanimivo in kasnejša razprava je pokazala, kako potrebno je, da se jeklarji večkrat sestanejo. Zato so bile za vse pomembne nekatere misli, ki smo jih največkrat slišali:

— V slovenskih železarnah moramo govoriti o eni proizvodnji jekla. Ugotoviti je potrebno, v kateri železarni so dani najboljši pogoji za proizvodnjo določene kvalitete jekla. Celoten kadrovskega potencial moramo izkoristiti z izmenjavo izkušenj in skupno načrtovano specializacijo tehnologov in raziskovalcev za potrebe vseh treh jeklarn.

— Kot zelo pozitivna je bila ocenjena priprava tehnologije druge VOD naprave v novi jeklarni. Ta tehnologija bo namreč optimizirana tehnologija na sedanji VOD napravi, kar daje že sedaj garancijo za uspešnost obratovanja nove naprave.

Dipl. inž. Stanko Čop nam je predstavil zasnovo in plan izgradnje nove jeklarne 2, ki bo končno nadomestila tako tehnično kot tehnološko popolnoma zastarelo martinarno.

Prikazani in pojasnjeni so bili glavni cilji izgradnje jeklarne 2 s po-

Posvet jeklarjev v začetku marca (foto I. Kučina)

PRIČELI S PRIPRAVAMI ZA PROSLAVO 50-LETNICE KOVINARSKÉ STAVKE

V četrtek, 21. marca je izvršni odbor konference osnovnih organizacij sindikata Železarnice Jesenice povabil na razgovor širši krog družbenopolitičnih in kulturnih delavcev iz Železarnice in občine, da bi se okvirno dogovorili o proslavi 50-letnice velike kovinarske stavke na Jesenicah.

Letos mineva petdeset let od velike in izjemno pomembne stavke jeniških kovinarjev, ki je trajala od 12. do 19. julija 1935. Predvojni komunist in revolucionar Vencelj Perko, ki je bil med organizatorji stavke, takrat pa tudi glavni delavski zapnik v Kranjski industrijski družbi, je zapisal, da je imela stavka dva cilja: urediti medsebojne, zlasti ekonomske odnose med tovarno in delavci, drugi cilj pa je bil političen, dvigniti borbeni duh jeniških delavcev in ne glede na politično pripadnost ustvariti akcijsko enotnost vsega delavstva. Prav ta drugi cilj pa je bil najpomembnejši uspeh stavke, kar se je še posebno odražalo leta 1941 ob okupaciji naše domovine in pozivu Komunistične partije Jugoslavije na splošni odpor. Do konca leta 1941 je namreč odšlo v partizane 231 železarjev in je delež jeniških borcev v skupnem številu slovenskih partizanov v tem letu znašal kar 12 %.

Seveda pa je bil ta uspeh jeniške stavke leta 1935, ki je imela velik pomen in vpliv tudi na nadaljnjo stavkovno gibanje Slovenije, sinteza dolgoletnega naprednega delavskega gibanja, v katerem sta izjemno veliko vlogo odigrala tudi delavska kulturna društva Svoboda oziroma Enakost na Jesenicah — Savi in na Javorniku, v katerih so imeli pomembno vlogo komunisti in ne nazadnje tudi komunist in delavski pisatelj Tone Čufar z živo in pisano besedo, katerega 80-letnico rojstva bomo prav tako praznovali v letošnjem letu.

To so v bistvu glavna izhodišča, ki jih bodo upoštevali pri oblikovanju programa praznovanja oziroma proslav, ki se morajo povezovati tudi s 40-letnico osvoboditve naše domovine. Okvirno naj bi se praznovanje pričelo z razširjeno slavnostno sejo delavskega sveta Železarnice in zaključilo s prvim srečanjem železarjev-delavcev delovnih organizacij

SOZD Slovenske železarnice, ki bo tudi na našem območju.

Na šestanku so imenovali programski odbor, ki bo pripravil predlog programa praznovanja, ki mora biti čim bolj strnjen, glede na varčevalna prizadevanja na vseh področjih, vendar pa vreden teh velikih mejnikov naše socialistične revolucije.

Joža Varl

udarki na zmanjšanje porabe primarne energije, izboljšanje delovnih pogojev ter boljši kvaliteti jekla oz. jeklenih izdelkov. Dobili smo osnovne podatke o elektroobločni peči, ponvični metalurgiji, kontinuiranem litju, zaščiti okolja, proti hrupni zaščiti itd.

Verjamemo, da je nova jeklarna zasnovana optimalno, da pa je za zagotovitev uspešnega delovanja potrebno organizirati izobraževanje in izdelati posebne raziskovalne projekte za določitev optimalnih tehnoloških pogojev pri delu elektroobločne peči, ponvične metalurgije in kontinuiranega litja.

Na koncu posvetovanja se je vodja razvojnega oddelka Železarnice Jesenice dipl. inž. Oskar Kürner zahvalil predavateljem in ostalim udeležencem in ponovno poudaril, kako koristna so lahko takšna dobro pripravljena srečanja, na katerih se izmenja znanje in izkušnje.

Vodja Teama SŽ za jeklarstvo: dr. Vasilij Prešern

JUBILANTI 50-LETNIKI

V mesecu aprilu bodo praznovali petdeset let svojega življenja naslednji sodelavci: Vlado PODLIPNIK, Valjarna blumingštel — 1. aprila; Stanislav VONČINA, Transport — 5. aprila; Alojz VAVTAR, Transport — 10. aprila; Mesud HADŽISULEJMANOVIĆ, Plavž — 15. aprila; Franc BRGANT, ETN — sektor novogradenj — 18. aprila; Anton TAVŽELJ, Livarna — 21. aprila; Alojz VOVK, Remontne delavnice — 21. aprila; Franc POGAČAR, Žičarna — 22. aprila; Aleksander KAVČIČ, Hladna valjarna Jesenice — 23. aprila in Mehmed GRUDIĆ, Jeklarna — 29. aprila.

Vsem sodelavcem iskreno čestitamo!

Po sklepu odbora za delovna razmerja TOZD Energetika z dne 20. marca 1985

OBJAVLJAMO PROSTA DELA IN NALOGE

1. varilec-specialist,	šifra 3244,	D-4,	10. ktg.,	1 oseba
2. pomočnik strojnika Tbv,	šifra 3233,	D-3,	6. ktg.,	5 oseb
3. strugar-specialist,	šifra 3245,	D-4,	10. ktg.,	1 oseba

POGOJI:

Ad.1. dokončana poklicna šola — varilec

Ad.2. dokončana poklicna šola kovinske stroke

Ad.3. dokončana poklicna šola — strugar in pet let delovnih izkušenj

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v osmih dneh na kadrovske sektor Železarnice Jesenice z oznako za TOZD ENERGETIKA.

DEŽURSTVO V VATROSTALNI ŽENICA TOZD JESENICE

30. in 31. marca, Branko MARKIZETI, Jesenice, Titova 4/a, tel. 83-596. Dežurni Vatrostalne je v soboto od 6. do 12. ure v Vatrostalni, tel. 81-743, oziroma telefon Železarnice 34-65.

V preostalem času do ponedeljka do 6. ure zjutraj je dežurni dosegljiv na domu.

OBVESTILA KOLEKTIVU — OBVESTILA KOLEK

RAZPORED DEŽURSTVA V ŽELEZARNI

OD 1. DO 7. APRILA

1. aprila, Franc VIČAR, vodja inv. razvoja, Žirovnica, Rodine 51.
2. aprila, Albina TUŠAR, član PO, Blejska Dobrava 22, tel. št. 83-082.
3. aprila, Romana BRADIČ, vodja TOZD družb. preh., Jesenice, Titova 22, tel. št. 83-276.
4. aprila, Emil AŽMAN, vodja sekt. novograd. Žirovnica, Breg 129, tel. št. 80-243.
5. aprila, Božidar BARTELJ, podpredsednik PO, Jesenice, Titova 3/a, tel. št. 81-453.
6. aprila, Janez BEGEŠ, vodja TOZD Elektrode, Lesce, Na trati 59, tel. št. 74-766.
7. aprila, Janez BIČEK, vodja TOZD Jeklarna, Jesenice, Udarina 9, tel. št. 83-193.

Dežurstvo je vsak delovni dan od 14. do 6. ure zjutraj naslednjega dne in sicer tako, da je dežurni v tem času dosegljiv na domu. Ob sobotah, nedeljah in praznikih traja dežurstvo od 6. ure do 6. ure naslednjega dne.

V času dežurstva mora dežurni opraviti en obhod po Železarni, svoja opažanja vpisati v dežurno knjigo ter o tem poročati ob predaji dežurstva podpredsedniku poslovnega odbora.

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK — 1. 4.	MARJAN DROLČ	AHMED TELALOVIĆ
TOREK — 2. 4.	FRANCI ZUPANČIČ	BOGOMIR SVETINA
SREDA — 3. 4.	MARJAN ENDLIHER	JOŽE ZIDAR
ČETRTEK — 4. 4.	BOŽIDAR ČERNE	PRIMOŽ ŽVAB
PETEK — 5. 4.	JOŽE PEZDIRNIK	FRANC BERNIK
SOBOTA — 6. 4.	EDO KAVČIČ	MARJAN ERMAN
NEDELJA — 7. 4.	MILAN RAVNIK	KAREL KOBLAR

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

Od 1. do 6. aprila bodo delale naslednje obratne ambulante:
DOPOLDNE: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek in IV. obratna ambulanta — dr. Ivica Vreš.

Dispanzer za borbe: dr. Ivica Vreš od 6,30 do 8. ure in ne več od 11. do 12. ure.

POPOLDNE: II. obratna ambulanta — dr. Janez Zaletel in III. obratna ambulanta — dr. Bernarda Benedik.

V soboto, 6. aprila, samo dopoldne: II. obratna ambulanta — dr. Janez Zaletel in III. obratna ambulanta — dr. Bernarda Benedik.

ZOBNE AMBULANTE:

DOPOLDNE: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražišar in II. zobna ambulanta — dr. Alojz Smolej.

Za borbe od 11. do 12. ure.

POPOLDNE: III. zobna ambulanta — mag. dr. Bela Gazafi.

Za Vatrostalno od 15,30 do 16,30.

V soboto, 6. aprila, samo dopoldne: III. zobna ambulanta — mag. dr. Bela Gazafi.

SŽ-ŽELEZARNA JESENICE — z o. sol. o., C. Železarjev 8, 64270 JESENICE

RAZPIS ŠTIPENDIJ ZA ŠOLSKO LETO 1985/86

Šola-usmeritev	Stop. zaht.	Štev. razp. štipendij
VISOKE ŠOLE		
dipl. ing. metalurgije	VII	14
dipl. ing. strojništva	VII	6
dipl. ing. elektrotehnike	VII	6
dipl. ing. matematike	VII	2
dipl. ing. računalništva ali	VII	3
dipl. org. računalništva		
dipl. ekonomist	VII	10
dipl. org. kadrovske izobr. smeri	VII	1
dipl. pravnik — 1. letnik	VII	1
zdravnik	VII	1
VIŠJE ŠOLE		
ing. strojništva	VI	3
ing. elektrotehnike	VI	2
SREDNJE USMERJENO IZOBRAŽEVANJE		
Metalurška usmeritev:		
S program — 4-letni	V	20
S program — 3-letni	IV	24
Kovinsko predelovalna usmeritev:		
S program — 3-letni	IV	80
SKR program metalurška ali kovinsko predelovalna usmeritev:		
	II	40
Elektrotehniška usmeritev:		
S program — 4-letni	V	4
S program — 3-letni — 1. letnik	IV	12
Gradbena usmeritev:		
S program — 3-letni (tesar)	IV	4
Kemijska usmeritev:		
S program — 4-letni	V	6
S program — 3-letni	IV	3
Naravoslovno-matematična usmeritev:		
S program — 4-letni — 1. letnik	V	4
Gostinsko-turistična usmeritev:		
S program — 3-letni	IV	2
(1 kuhar, 1 natakar)		

Kandidati zaprosijo za štipendijo s posebnim obrazcem DZS 8.40 »Vloga za uveljavitev socialnovarstvenih pravic«, ki ga dobijo na kadrovskem sektorju Železarnice ali kupijo v knjigarni.

Osebnih dohodkov staršev, navedeni v vlogi ali v posebni prilogi, se morajo izračunati za koledarsko leto 1984; višina otroškega dodatka se posebej označi, sicer se meni, da ga kandidat ne prejema.

Na odrezku pokojnine (december 1984) je treba označiti, če je bil kdo od staršev zaposlen v Železarni Jesenice.

Podatkov o osebnem dohodku staršev ni potrebno vpisati učenem, ki so se odločili za S ali SKR program kovinsko-predelovalne usmeritve.

Overjene prepise oz. fotokopije zadnjega šolskega spričevala oz. potrdila višješolske ali visokošolske organizacije združenega dela o opravljenih izpitih in potrdila o vpisu v šolo, brez katerih so vloge ne-popolne in jih ne moremo obravnavati, kandidati predložijo naknadno, vendar najkasneje do 30. junija 1985.

Prijave bo sprejemal kadrovske sektor Železarnice Jesenice do 31. maja 1985.

SAMOUUPRAVNI ORGANI V PRETEKLEM TEDNU

TOZD Žebljarna

22. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

V TOZD Žebljarna je bila v ponedeljek, 18. marca ob 13. uri in 22. redna seja odbora za gospodarstvo, ki jo je vodil predsednik Roman Arhar.

Pri pregledu sklepov so ugotovili, da se vsi izvajajo, oziroma so izvedeni, le k 9. sklepu 21. redne seje so sprejeli dodatni sklep, ki se nanaša na 20 % višje variabilne cene za obračun nujnih naročil zaradi penalizacije prekoračitve rokov izdelave.

Pregledali so poslovanje v mesecu februarju: plan 750 ton so presegli za 61,4 tone, kar je 108,2 %. Za izvoz so izdelali 796,5 tone žebeljev, odpremil pa 843,9 tone, kar je 93,9 tone nad družbenim planom. V dimenzijskem asortimentu predstavljajo navojni žebli najpomembnejšo postavko. V mesecu februarju so jih izdelali 7,9 tone, v dveh mesecih pa 31,4 tone. Storilnost celotne TOZD je bila 65,97 kg na uro in moža, to je za

0,97 kg na uro in moža več od načrtovane. Storilnost na žebljarskih strojih je bila v februarju 355,91 kg na uro in moža, kar je za 36,5 kg na uro in moža pod lanskim povprečjem. V adjustaži so storilnosti nizke zaradi premajhne količine žebeljev in prav zato je bilo zapakiranih več žebeljev v enoličersko embalažo. Zastojev je bilo spet največ zaradi mehanskih okvar žebljarskih strojev. Med pokazatelji uspešnosti je bil najslabši dosežek zelo velik izmet žebeljev za malo prodajo — kar 11,3 kg/t, to je za 4,53 kg/t nad lanskim povprečjem. Poraba električne energije je bila nižja od postavljenih ciljev.

Odbor za gospodarstvo ugotavlja, da velik del naročil za izvoz v ZDA

ni usklajen z možnostmi proizvodnje. Zelo obširen dimezijski asortiment v enem naročilu in kratek izdelavni rok povzročata v proizvodnji velike težave. Zato mora izvozni oddelek pred potrditvijo naročila kupcu preveriti možnosti izdelave v roku z referentno operativne priprave dela v TOZD Žebljarna.

Odbor je bil seznanjen z višino osebnih dohodkov v Železarni v februarju: povprečni osebni dohodek je bil 37.615 din in v TOZD Žebljarna 33.381 din. Stimulacija za izvoz in storilnost je bila 15 %, vendar kljub temu TOZD Žebljarna še vedno zastaja v višini osebnih dohodkov za povprečjem Železarn.

Sprejeli so predlog referenta operativne priprave dela za operativni plan za februar, ki je 750 ton, in sicer za izvoz 730 ton in 20 ton za domači trg. Planirali so izdelavo 90 ton navojnih žebeljev in zahtevali, da izvozni oddelek do 25. marca dostavi naročila za ZRN v višini 200 ton, ker jim je znano, da firma HERMAN SCHMIDT želi imeti povečano količino gradbenih žebeljev.

Obpravnavali so tudi prošnjo CSUI Jesenice — zdravstvena usmeritev — 4. letnik in jim poklonili 20 kg nesortiranih žebeljev.

M.

Potrdili so tudi predlog oddelka za raziskavo tržišča o povečanju cen žebeljev povprečno za 36 %. Brez pripomb so sprejeli tudi cenik za malo prodajo. Nove cene veljajo od 20. marca dalje.

Na koncu seje so pregledali še usklajevanje višine OD in ga brez pripomb sprejeli.

M.

TOZD Jeklovlek

24. SEJA DELAVSKEGA SVETA

V TOZD Jeklovlek je bila 21. marca 24. redna seja delavskega sveta, ki jo je vodil predsednik Janez Židan.

Pri pregledu sklepov 23. redne seje so ugotovili, da so izvršeni, razen dveh sklepov, ker jim strokovne službe niso posredovale odgovorov. Delavski svet glede na neposredovan odgovor na sklep o fizičnem odpisu internih reklamacij zahteva rebalans izplena na vrednost iz leta 1984.

Obpravnavali in sprejeli so spremembo samoupravnega sporazuma o organizirani prehrani med delom.

Na podlagi zapisnikov samoupravnih delovnih skupin so ugotovili, da so predlog delitve sklada skupne porabe obravnavale vse samoupravne delovne skupine. Pripombe na delitev sta imeli dve samoupravni delovni skupini, in sicer: da v naložbah za širši družbeni standard sindikat ne odigra svoje vloge, kar se vidi iz delitve in da Železarna v celoti prispeva svoj delež k dejavnosti družtev in organizacij, ostale delovne organizacije pa nič, kar se ponavlja iz leta v leto. Pripomba je bila tudi glede slabe zobozdravstvene službe.

Delegati so se strinjali z bistvenimi spremembami in dopolnitvami samoupravnega sporazuma o združitvi v Ljubljansko banko — temeljno banko Gorenjske Kranj.

Delavski svet je o usklajevanju višine osebnega dohodka sprejel naslednje sklepe:

— Stimulacija za dosedanje skupnega cilja poslovanja se od 1. aprila obračunava na osnovi fakturirane vrednosti prodaje, ki znaša najmanj 4,9 milijarde din. Stimulacija pri tej vrednosti prodaje znaša povprečno

5.000 din na delavca. Vsak odstotek presežanja te vrednosti prodaje povečuje povprečno višino stimulacije za 370 din na delavca. Ob naslednji usklajitvi cen izdelkov našega proizvodnega programa se spodnja meja realizacije poveča za delež, ki ustreza vplivu povečanja cen.

— Obračunske postavke osebnega dohodka se s 1. aprilom povečajo za 15 %.

— Takoj po preteku prvega tromesečja se ugotovi uspešnost doseganja plana fakturirane realizacije. Če je izvršitev plana fakturirane realizacije uspešnejša od izpolnjevanja plana osebnega dohodka, se izplača poravnava osebnega dohodka do take višine, da se ta odstotek in doseganje plana izenačita. Poravnava se deli glede na višino prejetega osebnega dohodka za opravljeno delo v prvih treh mesecih tega leta.

— V temeljni organizaciji bodo sprejeli in izvajali vse potrebne ukrepe, da bo poleg izpolnjevanja planov po količini in kakovosti zagotovljena tudi večja gospodarnost dela in poslovanja.

Delavski svet se je z vrednostjo prodaje, ki znaša 4,9 milijarde, strinjal, če bodo podražitve upoštevane pri realizaciji.

Sprejeli so sklep, naj se poračun osebnega dohodka prikaže in izplača posebej in naj se višina gotovine zviša. Predlagali so naj se tudi sejnine s sedanjih 100 dinarjev povečajo na 200 din, zaradi zvišanja cen prevoza.

ET

NOVICE IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

TOZD PLAVŽ

Enajsta seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata TOZD Plavž je bila v torek, 5. februarja.

Seznani so se z informacijo republiškega sveta zveze sindikatov o osebnih dohodkih in rasti življenjskih stroškov in s stališči občinskega sveta ZSS.

Obpravnavali so pravilnik o samopomoči, sestavili pa bodo tudi komisijo, ki bo vodila vse poslovanje.

Predlagali so kandidata za podelitev srebrnega znaka sindikata in petim sodelavcem odobrili denarno pomoč.

TOZD STROJNE DELAVNICE

Na osmi seji izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata TOZD Strojne delavnice, ki je bila v sredo, 20. februarja, so najprej pregledali izvršitev sklepov sedme seje, sklepe letne konference, ki je bila v decembru, in program dela za leto 1985. Program zajema: obdaritev sodelavk ob osmem marcu, organizacijo tekmovanja v spomin sodelavcev Langusa in Bruna, izlet, piknik, podeljevanje denarnih pomoči, obiske težje bolnih sodelavcev itd.

Potrdili so predloge za preventivno letovanje in zdraviliško zdravljenje, ki naj bi letos zajelo 22 delavcev TOZD Strojne delavnice.

Pogovorili se bodo s posamezniki, ki niso hoteli opraviti prostovoljnega osemurnega dela za izboljšanje polovnega rezultata Železarn, določili skupino, ki bo obiskala obolele sodelavce in upokojene in pripravili predlog kandidatov za nove delegate v samoupravne organe TOZD in Železarn.

TOZD VZDRŽEVANJE

Člani izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata TOZD Vzdrževanje so na petnajsti seji, ki je bila v soboto, 23. februarja, najprej pregledali izvrševanje sklepov štirinajste seje in program samoupravnih aktivnosti za februar.

Pregledali so še informacijo občinskega sindikalnega sveta in delo svojih komisij.

Komisije za izlete in oddihe, za šport in rekreacijo in za kulturo so se dogovorile o skupni organizaciji dveh izletov, in sicer dvodnevne v Budimpešto in enodnevne v Sorško planino. Predsednik komisije za šport je poročal o uspehih tekmovanj tako v letnem kot zimskem času, premajhna je le zainteresiranost žensk. Delo komisije za SLO poteka normalno, komisija za prošnje in pritožbe pa v februarju ni prejela nobene prošnje.

TOZD TRANSPORT

Tudi člani izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata TOZD Transport so na trinajsti redni seji, ki je bila v soboto, 23. februarja, pregledali izvrševanje sklepov prejšnje seje, program samoupravnih aktivnosti za februar in zaključni račun.

Razpravljali so o volitvah delegatov v samoupravne organe, ki bodo aprila. Sestavili so kandidacijsko listo, na katero morajo dati pripombe vse SDS.

Pregled zapisnikov sestankov delegacij za SIS iz leta 1984 je pokazal, da nekatere zelo slabo delujejo. Sklicali bodo sestanek vseh delegacij SIS.

TOZD VALJARNA DEBELE PLOČEVINE

Deseta redna seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata TOZD Valjarna debele pločevine je bila v četrtek, 28. februarja.

Ugotovili so, da sklepe izvršujejo, nisopa se v celoti strinjali s poročilom o delu sodelavcev v soboto, 2. februarja.

Pogovorili so se o rezultatih poslovanja v letu 1984 in o praznovanju dneva žena.

V pripravi na volitve delegatov so obravnavali kandidacijske postopke, evidentirali možne kandidate in jih predlagali v obravnavo SDS.

Imenovali so komisijo, ki bo oblikovala oceno dela vodja TOZD, se dogovorili, da bodo vse letošnje upokojene sodelavce povabili ob koncu leta na občni zbor in jih takrat obdarili, dodelili so denarno pomoč in sklenili, da pripravijo enodnevni izlet na Vogel.

DELOVNA SKUPNOST KSI

Člani izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata delovne skupnosti za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje so se na deseti seji, ki je bila 28. februarja, dogovorili o pripravi na volitve delegatov v samoupravne organe in o praznovanju dneva žensk.

Pregledali so seznam delavcev, ki sta jih oddelek za zdravstveno in sociarno varstvo in dispanzer za medicino dela predlagala za preventivno zdravljenje ali letovanje.

Šestim sodelavcem so odobrili denarno pomoč in na predlog komisije za šport in rekreacijo sklenili, da organizirajo smučarski piknik in izlet ter srečanje športnikov. Najboljšim športnikom bodo podelili darila v vrednosti po 1.000 din.

Zaradi daljše odsotnosti referentke za oddih so predlagali, da delo glede oddihov prevzame Lojzka Legat.

TOZD PROFILARNA

Tretja redna seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata TOZD Profilarna je bila v petek, 1. marca.

Seznani so se z zaključnim računom za leto 1984 in dali pozitivno mnenje o delu vodja TOZD.

Dogovorili so se o praznovanju dneva žensk, o kandidatih za nosilce srebrnega znaka sindikata in o pripravah na volitve delegatov. Razpravljali so tudi o analizi neuspeha referendumu in ponovno poudarili potrebo po prikazu osebnega dohodka po starem in novem izračunu.

Dva sodelavca so predlagali za zdraviliško zdravljenje.

DELOVNA SKUPNOST E-TKR-NG

Na šesti seji izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata delovne skupnosti za ekonomiko, tehnično kontrolo, raziskave in novogranje, ki je bila 5. marca, so obravnavali dolgoročne usmeritve razvoja SOZD in Železarn in sprejeli naslednji sklep: Pri dolgoročnih usmeritvah mora sodelovati več strokovnjakov (raziskava, ekonomika, tehnika, računalništvo). Predlog, naj bi določene oddelke združili, je bil zavrnjen. V drugih železarnah imajo oddelek, ki se ukvarja s strateškimi vprašanji.

Evidentiranje kandidatov za delegate poteka po načrtu, pa tudi komisije so delavne. Tako je komisija za šport izvedla tekmovanje v sankanju, pripravlja pa tekmovanje v kegljanju na ledu, slalomu, veleslalomu, smučarskih tehnik in zaključni večer športnikov 15. marca. Komisija za izlete in oddihe je organizirala smučarski izlet na Vogel. Sklepi komisije za socialna vprašanja so nalezli na neodobravanje, zato bodo o njih razpravljale vse SDS.

PREGLED SESTANKOV SDS

Iz TOZD ENERGETIKA smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD, energetiki 1, 2, 3 in 4, parne naprave 1, 2, 3 in 4, delavnica toplotne energije, delavnica elektroenergije, delavnica PIV energije, ter PIV energija 1, 2, 3 in 4. SDS vodstvo TOZD se pritožuje, da ni dobilo povratne informacije o finančnih načrtih SIS (ujeljavljane novih prispevnih stopenj že v decembru). Ob poslovnem poročilu pa opozarja na zmanjševanja števila in na slabšanje kvalitete kadra. Pripombe te in drugih SDS v zvezi z dolgoročnimi usmeritvami razvoja ŽJ in SOZD SZ so bile večinoma omenjene že v analizi razprav po delavskih svetih, kljub temu pa kaže nekatere omeniti. SDS energetika 1, 2, 3 in 4 omenjajo, da »se ne strinjajo z dolgoročno usmeritvijo ŽJ v razdobju 1986–2000, ker je področje energetike zelo skopo zajeto«. Podobnega mišljenja, da je glede na to, da sedaj in v bodoče energija predstavlja enega največjih stroškov v črni metalurgiji, v tem trenutku premalo definirana, je tudi SDS parne naprave 1. SDS delavnica toplotne energije in parne naprave 3 omenjata, da »nikjer ni terminsko predvideno, kdaj kako naj bi potekal postopek zamenjave starih parnih kotlov z novimi«. In dalje: »V osnutku se omenja iztrošenost parnih kotlov leta 1990. Kotli so že dolgo tega odslužili in bi že zdavnaj morali biti zamenjani z novimi. Če pa predvidevamo zamenjavo leta 2000, se z izgradnjo novih ali novega mora začeti že danes.« Stroj-

ni iz kotlovnice Bela bi radi vedeli, kako je z možnostjo dobave fiziološkega čaja. SDS delavnica PIV energije opozarja, da še vedno ni rešeno vprašanje glede beneficiranega staža v delavnici. Zanimajo jih tudi, zakaj se ne vskladijo delovne naloge in opravila strugarja. SDS PIV energija 2 vprašuje, zakaj v primeru bolezni delavec dobi tako nizko nadomestilo. »Sliši se, da zato, ker so majhne osnove,« pravi SDS in dodaja: »Dajanje za zdravstveno varovanje pa plačujemo iz vsega dohodka.«

Iz TOZD TRANSPORTA smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD, lokomotivna delavnica, vozovna delavnica, delavnica motornih vozil, elektromehanična delavnica, vzdrževanje proge, promet + vleka 2, 3 in 4, tovor in tehtalci. Na skupnem sestanku vodstva TOZD, vzdrževanja proge ter delavnic je bilo postavljeno vprašanje glede odpravevalne naprave v mizarski delavnici in popravila strehe (zamakanje), glede ureditve novega prizidka pri skladišču (»da ne bo zamakalo«) ter glede prestraževanja lokomotivne delavnice. Odgovor je bil podan že na sestanku, češ, da so nekatere stvari v teku, druge pa se bodo poskusile rešiti v najkrajšem času. Člani SDS promet + vleka 2 ugotavljajo, da »SIS ne delajo dobro«, pa tudi interes delavcev glede delovanja SIS je majhen, »ker tako nimajo na odločanje nobenega vpliva«. Vprašanje vpliva delavcev na odločitve izpostavlja tudi zapisnik SDS promet + vleka 3. Ker to vprašanje zadeva sam ustavni položaj delavcev v združenem delu, naj navedemo zapisnik v celoti: »Delovni skupini je bil prečitani izvelek poslovnega rezultata za leto 1984 za Železarno Jesenice in TOZD Transport. Nekaj pojasnila o bližnjih volitvah v samoupravne organe, o izplačilu poravnave osebnega dohodka za leto 1984. Na vse to delovna skupina III, prisotnih 20 članov, ni imela pripomb in se popolnoma strinja. Za vse drugo pa je skupina mnenja, da nima nobenega vpliva.« SDS tovor in tehtalci v zaključnem računom opozarja, da bi se moralo ostreje postavljati vprašanje

odgovornosti za delo in za gospodarnost ter temu primerno nagradjevati ali kaznovati. »To velja predvsem za napake,« pravi, »kot so prevelike medfazne zaloge, neselekcioni izvoz in kampanjska proizvodnja.« Glede poslovanja TOZD so zadovoljni: »Veseli nas, da je TOZD Transport delala brez izgub, če računamo, da je strojni park, ki ga uporabljamo za delo, že močno iztrošen in da postaja vsak dan bolj pereče vprašanje kadrov.« Glede poravnave OD pa opozarjajo, da »bi se moralo upoštevati tudi bolovanje, ki je bilo posledica nezgode v Železarni.«

V TOZD DRUŽBENA PREHRANA so program samoupravnih aktivnosti za februar obravnavali delavci na skupnem zboru (prisotnih 73, opravičeno odsotnih 32 delavcev). Zbor se je strinjal s sklepom, »da se del čistega dohodka, razporejenega z zaključnim računom 1984 na rezervni sklad, začasno uporablja v poslovne namene«. Strinjal se je tudi z odstopom 4.000.000 din sredstev rezerv ter 1.165.569,50 din sredstev rezerv združenja v SOZD SZ TOZD Valjarna blumingštel za pokritje izgube, ugotavljanje z zaključnim računom 1984.«

Iz DELOVNE SKUPNOSTI ZA KOMERCIJALNE IN FINANČNE ZADEVE smo prejeli zapisnike SDS nabava, centralno skladišče, skladišče Bela, domača prodaja, špedicija, računovodstvo prihodka in dohodka, glavna knjiga in osnovna sredstva, finance ter računovodstvo osebnega dohodka. Na sestanku SDS nabava (zunanja trgovina) je bilo v zvezi z zaključnim računom poudarjeno, »da bomo morali, glede na dejstvo, da so predvsem dosežene višje cene naših izdelkov omogočile doseganje predstavljenih poslovnih rezultatov, v prihodnje bolj kritično gledati na cene in poskušati z večjo produktivnostjo izboljšati poslovne rezultate«. Razpravljali so, podobno kot druge SDS, tudi o reorganizaciji oddelka materialno-skladišnega poslovanja in o predlogu IO OOS, da vsak član njihove delovne skupnosti prispeva znesek 100 din za pomoč

MLADI O SEBI, SVOJIH PROBLEMIH, NALOGAH IN PERSPEKTIVAH

OB DNEVU BRIGADIRJEV

V ponedeljek, 1. aprila je dan mladinskih delovnih brigad.

Delovna aktivnost mladih se je začela že v prvih dneh vstaje. Vojni statistiki so namreč izračunali, da je mladina med NOB prispevala 35 milijonov delovnih dni. Na osvobojenih in neosvobojenih ozemljih se je mladina bojevala in delala. Obdelovali so opuščena polja, s hitrimi in nepričakovanimi akcijami so pred sovražnikom pobirali letino, popravljali so poti itd. V Bosanski krajini v Saniški dolini je mladina tri mesece in pol pred očmi sovražnika prenašala s partizanskega skladišča 150 vagonov žita in 150 vagonov sadja in zelenjave. Mladinske delovne brigade so se pojavile tudi v drugih krajih Jugoslavije: v Hercegovini, Sandžaku, Liku, Gorskem Kotarju, Dalmaciji itd.

V prvih dneh svobode je delovna aktivnost mladine le še porasla. Začele so se mladinske delovne akcije po vsej Jugoslaviji. Tako je leta 1945 1500 zagrebških srednješolcev in študentov pomagalo pri zetvi v Slavoniji. Leta 1946 je mladina v sto dneh dala 5700 prostovoljnih delovnih dni za obnovo domovine. Poleg dela na progi Brčko-Banovići in Posavskem kanalu so mladinske delovne brigade popravile 284 km proge, 22.135 km cest, izkopal 4.908 km jarkov itd. Mladina je sledila besedam, ki jih je izrekel tovariš Tito 1. januarja 1946: »Mladina Jugoslavije, pričakujem, da boš nosilec delovne vne, da boš primer vztrajnosti pri gradnji domovine, kot si bila v štiriletni borbi za svobodo in kot si bila v letu 1945 vzor pri delu in obnovi domovine«.

V letu 1947 in pozneje se začnejo velike mladinske delovne akcije: gradnja proge Šamac-Sarajevo (leta 1947) dolga 242 kilometrov, gradnja valjarne v Sevojnem (leta 1950), hidroelektrarna Vlasina (1950 do 1955), Magnohrom Kraljevo, Tovar na kablov Svetozarevo, avtocesta Zagreb-Beograd, proga Nikšić-Titograd, ki je bila prva proga z normalnimi tirni v Črni gori, pa gradnja novih naselij, kot je Nova Gorica, Novi Beograd, Novi Travnik itd. — težko bi vse našli.

Po nekajletnem izjemnem obsegu mladinskega dela pa je to navdušenje začelo zamrlo. Mladinske delovne akcije so spet dobile svojo popolno veljavo in tem težkem gospodarskem trenutku.

Mladinske delovne akcije ne pomenijo samo golo delo, bitke za kubične izkopalne zemlje in podobno. Imajo politično-vzgojni pomen, prav tako pa si mladi privzgaajo samoupravljalne navade. Drugi velik pomen mladinskih delovnih akcij je tudi v tem, da se na njih zbira mladina iz vse naše domovine, se med seboj seznajajo in utrjuje bratstvo in enotnost vseh naših narodov in narodnosti, kar je tudi temelj naše socialistične skupnosti.

»GLAS MLADIH«

OO ZSMS Gorenjska predilnica Škofja Loka organizira 1. junija javno glasbeno prireditev »Glas mladih«. Pisne prijave mladih pevcev — amaterjev zbirajo do 12. aprila na naslov: OO ZSMS Gorenjska predilnica Škofja Loka, ali po telefonu 064-60-631, interna številka 362 ali 296.

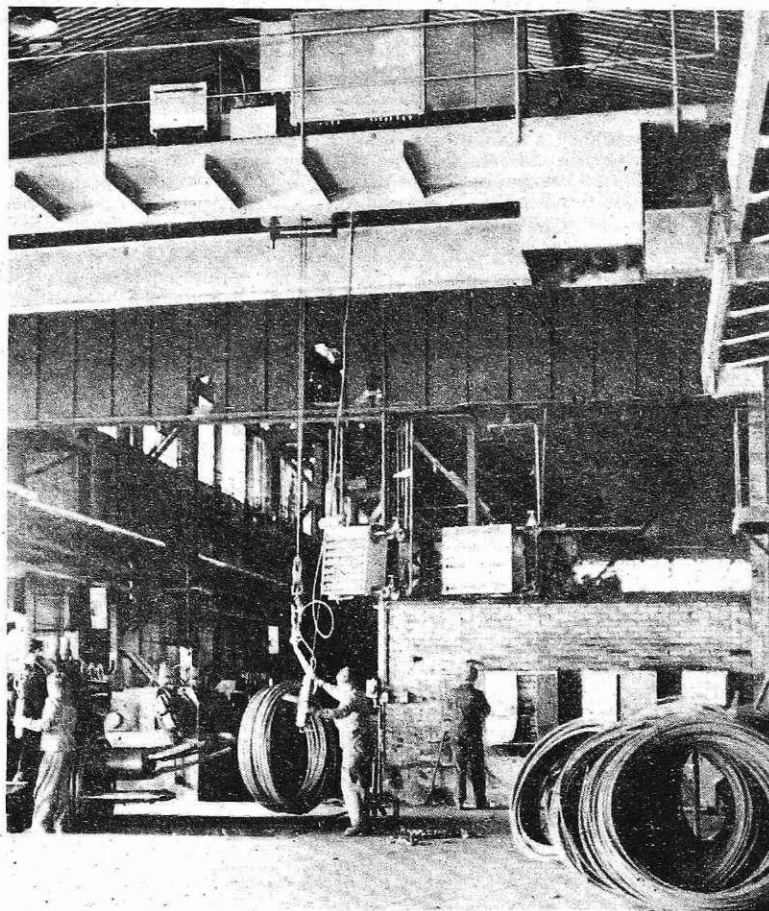
Interesenti naj v prijavi navedejo natančen naslov bivališča in pesmi. Točen datum avdicije in druge podatke bodo prijaviteljem sporočili na njihove naslove.

In kakšni so bili lani v Sloveniji rezultati mladinskega prostovoljnega dela? Na zveznih in republičkih mladinskih delovnih akcijah je sodelovalo 4.832 brigadirjev (brez mladinskega delovnega tabora in akcije v Bohinju), opravljeno je bilo 548.958 delovnih ur v vrednosti 184.200.000 din.

Tudi v Železarni Jesenice je mladinsko prostovoljno delo sestavni del aktivnosti mladinske organizacije, ki se je v preteklosti pokazalo kot družbeno koristno. Stalna MDB Železarni se je v tem petletnem delu zelo dobro izkazala, poleg delovnih aktiv-

nosti pa brigadirji delujejo tudi na drugih področjih. Tudi letos se pripravljajo obsežni programi mladinskega dela, vrhunec pa bo lokalna MDA naseljskega tipa v mesecu juliju, na kateri bo sodelovalo okoli 120 brigadirjev.

Z. K.

— V TOZD Jeklovlek

MLADINKE, POZOR! (IN MLADINCI TUDI)

Če kanite tudi to poletje drveti na morje in če nimate nič proti preživljanju svojega oddiha v letoviščih Borik pri Zadru, v zalivu Valsoline pri Puli ali letovišču Šubičevac pri Šibeniku in če imate, in bržčas imate, bolj tanko denarnico, potem ročno zlezite vase in se odločite. Nizkim cenam primeren bo kajpak tudi vaš počitniški standard (več posteljne sobe in sanitarije v etažah), vendar vas ob dobri družbi to najbrž ne bo motilo. Nenazadnje je vendarle bolje slabo ležati na morju kot dobro spati doma. Cene za deset polnih pensionov, turistično takso in organizacijske stroške znesejo v Zadru 10.000, v Pulju 11.000 in v Šibeniku 9.000 dinarjev, če ste član počitniške zveze seveda, sicer pa 150 starih jurjev več. V ceno ni vključen prevoz, za katerega pa se lahko dogovorite z organizatorjem letovanja. Skupine imajo pri tem popust.

In še termini:
— Borik, Zadar: 29. 6.—9. 7., 9. 7.—19. 9. 7., 8. 8.—18. 8., 18. 8.—28. 8.
— Valsolina, Pula: 29. 6.—9. 7., 9. 7.—19. 7., 8. 8.—18. 8., 18. 8.—28. 8.
— Šubičevac, Šibenik: 29. 6.—9. 7., 18. 8.—28. 8.

Zdaj pa le brž zavrtite telefon in pokličite MLADINSKO TURISTIČNO POSLOVALNICO, NOVO MESTO, p. p. 48, telefon: 068-22-555.

OBVESTILO

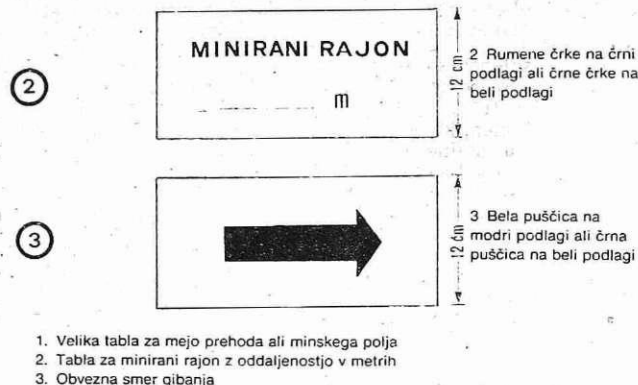
Klub študentov jeseniške občine in Glasbena mladina Jesenice vabita na klubsko glasbeno srečanje ob rock in country glasbi, ki ga je pripravil Branko Ožbolt iz Glasbene mladine Nova Gorica v petek, 29. marca, ob 13.30 v prostorih KŠJO!

Vabljeni!

PRIPRAVLJENOST JE VEDNO BOLJŠA KAKOR GOLO PRIČAKOVANJE

TITO

PROMETNI REŽIM V VOJNI

Označevanje ovir in smeri na komunikacijah

To pomeni, da so te organizacije odgovorne za urejanje prometa. V miru in vojni bodo skrbeli za vse prometne znake, vodovodno in navpično signalizacijo, svetlobne signale in naprave ter za ostalo opremo na cestah.

Seveda je na to treba misliti že v mirnem času. Materialno osnovo in opremo je treba zagotoviti v obrambnih načrtih že danes, kajti pozneje bi zašepalo. Potrebne kalkulacije morajo biti predvidene vnaprej, da se oprema, znaki in ostali material zagotovi pravočasno.

KDO BO PREŽIVEL JEDRSKI NAPAD

V primeru jedrskega spopada širših razsežnosti v Evropi bi skoraj 90 odstotkov Švicarjev preživel takšen napad, Belgija pa bi bila verjetno uničena v 24 urah. To so najnovejša ugotovitve nekega poročila pakta NATO, v katerem je seštevek žrtev na stari celini grozljiv: od nekaj več kot 650 milijonov prebivalcev jih 250 milijonov ne bi imelo nikakršnega zaklonišča v primeru jedrskega napada, zaradi česar so že vnaprej obsojeni na smrt.

Toda stopnja jedrske ranljivosti ni posledica obrambnega koncepta. Belgija je enostavno izračunala, da bi za gradnjo javnih zaklonišč, podobnih švicarskim ali skandinavskim, nujno rabila najmanj 100 milijard belgijskih frankov, ki jih nima. Zato se je v glavnem opredelila za izboljšanje klasične civilne zaščite, ki pa se zdaleč ni tako učinkovita. Torej je stopnja materialnega bogastva evropskih držav v tesni povezavi z že doseženo obrambno jedrsko »imunizacijo«.

Navzočnost strahu pred možno jedrsko apokalipso je moč čutiti predvsem v Belgiji, kjer se je pojavil nov pojem — jedrski egoizem. Nedavno je namreč eden od lastnikov od skupaj 400 zasebnih jedrskih zaklonišč pristal na možnost, da pokaže eno od zaklonišč reporterjem pod pogojem, da njegovo ime ostane tajno, ker ne bi rad, da v primeru napada z jedrskim orožjem njegovi sosedi zavzamejo zaklonišče.

Na tržišču se je pojavila nova družba »Belgijska industrija za izgradnjo A. A. A.«, ki za ceno od 200 tisoč do 5 milijonov frankov gradi zaklonišča, ki vzdržijo tudi hujski jedrski napad. Telefonske številke omenjene družbe ni v imeniku, tako zahtevajo bodoči lastniki zaklonišč. Toda koristi nimajo samo gradbeniki.

V Antwerpnu izdeluje neka tovarna zaščitna oblačila in protijedrske maske za astronomske cene. Nedavno tega so tiskali »jedrski vodič«, kjer bralec najde najnunejša nasvete v primeru jedrske vojne.

Izkušnje iz Hirošime pa tovrstne obrambne ukrepe krepko spodbijajo. Niso pomembna jedrska zaklonišča, temveč dobro osveščeni prebivalci, ki bodo preživeli jedrski napad tudi na prostem ob pravilnem reagiranju v kritičnih trenutkih. Pravilna zaščitna oprema, varnostni predpisi, pravočasno javljanje in alarmiranje — so pogoji, da bo sodobni človek preživel takšna uničenja. Jasno je, da žrtev bodo, in sicer v gosti naseljenih urbanih središčih. Toda upanje je, da bo zdrava pamet nagnila tehniko v pozitivno smer. Danes je strah enak na obeh straneh — saj je mogoče aktivirati zla orožja skoraj istočasno na obeh straneh. In rezultat tega? Obojestransko uničenje!

Prvi pomladanski dan v Kranjski gori (foto B. Blenkuš)

prizadetim v Afriki. SDS centralno skladišče v zvezi z mikroorganizacijo pravi takole: »Se vedno čakamo rezultat OD, kar že predolgo traja. Pripombe glede točk: ugotavljamo, da nismo plačani po delu.« SDS skladišče Bela v zvezi z razvojem Železarnice omenja, da v usmeritvah ni nikjer omenjena problematika skladišč in poudarja: »Skladiščni prostori ne odgovarjajo današnjim normam. Imamo strahoten izgled skladišč, slabe pogoje dela, neustrezno mikroklimo, pomanjkanje prostora, ročno vodenje evidence itd. Vse to ne obeta nič dobrega in nič čudnega ne bi bilo, če nekega dne ves sistem razpade.« SDS domača prodaja opozarja, da so v svojih prostorih že tako utegnjeni (poleg tega pa se jim obseg nalog zaradi razmer na tržišču povečuje) da je oddajanje poslovnih prostorov v »Kovačevi hiši« nesprejemljivo. Na špediciji opozarjajo, da doslej v delavskem svetu KO-FI nismo imeli svojega delegata in zato »prosi, da bi na naslednjih volitvah prišel v izbor kandidatov tudi predstavnik špedicije«. SDS računovodstvo prihodka in dohodka ocenjuje, da je predlog mikroorganizacije materialnega poslovanja samo posnetek sedanjega stanja, brez poudarka na nalogah (predvsem) vodstva in brez rešitve centralnega prevzema materiala. Predlagana rešitev centralne evidence naročil dohodkov materiala se jim zdi dvomljive vrednosti, »saj je špedicija že v preteklem letu opravila preko 650 nadur«. Zato dvomijo, da bodo centralno evidenco vodili brez dodatnih delavcev. Na koncu poudarjajo, da v mikroorganizaciji ni niti nakazana smer razvoja materialno skladiščnega poslovanja. Predlog je bil tako soglasno zavrnjen (le eden se je vzdržal, 28 pa jih je glasovalo proti).

Iz DELOVNE SKUPNOSTI ZA KADROVSKE IN SPLOŠNE ZADEVE TER INFORMIRANJE smo prejeli zapisnike SDS kadrovskega sektorja, oddelka za zdravstveno in socialno varstvo, sekretariata, oddelka splošne administracije, CPSI, splošna varnostna služba 1, 2, 3 in 4 ter PGRC. SDS kadrovskega sektorja je v zvezi z za-

ključnim računom postavila naslednja vprašanja: 1. Koliko finančnih sredstev je Integral refundiral ŽJ zaradi zamud in zastojev v avtobusnem prometu? 2. Zakaj je indeks OD sektorja tako nizek? In 3. Zakaj se ne popravi in obnovi film, ki se predvaja novosprejetim delavcem na uvajalnem seminarju? Glede dela SIS pa menijo, da bi bila potrebna selekcija programov, ker ob takim finančnem stanju ne morejo biti kvalitetni. Seveda pa je težko (npr. izobraževanje) krčiti določene dejavnosti. Pod razno so sklenili, naj se čalkalnice kadrovskega sektorja opremi v sobo za sestanke ter naj se v stavbi špedicije namesti oglasna deska. SDS oddelek za zdravstveno in socialno varstvo ob zaključnem računu ponovno opozarja, da so v poglavju »Pregled objektov v gradnji« aparati obratne ambulante v bistvu aparati oddelka za industrijsko psihologijo in ne obratne ambulante ŽJ. V zvezi s poravnavo pa SDS vprašuje, koliko odstotkov čistega dohodka se namenja v Železarni Jesenice za osebne dohodke in kakšno je to sorazmerje v drugih delovnih organizacijah (v okviru SOZD in poprečje SRS). Glede gradiva v zvezi z banko (sporazum in statut) pa meni, »da tako strokovnega in obsežnega gradiva ni možno aktivno obravnavati po delovnih skupinah (strokovna usposobljenost), zato je vseeno, če o takim gradivu dajo mnenje strokovne službe in se na tej osnovi sklep sprejme na delavskem svetu«. Obširne pripombe je imela tudi glede predloga nove organiziranosti prve pomoči poškodovanim ali naglo obolelim delavcem v Železarni. SDS sekretariat je v zvezi z zaključnim računom sprejela stališče, naj se na delavskem svetu ob obravnavi zaključnega računa obravnavajo tudi sprejeti sklepi in njihov vpliv na poslovni rezultat, kakor tudi, zakaj so materialni stroški pri vodstvu delovne skupnosti z ozirom na ostale sektorje v takšnem indeksnem porastu. SDS CPSI je v zvezi s poročilom o izvajanju programov SIS oblikovala naslednje stališče: »Strinjamo se z ugotovitvijo, da nominalno prispevki za skupno porabo SIS ra-

stejo, da pa hkrati njihova realna vrednost pada in da zato prihaja do siromaščenja programov. Toda isto se dogaja tudi z deležem sredstev, z akumulacijo, s katerimi razpolagajo OZD. Da ne bi neodgovorno popustili demagoškimi pritiskom s strani SIS in neodgovorno razsipali sredstev lastne akumulacije za napihovanje skupne porabe (namesto, da bi jih vlagali v razširitev materialne osnove dela, s katerimi si kot delavci in občani zagotavljamo osnovno socialno varnost ter razvoj — da ne bi zažirali v temelje lastnega razvoja, od katerega je odvisen tudi razvoj družbenih dejavnosti in družbeni standard sploh, saj se iz njega financira), zahtevamo, da strokovne službe naredijo po letih, od leta 1979 naprej, primerjavo med sredstvi, s katerimi razpolagajo SIS in rastjo čistega dohodka in poslovnega sklada ter rastjo sredstev sklada skupne porabe in čistega dohodka in poslovnega sklada. Primerjava naj bi nam vsaj delno prikazala, kako gospodarimo.« Na sestanku SDS splošna varnostna služba 4 je nekatere delavce zanimalo, »če se bo v poravnavi OD za leto 1984 upoštevalo tudi nadurno delo«. Nadalje jih je zanimalo, če se lahko prekoračene nadure (nad 30 ur) prenese v naslednje mesece tekočega leta. Ta problem je zaradi pomanjkanja kadra vse večji. Vrtarje je še posebej zanimalo, kakšni so pogoji in način (šolska izobrazba, minulo delo ipd.) za zasedbo opravi in nalog »izmenski nadzornik SVS«. Zanimajo jih tudi, če je za to delo potreben razpis (zakaj ni potreben?), oziroma ali je dovolj sami interni dogovor med vodjem splošnega sektorja, vodjem SVS in kadrovske službe — kar je bilo doslej v praksi?

(Povzetek zapisnikov SDS iz delovne skupnosti E-TKR-NG bo mo objavili v prihodnji številki.)

Center za proučevanje samoupravljanja ter informiranje — Božidar Lakota

OBČINSKI SINDIKAT OCENIL REFERENDUM

(Nadaljevanje s 1. strani)

obvladajo, ker so zahtevali še boljše osnove in merila za njegovo delitev. Zato ne bi smeli razpravljati o tem, ali so se delavci železarne pravilno odločili, ampak, zakaj so se tako odločili.

Eden od vzrokov za neuspeh je tudi, da pripombe delavcev niso bile upoštevane in sprejete in je ostalo preveč perečih stvari odprtih. Drugi razlog je, da v Železarni še nimamo samoupravnega sporazuma o delitvi dohodka in čistega dohodka, kjer so opredeljene skupne osnove, ki so potrebne za delovanje sistema nagrajevanja. Ker ni bila prikazana celota sistema, tudi slika prihodnosti ni bila jasna. Napaka je bila tudi to, da katalog del in nalog ni bil narejen in vrednoten že pred samoupravnim sporazumom, ker so tako manjkali odgovori na mnoga odprta vprašanja. Skratka, v sistemu nagrajevanja ni bilo pravičnega zaporedja, ki mora biti usklajeno in sistematsko obdelano.

Sistem nagrajevanja bo treba izpopolniti tako, da bodo upoštevane zahteve delavcev in narediti drugačen vrstni red sprejemanja aktov in metodologije ter ne razpravljati preveč o podrobnostih, ker se potem lahko zamegli bistvo sistema.

VSE JE BILU V REDU?

Eden od razpravljalcev je omenil, da ob branju ocene referenduma človek dobi vtis, da je bilo vse v redu, le delavce je treba spremeniti, da bodo predloženo sprejeli. Nezaupanje delavcev ni vzrok, ampak posledica, ker se nezaupanje rodi iz spoznanja o lastni nemoči, ko kljub dobrim željam in revolucionarnosti niti dobre pobude ne morejo uveljaviti, ker je že vse vnaprej in drugje odločeno.

Organiziranost in aktivnost sindikata ni takšna, kot bi morala biti, saj so se ocene razpoloženja pred referendumom bistveno razlikovale od rezultatov glasovanja. Očitno se je pretrgal stik med družbenopolitičnimi organizacijami in poslovnim odborom ter med delavci in tako vodilni delavci in aktivisti ne vedo več, kaj delavci želijo in kako razmišljajo.

SPORNA JE METODOLOGIJA

Albina Tušar je pojasnila, da je raziskava o neuspelem referendumu, ki so jo naredili delavci kadrovskega sektorja, pokazala, da je samoupravni sporazum dober, metodologija pa je sporna. Zato so se na strokov-

nem kolegiju opredelili, da bodo metodologijo spremenili, če je res tako velik kamen spotike.

Rezultati raziskave so potrdili zelo velik vpliv zunanjih dejavnikov, saj je splošno nezadovoljstvo tako veliko, da delavci v teh razmerah ne upajo ničesar spreminjati, ker ne vedo, ali bodo nestalne razmere dopuščale, da se bodo izrazile in uveljavile vse prednosti novega sistema.

Strinjala se je, da bomo sistem nagrajevanja lažje v celoti izpeljali, ko bomo upoštevali vse zahteve delavcev, vendar se sprašuje, kako to doseči, če si zahteve in želje delavcev železarne med seboj nasprotujejo. Ali je razlog preveč demokratičen postopek odločanja?

Samoupravni sporazum o delitvi dohodka in čistega dohodka še ni narejen, ker bi ga morali prevečkrat spreminjati, saj panoični sporazum in sporazum sestavljene organizacije še nista bila dokončna. Sicer je v Železarni vse pripravljeno, čakamo le na sporazum sestavljene organizacije.

KAKŠEN JE VPLIV DELOVODIJ?

Razpravljalci so poudarili, da referendum ni zato, da vedno rečeš da, ampak da rečeš tudi ne, če misliš, da predlagane stvari niso dovolj dobre. Ker pri nas porabimo preveč časa, da neko idejo tudi uresničimo, se lahko zgodi, da se medtem razpoloženje delavcev in njihove želje bistveno spremenijo.

Pogosto so delavci na samoupravnih delovnih skupinah premalo obveščeni, o čem odločajo in so bolj dovzetni za neuradne in izkrivljene informacije. Oblikovalci družbenega vzdušja v proizvodnji so še vedno »srednji« kadr, zato sta njihova poučenost in osveščenost toliko bolj pomembni.

Zelo zaškrbljujoče je, da se neza- dovoljstvo delavcev stopnjuje, zato bi morali pregledati, koliko in kako se je v razprave predloga samoupravnega sporazuma vključil delovodski in vodstveni kader in kakšen je bil njihov vpliv.

NEUSPEH REFERENDUMA NI ABSOLUTEN

Razpravljalci so ugotovili, da je bila udeležba na referendumu zelo dobra, kar kaže na to, da delavci niso pasivni in nezainteresirani, zato je treba nadaljni sistem nagrajevanja po delu graditi na tem izhodišču in ga izboljšati oziroma dopolniti. Neuspeh referenduma zaradi zelo dobre

udeležbe kljub slabemu izidu glasovanja ni popoln neuspeh.

USODA DELAVSKEGA DOMA ŠE NEJASNA

Kljub aktivnostim v preteklosti usoda delavskega doma na Jesenicah še ni znana. Vsi se strinjajo, da je treba nujno ohraniti njegovo zgodovinsko obeležje, ne vedo pa, v kakšni obliki. Ker je dom zaradi slabega vzdrževanja v zelo slabem stanju, bi se morali odločiti čimprej in v celoti občini vzpodbuditi aktivnosti za reševanje tega problema.

Po razpravi so se odločili, da si je treba dom najprej ogledati in se potem strokovno odločiti, kaj bodo storili. Če se bodo odločili za adaptacijo,

je treba nujno doseči funkcionalnost doma, ker mrtvega obeležja ne potrebujemo. O usodi delavskega doma se bodo torej v širšem krogu vseh prizadetih odločali po strokovnem ogledu stavbe.

PRIPRAVE NA VOLITVE POTEKAJO NEMOTENO

V okviru priprav na volitve je poleg izbire kandidatov treba oceniti tudi delovanje delegatskega sistema v tretjem mandatnem obdobju in predlagati spremembe za njegovo racionalizacijo. Na osnovi predlogov iz osnovnih organizacij bo občinski sindikalni svet podal usmeritve za spremembe delovanja delegatskega sistema.

Do konca maja mora biti zaključeno evidentiranje kandidatov za organe osnovnih organizacij in občinskega sindikata, ker predvidevajo spremembe v njegovi organiziranosti in ker v organih občinskega sindikata

potече mandat skoraj tretjini članov.

SODELOVANJE S SINDIKATOM TRBOVELJ

Občinski sindikalni svet Jesenice in občinski sindikalni svet Trbovlje sta se dogovorila, da bosta v okviru nadaljnjega sodelovanja posebno pozornost posvetila izmenjavi izkušenj in izoblikovanju skupnih stališč na področju znanosti in inventivne dejavnosti, dograjevanju organizacijskih oblik sindikata, povezovanju dela in sredstev med organizacijami združenega dela obeh občin in delovnimi ter življenjskim pogoji.

Sodelovanje se bo večinoma vključevalo v redno delo obeh občinskih sindikatov, potekalo pa naj bi v okviru skupnih sej predsedstev ali ustreznih organov pri občinskih svetih ter z izmenjavo informacij, gradiv in stališč obeh sindikatov občine.

Lilijana Kos

LE KONKRETNI REZULTATI BODO DOKAZ, DA SMO ZAČELI SPREMINJATI RAZMERE

Vse pogostejše v različnih analizah za tak ali drugačen političen neuspeh v posameznih akcijah sklicujemo na vse težji družbeno-ekonomski položaj, kar je tudi res, kaj neradi pa priznamo, da so vzroki v pomanjkanju političnih stikov in politične demokracije med bazo združenega dela in občani na eni strani in njihovimi organi družbenopolitičnih organizacij, oblastmi in drugimi organi.

Na 16. seji centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije je Mika Špiljak med drugim poudaril: »Srečujemo se z lastnim sektarstvom. Kot družba smo premalo odprti do vseh domoljubnih sil. Beseda domoljublje je skoraj izginila iz našega besednjaka, iz naših referatov, iz naših sklepov. Kakor da je to postalo nepomembno.

Sektašimo do številnih strokovnih in znanstvenih kadrov, ki resda niso marksisti, so pa domoljubi in pripravljeni pomagati k napredku naše države. Sektašimo tudi do številnih vernikov, ki niso kleronacionalisti, večina med njimi jih ljubi našo državo, dela v družbenih strukturah, v tovarnah, vaseh itd. Mar smo imeli med narodnoosvobodilnim bojem majhen odstotek borcev, ki so bili verni? Bojevali smo se in zmagovali skupaj z njimi. Danes pa pozabljamo, kako široko fronto smo imeli med NOB in v povojnem obdobju. Zakaj danes mislimo in tudi v praksi tako delujemo, kakor da lahko našo državo izvele iz težav zveza komunistov z okrog dva milijona članov sama? Tega ne more, če ne zbere okrog sebe tudi dvajset milijonov občanov naše države, brez njih ne moremo prebroditi težav.

Preseči tako stanje, o kakršnem je govoril Mika Špiljak, pa pomeni, da bi morali odločno in brez odlašanja že močno zakoreninjeno forumsko delo, odločanje v ozkih krogih in sektarstvo zamenjati za široko frontno delovanje, kjer bo dejansko prišel do izraza pluralizem samoupravnih interesov in okrepi delegatski sistem kot oblike organiziranosti delavskega razreda in vseh delovnih ljudi oziroma občanov tako za izvajanje oblasti, kakor tudi za upravljanje družbenih zadev na temeljih samoupravljanja. In prav v sklepih, ki jih je na 16. seji sprejel centralni komite Zveze komunistov Jugoslavije po široki osem mesečni javni razpravi, je izražena zelo konkretna opora za hitrejšo in odločnejše reševanje in premagovanje navedenega stanja in problemov, ki spremljajo sedanjo fazo socialističnega samoupravnega razvoja naše države kot celote ali posameznih okolij, od temeljnih organizacij združenega dela in krajevnih skupnosti navzgor.

Zato sklepi posebej navajajo naloge komunistov pri najširšem ustvarjalnem povezovanju vseh delovnih ljudi in občanov v okviru socialistične zveze, ki mora postati povsod, posebej pa v družbeni bazi, pravo splošno ljudsko gibanje. Vsak komunist mora biti aktivist socialistične zveze, kajti zveza komunistov ne more uresničevati svoje avantgarde delavskega razreda zunaj socialistične zveze. Prav tako morajo komunisti dati svoj poln prispevek in podporo delovanju zveze sindikatov pri uresničevanju njihovih ustavnih nalog. Sedanje stanje oziroma dejanski položaj socialistične zveze in zveze sindikata je marsikje celo v nasprotju z ustavo, ker se je njuna dejavnost zožila na forumsko delo in ne deluje kot najširša fronta vseh delovnih ljudi in občanov oziroma kot najširša organizacija delavskega razreda.

S tem smo hoteli le poudariti, če socialistične zveze ne bomo začeli neodložljivo in odločno graditi in krepiti kot najširšo fronto vseh delovnih ljudi in občanov, kot mesta za izražanje pluralističnih interesov in sindikata kot najširše organizacije delavskega razreda v boju za tak položaj delavskega razreda, kot ga določa ustava in če na teh področjih ne bomo dosegli konkretnih rezultatov, potem bodo še enkrat sklepi ostali le na papirju in zveza komunistov bi za trajno izgubila precejšen del svojega ugleda in zmanjšala svojo vodilno idejno-politično vlogo, kar bi imelo nezaslišane posledice za samo usodo revolucije, kakor je bilo rečeno na 16. seji centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije 5. in 6. marca letos.

Pri tem pa imajo neodložljivo in odgovorno nalogo osnovne organizacije in organi zveze komunistov, ki morajo »objektivno, samokritično in kritično vrednotiti stvarno delovno in politično zavzetost članov zveze komunistov, posebej tistih na vodilnih položajih, za spreminjanje razmer v svojem delovnem in življenjskem okolju v skladu s politiko Zveze komunistov Jugoslavije,« kakor opredeljujejo sklepi 16. seje CK ZKJ. Le-ti tudi poudarjajo, da:

»Osnovne organizacije in organi zveze komunistov morajo ocenjevati delo svojih članov. V ZKJ ne morejo ostati tisti, ki po svojem idejnem prepričanju ne sodijo vanjo. Zveza komunistov se mora z idejno-politično diferenciacijo odločneje in hitreje rešiti tistih, ki se ne bojijo za interese delavskega razreda in za ideologijo zveze komunistov, ne-

ktivnih, omahljivih in korumpiranih oportunistov in karieristov, vseh tistih, ki s svojim vedenjem in s kršenjem moralnih in zakonskih norm spodkopavajo ugled in blatijo lik člana ZKJ, ki so obogateli z zlorabljanjem družbenega položaja, premoženja in sredstev, vseh, ki jim delovni ljudje in občani ne zaupajo.

Centralni komite ZKJ je na zadnji seji ugotovil, da javne razprave o predlogu sklepov 13. seje CK ZKJ o uresničevanju vodilne vloge in krepitvi idejne ter akcijske enotnosti ZKJ, ki je trajala osem mesecev, nismo v zadostni meri izrabili za takšne spremembe, ki jih opredeljujejo sklepi oziroma narekujejo sedanje zaostrene družbeno-ekonomske razmere. Glede na razmere v naši občini pa tudi v naši železarni pa bi k tej ugotovitvi lahko dodali tudi to, da nekateri najbolj odgovorni komunisti v družbenopolitičnih organizacijah in organih ter v upravljalških strukturah niso prebrali niti predloga, niti končno oblikovanih sklepov CK ZKJ, kajti sicer bi se morali začeti bistveno drugače obnašati, pokazati pa bi se morali tudi že prvi rezultati. Le-ti najbrž tudi le z nekaterimi gesli »obvladajo« politiko zveze komunistov in razumljivo je, da zato ni konkretnih rezultatov pri spreminjanju razmer. Vmes pa so seveda tudi primeri posameznikov, ki ne spoštujejo demokratičnega centralizma.

Za spopad s takimi in drugimi negativnimi pojavi pa je potrebno veliko poguma, revolucionarnosti in usposobljenosti oziroma teoretičnega znanja, poznavanja socialističnih idealov, ki so najbolj živ in največji interes delavskega razreda in vseh delovnih ljudi. Ob tem pa ne bi smeli tudi pozabiti, da so negativni pojavi in neodgovoren odnos do politike zveze komunistov tudi posledica naše nedoslednosti pri uveljavljanju odločilnih meril za demokratično vodenje kadrovske politike, ki jih opredeljujejo rezultati dela vsakega posameznika in njegov odnos do uresničevanja ustave, zakona o združenem delu in dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije.

S temi iztrganimi mislimi iz sklepov 16. seje CK ZKJ smo hoteli le poudariti, da nakopičeni problemi in zaostrena protislovja zahtevajo konkretno politično akcijo vseh organov in organizacij zveze komunistov, da bi s konkretnimi usmeritvami spodbudili delavski razred in vse delovne ljudi za brezkompromisen boj za nadaljnje prodore v uresničevanju socialističnih samoupravnih odnosov ter za odpravljanje sedanjega zastojanja v poteku naše revolucije.

Železarski globus

LR KITAJSKA

Največji kitajski plavž obratuje v železarni Baoskan blizu Šanghaja. Plavž ima koristno prostornino 4.063 m³, njegova dnevna proizvodna zmogljivost pa je 10.000 ton grodlja.

JAPONSKA

Predsednik japonskega inštituta za železo in jeklo je izjavil, da bo še do konca stoletja veliko povpraševanje po železarskih izdelkih. Prepričan je, da bodo najbolj zanimiva različna konstrukcijska jekla za gradnjo mostov in podobnih konstrukcij. Povpraševanje bo največje v ZDA, kjer naj bi v naslednjih 15 letih povprečno porabili po 170 milj. ton različnih vrst konstrukcijskih jekel.

DEVIZNO POSLOVANJE SOZD SLOVENSKE ŽELEZARNE V LETU 1985

(Nadaljevanje s 1. strani)

produkcijske potrebe in o delitvi prioritarnih pravic za nakup deviz na deviznem tržišču.

S prvim sporazumom smo se obvezali, da bomo dobavili v letu 1985 iz proizvodnega programa Slovenskih železarn:

- kovinskopredelovalni industriji 407.000 ton izdelkov 107. panoge
- lastnim predelovalnim organizacijam združenega dela v SOZD 132.000 ton izdelkov 107. panoge.

Obenem nam sporazum dovoljuje, da izvozimo 123.000 ton izdelkov 107. panoge. V ta izvoz pa niso vštete količine po kompenzacijskih poslih.

V deviznem sporazumu smo vsi podpisniki na osnovi kriterijev I-SEOT ugotovili svoje družbenopriznane repropotrebe. Te so izračunane na osnovi našega izvoza in uvoza v letih 1982 in 1983. Če tako izračunane družbenopriznane repropotrebe (DPRP) primerjamo z letnim načrtom 1985 SOZD SZ, vidimo:

	konvertibilni izvoz	konvertibilni uvoz repromateriala
načrt SZ	66,587 mio dolarjev	69,354 mio dolarjev
SaS DPRP	65,248 mio dolarjev	75,140 mio dolarjev

Obenem nam samoupravni sporazum daje tudi pravico do nakupa deviz za pokritje fiksnih in garantiranih obvez do višine 10.132 mio dolarjev. Naš letni načrt in izračun DPRP se v glavnem skladata. Ni pa še znana tehnika, kako bodo banke med letom omejevale pravico do nakupa deviz glede na realiziran izvoz.

V deviznem sporazumu smo se dogovorili za načelo delitve prednostne nakupne pravice v Narodni banki za 332 mio dolarjev. Delež Slovenskih železarn je:

26,718 mio dolarjev na osnovi DPRP in 21,716 mio dolarjev na osnovi dobav podpisnikov SaS.

(Skupaj: 48,434 mio dolarjev)

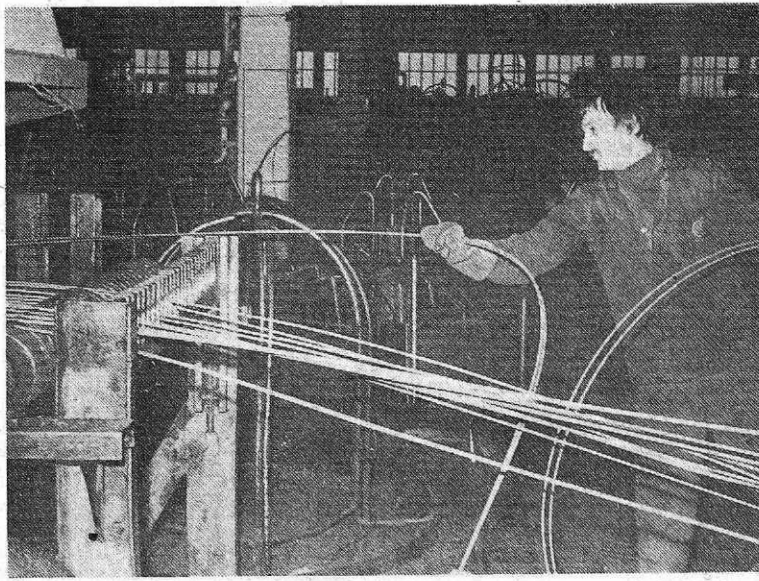
Za delitev po DPRP moramo v Slovenskih železarnah še sprejeti interna merila, za delitev po dobavah pa moramo le prilagoditi interno evidenco. Na žalost danes še nimamo, kje lahko uveljavimo svoje pravice do nakupa deviz, saj devizno tržišče ne dela. Zato se kopirajo pro-

blemi v sami proizvodnji jekla in rastejo naši devizni dolgi v bankah in pri dobaviteljih.

SaS in predpisi tudi za leto 1985 predvidevajo združevanje s kupci na osnovi 67. člena, to je na osnovi skupnega izvoza. Ta oblika naj bi postala naš pomemben vir deviz.

Tako v letu 1985 računamo na naslednje vire deviznega finansiranja za pokritje DPRP:

- devizni dolgi kupcev iz let 1983 in 1984 na osnovi združevanja,
 - priliv lastnega izvoza in uvoz surovin po kompenzacijskih in kooperacijskih poslih,
 - nakupi na deviznem trgu po SaS iz kvote 332 mio dolarjev,
 - združevanje s kupci po 67. členu zakona, ki po devizni politiki za leto 1985 omogoča železarnam, da pri skupnem izvozu koristijo celoten del svojega priliva za uvoz surovin.
- Vendar do danes še vedno nimamo navodil ISEOT in Narodne banke Jugoslavije za operativno delo po sprejetih dogovorih.

Žičar

OBČNI ZBOR DIATI JESENICE

Ugotavljamo, da je družbena klima za priznanje in razvoj inovacijske dejavnosti zelo ugodna. Dejansko stanje pa je precej drugačno, saj je razvoj dejavnosti zelo dolgotrajen in počasen. Tako so stališča in priporočila sindikatov za razvijanje in organiziranje množične inventivne dejavnosti iz leta 1978 še vedno aktualna. Prav je tako, saj so v teh stališčih opredeljene dolgoročne usmeritve in naloge, ni pa prav, da je večina priporočil, ki so kratkoročnega značaja, še vedno ostala na papirju in ni zaživila v vsakdanji praksi.

Ker so podobne slabosti tudi pri delu društva DIATI Jesenice, smo na občnem zboru (22. marca) pregledali, katere naloge smo uresničili in pri katerih nismo bili uspešni.

Društvo ima 213 članov — železarjev, 24 članov pa je »zunanjih«. V času od prejšnjega občnega zbora smo člani upravnega odbora na sedemnajstih sejah pregledali uresničevanje sprejetih sklepov, dopolnjevali začetni program in ga skupaj z vsemi aktivnimi novatorji v precejšnji meri tudi uresničili.

Veliko dela smo vložili v pripravo pravilnika o varstvu in vrednotenju izumov in tehničnih izboljšav ter drugih oblik inventivnega ustvarjanja. Menimo, da je pravilnik, ki je bil sprejet maja 1984, stimulativenjši od prejšnjega samoupravnega sporazuma v okviru SOZD, predvsem pa je bolj operativen. V letu 1984 smo prvič presegli naš več let načrtovani cilj — to je 100 novih predlogov (dejansko 108). K temu rezultatu je pripomogel tudi nov pravilnik. Zato je naša osnovna naloga v prihodnjem obdobju, da usmerjamo inventivno dejavnost in zagotovimo tako delavnost in aktivnost med novatorji in seveda tudi ostalimi delavci, da bomo lanske rezultate še izboljšali.

Da je to mogoče, kaže velik odziv na dopis, ki smo ga naslovili na vodje novatorskih aktivov. Če se bo ta aktivnost, ki v posameznih aktivih teče, pokazala tudi pri številu novih predlogov, bo to dokaz, da moramo razmišljati o tem, da bi nekatere, aktivne organizirali kot krožke za izboljšanje proizvodnje. Tak način dela pa zahteva ustrezno izobraževanje, ki bi ga morali nuditi vsem vodjem aktivov v naslednjem obdobju.

Doseči moramo tudi večjo aktivnost vodilnih in vodstvenih delavcev. Do danes še nihče od teh delavcev ni rekel, da nasprotuje tej dejavnosti, veliko pa je med njimi takih, ki se ne vključujejo aktivno v delo na inovacijskem področju. Brez sodelovanja predvsem vodij TOZD pa večjega napredka ne bo. To dokazujejo rezultati, saj imajo v sredinah, kjer samo načelno podpirajo inovacijsko dejavnost, manjše število inovacij, novatorji pa večkrat nepotrebne težave. Te težave se kažejo predvsem pri prepočasnem, večkrat pa tudi nestrokovnem ocenjevanju predlogov. Zato bi tudi ti delavci potrebovali ustrezno dodatno izobraževanje.

Veliko pomislekov je bilo glede uspešnosti dela strokovne komisije na nivoju delovne organizacije, da bo to dodatna ovira pri obdelavi posameznih predlogov. Večkrat je bilo slišati, da posameznike dodatno nagajajo za to, kar naj bi opravili kot redno delo in zato je opredelitev — inovacija ali delovna dolžnost — ena izmed osnovnih nalog te komisije. To nalogo zaenkrat dobro opravlja in je njen prispevek k inovacijski dejavnosti lahko le pozitiven, saj bomo tako reševali probleme na začetku in znotraj delovne organizacije, ne pa na sodišču združenega dela.

Člani DIATI smo bili tisti, ki smo ponovno aktivirali delo komisije za inovacije pri izvršnem odboru konference OOS ŽJ in delo odbora za inventivno dejavnost pri občinskem sindikalnem svetu. Ne samo, da smo aktivirali delo komisij, ampak smo pri njunem delu tudi aktivno sodelovali, predvsem pri občinskem odboru. Obiskali smo 18 delovnih organizacij v občini Jesenice, analizirali

njihove dosedanje rezultate, ponudili vzorčni pravilnik o inovacijah in predlagali dejavnosti, ki naj jih izvedejo, da bo inovacijska dejavnost zaživila.

Sodelovali smo tudi s člani ZIT, ZOTK, ZIATIS in DIATI Železarnice Sisak in DIATI 3. maj iz Reke.

Člani društva smo že večkrat opozarjali na zaprtost slovenskih železarn, saj na primer problem, ki je v Železarni Štore že rešen, rešujemo tudi v naši železarni. Zato moramo zagotoviti izmenjavo inovacijskih predlogov med železarnami, posebej pa znotraj SOZD SŽ uvesti tak informacijski sistem, ki nam bo to omogočal.

Na razstavi RAST YU na Reki sodelujemo skupaj z Železarno. Naš sklep je bil, da delo društva predstavimo z eksponati učencev osnovnih šol, ki ustvarjajo v klubih mladih tehnikov oz. v interesnih krožkih. Žal je bil lani odziv zelo majhen in tako naša predstavitev na razstavi sorazmerno skromna. Za letošnje leto smo skupaj z ZOTK razpisali natečaj za najboljšo dosežke mladih ustvarjalcev in na občinski razstavi konec aprila bomo izbrali izdelke, ki jih bomo lahko predstavili na RAST — YU 85.

Vzpodbuda za nadaljevanje začete dela nam je tudi srebrna plaketa BORIS KIDRIČ, ki nam jo je podelila ZOTK Slovenije za posebne zasluge pri širjenju tehnične kulture. Zato moramo v naslednjem obdobju k sodelovanju pritegniti tudi učence CSUI in skupaj s Klubom samoupravljalcev obnoviti predavanja o inovacijski dejavnosti.

Razstava, ki smo jo lani predstavili ob dnevu inovatorjev v prostorih DOLIK, je uspela in bo po sklepu upravnega odbora postala tradicionalna. Naša naloga je, da poleg prikaza eksponatov iz Železarnice predstavimo tudi dosežke iz ostalih delovnih organizacij in tako enkrat letno prikažemo prerez razvoja naše dejavnosti v jeseniški občini. Dejstvo je, da so tudi v drugih delovnih organizacijah spoznali pomembnost inovacij, da so začeli z delom in da ob primerni pomoči in vzpodbujanju uspeh ne more izostati.

Ena izmed oblik te pomoči je tudi dežurstvo vsakih 14 dni v prostorih društva v delavskem domu pri Jelenju.

Po podanih poročilih so naš občni zbor pozdravili: predsednik občinske raziskovalne skupnosti, predsednik DIATI Štore, predsednik DIATI 3. maj iz Reke, predsednik organizacijskega odbora RAST YU iz Reke in predstavnik ZOTK Jesenice.

ZAKAJ TAKO ZALETAVO?

V zadnji številki Železarja je Janko Fon v prispevku z naslovom Zakaj ukinitev nekaterih rešilnih postaj polemiziral z osnutkom predloga o novi organiziranosti prve pomoči poškodovanim in naglo obolelim delavcem Železarnice.

Njegove pripombe, ki letijo na domnevno ukinitve dveh rešilnih postaj v Železarni, so brez dvoma upravičene, vendar, kot kaže, nekoliko preuranjene. Za zdravstveno varstvo delavcev je zadolžena delovna skupnost KSI, ki pa osnutek predloga ni podprla, pač pa je predlagala delavskemu svetu, naj sprejme sklep, da osnutek predloga najprej obravnava vajo delavci, ki nudijo prvo pomoč poškodovanim in naglo obolelim delavcem in da se osnutek predloga najprej finančno ovrednoti.

V razpravi so člani društva spregovorili o neuresničenem predlogu inventarizacije večjih tehničnih izboljšav, o potrebi kadrovske okrepitve oddelka za zaščito industrijske lastnine, o nematerialnem stimuliranju inovatorjev, o delitvi inovacijskega dohodka in o drugih problemih, ki se pojavljajo pri razvijanju množičnosti inovacijske dejavnosti.

Kritično smo spregovorili o odgovornosti članov društva, ki se obnege zbora niso udeležili in predlagali, da njihovo aktivnost ali, bolje rečeno, neaktivnost upoštevamo tudi pri udeležbah na strokovnih ekskurzijah.

Posebno kritično smo spregovorili o nezanimanju predstavnikov družbenopolitičnih organizacij in vodstvenih delavcev za naše delo. Na občni zbor smo posebej yabili člane poslovodnega odbora Železarnice, vse vodje TOZD in vodje tistih 18 delovnih organizacij, ki smo jih obiskali v okviru dela občinskega sveta Železarnice. V Železarni Štore so imeli podobne težave, dokler za predsednike društva niso začeli potrjevati vodje TOZD. Le-ti so večkrat imeli možnost vplivati na ostale vodje in to je bil tudi eden izmed razlogov, da so inovacijsko dejavnost precej bolje razvili kot mi.

V nadaljevanju smo potrdili predlog sprememb pravil društva, ki so bile potrebne zaradi novih zakonskih predpisov in zaradi potrebe po uveljavitvah nekaterih novih oblik dela v društvu.

Potrdili smo tudi okvirni program dela v naslednjem obdobju. Program bomo podrobneje obdelali na prvi naslednji seji članov upravnega odbora in ga tudi predstavili vsem bralcem Železarja.

Tovarišu Viktorju SMOLEJU smo za prijavi izum »Delovanje peči na trda goriva, ki ima montiran čep z magnetom« in za njegova prizadevanja in ustvarjalnost podelili zlati znak društva.

Zavedamo se, da so gospodarske težave tiste, ki kažejo potrebo po večji uveljavitvi inovacijske dejavnosti, po večji uveljavitvi razvojno-raziskovalnega dela, po priznavanju inovatorjev in raziskovalcev kot dobrih gospodarjev, ki vedo, kje je izhod iz problemov. Zato smo občni zbor zaključili s sklepom, da bomo inovatorji prizadevno delali, istočasno pa zahtevali od drugih, da nam pri našem delu aktivno pomagajo.

Sašo Piber

POROČILO O GRADNJI JEKLARNE 2

(Nadaljevanje s 1. strani)

Veliko je bilo dela s pripravo delnih pogodb z obema glavnima izvajalcema del. Tu so predvsem pri gradbenih delih nastali nesporazumi glede tolmačenja osnovne pogodbe.

Po izbiri špediterja, so se skupno z njimi in carinskimi delavci pričele reševati zadeve za pravilen in čim bolj nemoten uvoz opreme.

Na področju financiranja so tekoče urejali vire in plačila, še posebej za prijavo drugega dela prve faze investicije. Za ta del je treba zagotoviti ustrezne vire.

Zelo aktivne so bile tudi priprave za proizvodnjo in vzdrževanje. Izdelan je predlog organizacije, proizvodnje in vzdrževanja. Oba predloga mora pregledati odgovorna služba in ju pripraviti za samoupravno potrditev. Izdelano je tudi profiliranje del in nalog za proizvodne delavce.

V dosedanjih poročilih je bil obravnavan tudi projektni svet. Po sklepu 9. seje delavskega sveta Železarnice je bil poslovodni odbor zadolžen, da pripravi predlog za imenovanje članov.

Ta sklep je bilo težko uresničiti, ker so se pojavila različna mnenja o vlogi in sestavi projektnega sveta. Tako je bil izoblikovan predlog, da projektni svet opravlja naslednje naloge:

— spremlja celotno izvajanje projekta,

— vključuje se v oblikovanje osnovne strategije izvajanja projekta,

— sodeluje pri širših ekonomsko-tehničnih odločitvah, predvsem ta-

krat, ko lahko glede na sestavo pripomore k oblikovanju optimalnih rešitev,

— obravnava poročila vodstva projekta o stanju projekta,

— poroča organizacijam, katerih člani so imenovani v projektni svet, o izvajanju projekta,

— oblikuje posamezne strokovne skupine za opravljanje določenih nalog,

— opravlja druge naloge, ki so po oceni članov v pristojnosti projektneega sveta.

Za te naloge so posamezne institucije in organizacije imenovale naslednje člane: Pavla LIVAKOVIČA — RK za industrijo in gradbeništvo, Ivana GREBENCA — Gospodarska zbornica Ljubljana, Toneta KRAŠOVCA — Ljubljanska banka — Združena banka, Jakoba LEMUTA — Metalurški inštitut Ljubljana, Janeza SREBOTA — RUDIS Trbovlje, Marka DRENOVŠKA — Koordinacijski svet podpisnikov SaS o združenju dela in sredstev za razvoj črne metalurgije v SZ, Franca CUZARJA — LB — Temeljna banka Gorenjske Kranj, Borisa BREGAN — TA — Železarna Jesenice, Emila AZMANA — Železarna Jesenice, Petra KUNCA — SOZD Slovenske železarnice in Andreja CETINSKEGA — SOZD Slovenske železarnice.

Projektni svet je imel konstituantno sejo 29. januarja. Potrdili so sestav sveta in poslovnik dela ter imenovali mag. Petra Kunca za predsednika projektnega sveta jeklarne 2.

VOĐSTVO PROJEKTA

DOLGOROČNI RAZVOJ OBČINE IN ŽELEZARNE

(Nadaljevanje na 11. strani)

Poleg omenjenega imamo na Jesenicah zelo slabo izobrazbeno strukturo, saj ima skoraj tretjina občanov dokončano le osnovno šolo, štirje odstotki občanov pa imajo višjo in visoko izobrazbo. Spremeniti bo treba sedanjo štipendijsko politiko, ker leta sedaj ne spreminja in izboljšuje strukture izobrazbe.

Premalo imamo kvalitativnih, s kriteriji opredeljenih razvojnih načrtov. Vemo, kaj bi radi, ne vemo pa, kako bomo to dosegli. Potrebni sta intenzivna in kvalitativna preobrazba gospodarstva v okviru cele Gorenjske. Bolj je treba izkoristiti naravne možnosti in geografski položaj naše občine ter narediti skupen program razvoja kmetijstva in varovanja okolja, ki imata na Gorenjskem prednost.

Pri razvoju občine ima osrednjo vlogo Železarna, ki je tudi nosilka razvoja kovinske in predelovalne industrije, zato je nujno treba doseči večje povezovanje železarstva in kovinsko-predelovalne industrije in v skladu s tem spremeniti proizvodne programe. Razvoj cestnega prometa poteka po načrtih, težje pa je z železniškim prometom, kjer še ni jasno, kako povečati prepustnost železnice za tovarni promet in kaj bo z železniško povezavo s Kranjsko goro.

V turizmu je Kranjska gora dosegla visok vrh, zato se ponovno usmerjamo v gradnjo na Vršiču. Ker je to področje del triglavskega narodnega parka, bodo potrebna mnoga soglasja in dogovori z republiškimi organi.

Dolgoročni razvoj Železarnice je predstavil predsednik poslovodnega odbora Boris Bregant. Poudaril je, da je naša osnovna usmeritev še vedno proizvodnja jekla, vendar ob večji modernizaciji proizvodnje, nje- ni specializaciji in smotrnejših količinah.

Lilijana Kos

DRAGI UČENCI!

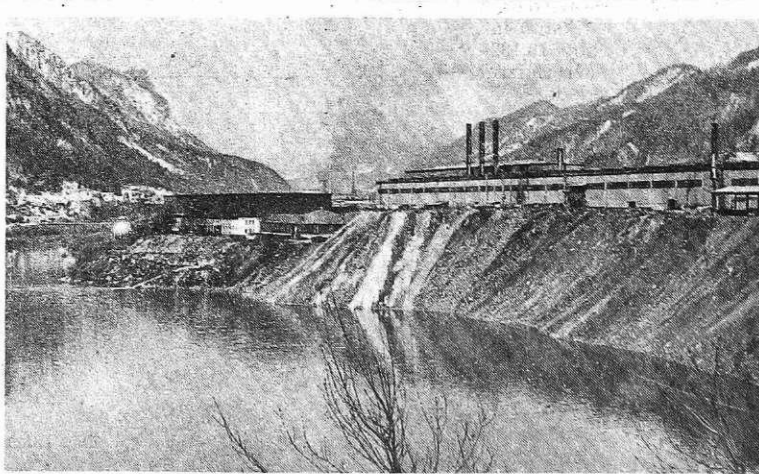
Čez nekaj mesecev boste zapustili šolske klopi. Toda še preden se boste poslovili od šole, v kateri ste dobili osnovno učenost za življenje od učiteljev, ki so morali razumeti vaše odraščanje od otroka do mladostnika, se boste morali odločiti.

KAJ IN KAM po osnovni šoli?

Vabimo vas, da si ogledate Center srednjega usmerjenega izobraževanja na Jesenicah (CSUI) in se posebej pozanimajte za metalurško in kovinarsko usmeritev, programe, značilne poklice ter dela in naloge, ki jih boste lahko opravljali po končanem izobraževanju.

ŽELEZARNA JESENICE vam nudi štipendijo in še druge ugodnosti, po končanem šolanju pa zaposlitev v svojih temeljnih organizacijah. Razpis za štipendije bo objavljen v Delu, večkrat pa ga bomo ponovili v mesecih marec, april in maj v Železarju.

Podrobne informacije dobite vsak dan na kadrovskem sektorju Železarnice Jesenice, kjer lahko dvignete tudi prijavnico za štipendijo. Pridite s svojimi starši in vsi skupaj vam bomo pomagali izbrati pravi poklic.

Razglednica (foto I. Kučina)

Morda ni posredi zgolj naključje, da je v lanskem letu v Železarni zabeležen največji porast fluktuacije pri kadrih s srednjo, višjo in visoko šolo. Za skoraj sto procentov. Dovolj znani so najpomembnejši vzroki fluktuacije. O teh vzrokih bo več govora v nadaljevanju teksta: na tem mestu naj omenimo le, da fluktuacija ni neki absolutno negativni pojav. Do neke menjave kadra mora prihajati. Da se delovna organizacija »prevetri«, da dobi nove, sveže moči itd. Potemtakem bi lahko rekli, da ni problem toliko v tistih 5,5 % »čistih« fluktuacij v letu 1984 (procent je isti kot leto poprej), kot pa je problematično to KDO in morda še bolj ZAKAJ odhaja.

Če že na samem začetku tvegamo udarec proti središču problematike bomo navedli podatke dobjen iz odhodnih vprašalnikov: takoj za nezadovoljstvom z osebnim dohodkom je razlog za odhod delavcev v neustreznem odnosu (neposrednih) vodil do delavcev (dela). Strokovna literatura nas pouči, da čimbolj je delavec izobražen tembolj se bo upiral grobemu in avtoritativnemu (morda tudi strokovno neustreznemu) načinu vodenja. Ali lahko tudi v tem polju iščemo vzroke za povečan odhod šolanega kadra? Odhod višješolskega in visokošolskega kadra raste namreč že tretje leto. Kot bomo videli pri šolanem kadru ni na prvem mestu vzrokov odhajanja nezadovoljstvo z osebnim dohodkom ampak so zelo pomembni tudi drugi faktorji.

Seveda ima vse doslej izrečeno tesno povezavo z problemom profesionalnosti. Drugače rečeno: koliko je cenjena dobra strokovna usposobljenost, natančnost in prizadevnost pri izpeljavi neke delovne naloge itd.

Nad vse koristno bo, če si nekoliko razširimo obzorje in pogledamo kaj o tem in takšnih problemih pravi strokovna literatura. Nasploh je eden od namenov našega pisanja popestriti ugotovitve ki veljajo za Železarno, z ugotovitvami, ki se dotikajo istih ali podobnih problemov drugod. Ta »dvojni tek« iz raznih razlogov ne more funkcionirati kot »direktna« primerjava. Lahko pa funkcionira na nivoju ilustracij, aluzij, namigovanj ipd. Skratka: Železarna ni sistem kjer bi se dogajalo nekaj popolnoma drugega kot v širšem družbeno-ekonomskem prostoru. Če pa se že dogaja nekaj drugega je seveda precejšnja verjetnost, da gre za reakcijo, ki poteka v obratni smeri; če seveda odmislimo posebnosti takšnega relativno velikega sistema kakršen je Železarna.

Pred tem kratkim izletom vstran, smo se dotaknili problematike profesionalnosti. Nadaljujmo torej v tej smeri. In to s citati: »Za populacijo, ki ima srednjo, višjo ali visoko šolo, je uveljavljanje profesionalnih kriterijev izredno pomembno. V naši raziskavi smo naše kriterije operacionalizirali z možnostjo uporabe znanja, z možnostjo uresničevanja delovnih načrtov in z napredovanjem, ki poteka na osnovi izobrazbe in delovnih rezultatov.

Ugotovili smo, da je za populacijo, ki ima končno najmanj srednjo šolo in ima željo po napredovanju, nezadostno upoštevanje profesionalnih kriterijev zelo pomemben vzrok fluktuacije. »To pomeni: čim manjši vpliv ima posameznik, tem težje uporablja svoje znanje in tem težje uresniči svoje delovne načrte temprej ali pogostejše fluktuira. In obratno: čim več vpliva ima, tembolj poteka njegovo delo na osnovi profesionalnih kriterijev, tem manjša je njegova potreba ali težnja, da bi fluktuiral.« (1)

Ko smo spraševali delavce s srednjo šolo ali več zakaj odhajajo iz Železarne jih je največ izjavilo, da delovne naloge ne ustrezajo izobrazbi, (desetkrat). Sledijo odgovori, da delovne naloge niso bile ustrezne njihovim interesom; na tretjem in četrtem mestu so delovni pogoji in osebni dohodek. Na petem mestu je nezadovoljstvo z neposrednim vodjem.

Vprašanja v našem odhodnem intervjuju so sicer nekoliko drugače formulirana kot v Jerovškovi raziskavi: vendar je evidentno, da gre tudi v našem primeru za nezadovoljstvo v zvezi s profesionalnim opravljanjem dela. Žal smo uspeli intervjuvati samo 15 delavcev s srednjo šolo ali več, ki so odšli iz Železarne. Vendar menimo, da ima navedena hierarhija neko težo: saj so bili ti odgovori izbrani med dvajset možnimi in rubriko kaj drugega.

Ne-možnost profesionalnega opravljanja dela in opravljanje del in nalog, ki niso v skladu s strokovno izobrazbo pa seveda nista edina problema, ki žuljita strokovnjake. Preničljivejši bralec je verjetno že pomislil na tisto čemur popularno pravimo: razpolagaje s produkti svojega dela. Poleg tega pa imamo v mislih tudi možnost vplivanja na okolje... strokovnjak ki opravlja samostojno delo, nima pa vpliva na svoje okolje, je še vedno mezdni delavec oziroma intelektualni robot, ki mu pripada samo toliko samostojnosti, da producira, ne pa več toliko, da bi lahko vsaj delno kontroliral uporabo produktov svojega dela.

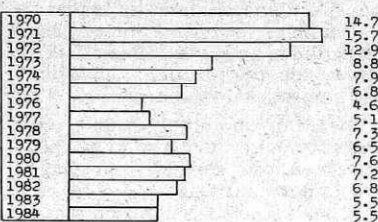
Naš naslednji korak v razvijanju »kvalitete samoupravljanja« bo moral biti torej v tem, da bomo strokovnjakom poleg samostojnega strokovnega dela omogočili tudi vpliv na tisti del poslovne politike, ki zadeva uporabo rezultatov njihovega strokovnega dela. Krepitev strokovnjakovega vpliva ne pomeni nevarnosti tehnokracije, ampak nasprotno: zaščito pred njo. Tehnokracija je namreč skupina, ki

uporablja tehnična sredstva in organizacijski položaj za to, da bi si ustvarila dominanten položaj med ostalimi skupinami. Povečan vpliv strokovnjakov na poslovanje podjetja zmanjšuje možnost takšne nekontrolirane manipulacije s sadovi njihovega dela, s tem pa se zmanjšuje tudi možnost tehnokracije ali birokratizacije delovne organizacije.« (2)

S tem nekoliko daljšim citatom zaključujemo razmišljanje o fluktuaciji strokovnega kadra. Da ne bo nepotrebnih nespornostim v smislu »glej jih elitiste« bomo dodali, da bi bilo potrebno količino moči in vpliva povečati tudi ostalim delavcem in vodilnim. Kajti le z večjo močjo vplivanja raste tudi tako opevana in zaželen odgovornost. Ni možnosti vpliva, ni moči za odločanje, ni odgovornosti. Moč vplivanja je moč goče dvigniti vsem skupinam, ne da bi katera skupina kaj izgubila. Seveda pa je to težko doseči v družbi kjer državni upravnoadministrativni organi nenehno krojijo usodo delovnih organizacij. To pa je že tematika, ki presega okvire pričujočega razmišljanja in bi seveda zahtevala posebno obravnavo.

Namen našega zadržanja na fluktuaciji šolanega kadra ni bil seveda nič drugega, kot namen vsaj z grobo lučjo osvetliti najbolj pereči »predele« fluktuacije v letu 1984. Da si nekoliko odpočijemo od te zaostrene posebne problematike (te posebne svetlobe v splošni svetlobi delavstva — če naj našemu namenu nekoliko prikojimo veliko Marksovo misel) si oglejmo, kako se gibata sprejem in fluktuacija v zadnjih

15 letih. Zaradi večje preglednosti bomo to in še nekatere druge tabele objavili v prilogi. Poglejmo si pa kako to izgleda v grafikonu.

GRAFIKON 1

V prvih treh letih 70. tih let se je čista fluktuacija gibala krepko nad 10 % (ob tej priliki se lahko odločimo, da bomo v tekstu skušali čim bolj omejiti grozečo poplavo števil — bolj zainteresirani bralci imajo na voljo tabele in grafikon). Leta 1976 fluktuacija doseže najnižjo točko. To leto je smatrano kot zelo ugodno glede na kadrovska gibanja. Tudi po drugih kriterijih je to leto Železarna uspešno poslovala. Seveda bi lahko takoj pomislili, da je v ugodnejši ekonomski situaciji fluktuacija manjša. Takšna hipoteza bi seveda zahtevala posebno obravnavo. Na prvi pogled takšna predstava ne pojasni celotne problematike, saj od leta 1980 dalje fluktuacija pada. Vemo da je to obdobje ekonomske in politične krize. Vemo tudi, da je to čas manjšega sprejema novih delavcev. To je že otipljivejši razlog za zmanjševanje fluktuacije, kajti izkušnje kažejo, da sta velikost sprejema in velikost fluktuacije v prejem sorazmerni: večji sprejem, večja fluktuacija.

Če se ozremo na zunanjo »realnost« smo pričeli zmanjšanje zaposlovanja v skoraj vseh panogah in dejavnostih. In prav mogoče je, da takšna situacija prisili ljudi, da bolj premislijo preden se odločijo za odhod iz Železarne.

TABELA 1: Sprejem in fluktuacija delavcev od leta 1970 do 1984

	Povp. stal.	Sprejem št.	%	Odhod št.	%	Čista flukt. št.	%	Sprejeti in odšli št.	%
1. poll. 1970	5868	378	6.4	556	9.5	375	6.4	51	0.9
2. poll. 1970	5707	552	9.7	640	11.2	477	8.4	90	1.6
Leto 1970	5787	930	16.1	1196	20.7	852	14.7	241	4.2
1. poll. 1971	5642	578	10.2	582	10.3	426	7.5	105	1.9
2. poll. 1971	5665	603	10.7	623	11.0	463	8.2	131	2.3
Leto 1971	5653	1181	20.9	1205	21.3	889	15.7	394	7.0
1. poll. 1972	5610	523	9.3	569	10.1	405	7.2	112	2.0
2. poll. 1972	5602	492	8.8	476	8.5	318	5.7	76	1.4
Leto 1972	5606	1015	18.1	1045	18.6	723	12.9	289	5.2
1. poll. 1973	5940	483	8.1	492	8.3	272	4.6	76	1.3
2. poll. 1973	6018	443	7.4	338	5.6	254	4.2	72	1.2
Leto 1973	5980	926	15.5	830	13.9	526	8.8	217	3.7
1. poll. 1974	6026	445	7.4	427	7.1	237	3.8	40	0.7
2. poll. 1974	6129	306	8.3	380	6.2	244	4.0	43	0.7
Leto 1974	6077	951	15.6	807	13.3	481	7.9	116	1.9
1. poll. 1975	6203	450	7.3	389	6.3	232	3.7	58	0.9
2. poll. 1975	6269	435	6.9	386	6.2	190	3.0	29	0.5
Leto 1975	6237	885	14.2	775	12.4	422	6.8	140	2.2
1. poll. 1976	6415	241	3.8	259	4.0	137	2.1	15	0.2
2. poll. 1976	6453	453	7.0	331	5.1	157	2.4	18	0.3
Leto 1976	6434	694	10.8	590	9.2	294	4.6	60	0.9
1. poll. 1977	6395	387	6.1	347	5.4	166	2.6	27	0.4
2. poll. 1977	6455	365	5.6	328	5.1	164	2.5	29	0.4
Leto 1977	6425	750	11.7	675	10.5	330	5.1	81	1.3
1. poll. 1978	6470	465	7.2	427	6.6	234	3.6	39	0.6
2. poll. 1978	6531	484	7.4	438	6.7	239	3.7	27	0.4
Leto 1978	6501	949	14.6	865	13.3	473	7.3	98	1.5
1. poll. 1979	6608	389	5.9	400	6.1	195	3.0	20	0.3
2. poll. 1979	6658	442	6.6	416	6.2	233	3.5	12	0.2
Leto 1979	6633	831	12.5	816	12.3	428	6.5	78	1.2
1. poll. 1980	6535	311	4.8	374	5.7	221	3.4	14	0.2
2. poll. 1980	6452	393	6.1	493	7.7	271	4.2	15	0.2
Leto 1980	6482	704	10.9	867	13.4	492	7.6	81	1.2
1. poll. 1981	6352	343	5.4	377	5.9	208	3.3	19	0.3
2. poll. 1981	6392	508	7.9	424	6.6	252	3.9	32	0.5
Leto 1981	6381	851	13.3	801	12.6	460	7.2	96	1.5
1. poll. 1982	6411	365	5.7	429	6.7	218	3.4	18	0.3
2. poll. 1982	6361	392	6.2	411	6.5	219	3.4	35	0.5
Leto 1982	6386	757	11.8	840	13.1	437	6.8	80	1.2
1. poll. 1983	6346	364	5.7	397	6.3	187	2.9	24	0.4
2. poll. 1983	6315	342	5.4	342	5.4	165	2.6	11	0.2
Leto 1983	6331	706	11.2	739	11.7	352	5.5	56	0.9
1. poll. 1984	6277	300	4.8	359	5.7	151	2.4	11	0.2
2. poll. 1984	6246	331	5.3	360	5.8	194	3.1	14	0.2
Leto 1984	6262	631	10.1	719	11.5	345	5.5	61	1.0

Oddelek za industrijsko psihologijo
Franc Treven

Železarski globus

ITALIJA

Poraba jekla v Italiji je lani narasla na 21,5 mil. ton, kar je za 12 % več kot leta 1983. Proizvodnja surovega jekla je narasla na 24,03 mil. ton (10 % več kot leta 1983). Države Evropske gospodarske skupnosti so

izvozile v Italijo 7,5 mil. ton železarskih izdelkov (22 % več), kar predstavlja 35 % vsega italijanskega železarskega trga. Istočasno pa so italijanske železarske družbe izvozile 10,0 mil. ton železarskih izdelkov, kar je za 1,4 % več kot leta 1983.

POJASNILO UPRAVE ZA DRUŽBENE PRIHODKE OBČINE JESENICE V ZVEZI S SPREMEMBO OBDAVČEVANJA PREMOŽENJA (STANOVANJSKIH STAVB, STANOVANJ IN GARAJ) PO PREDLOGU O SPREMEMBAH O DOPOLNITVAH ODLOKA O DAVKIH OBČANOV OBČINE JESENICE, OBJAVLJENEM V »DELEGATU« ŠT. 17

Predlog sprememb in dopolnitev odloka o davkih občanov občine Jesenice temelji na spremembah in dopolnitvah zakona o davkih občanov in predlogu dogovora o usklajevanju davčne politike v letu 1985.

Zakon o davkih občanov v svojem 112. členu določa, da je osnova za davek od premoženja na posest stavb vrednost stavbe, ugotovljena po merilih republiškega upravnega organa, pristojnega za stanovanjske zadeve in na način, ki ga določi občinska skupščina.

V svojem drugem odstavku je isti člen zakona določal, da se osnova za davek od premoženja zniža za znesek, ki ustreza vrednosti 70 kvad. m stanovanjske površine. Znižanje davčne osnove je lahko uveljavljalo le lastnik stavbe.

V predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o davkih občanov je v 62. členu (112. člen) določeno, da se površina 70 kvad. m poveča na 120 kvad. m ter da znižanje davčne osnove poleg lastnika stavbe lahko uveljavljajo tudi njegovi ožji družinski člani.

Skupščina SR Slovenije je 6. marca 1985 sprejela povečano predlagano stanovanjsko površino, ki se odšteva od ugotovljene vrednosti stavbe tako, da znaša namesto 120 kvad. m sedaj 160 kvad. m.

Vrednost stavbe se torej izračuna na način, ki ga določajo 50. a, b, c in č člen predloga odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o davkih občanov. Od tako ugotovljene vrednosti stavbe se odšteje vrednost, ki predstavlja 160 kvad. m stanovanjskih površin. Razlika vrednosti stavbe po izračunu in vrednosti 160 kvad. m stanovanjskih površin predstavlja davčno osnovo za davek na posest stavbe, ki se odmerja po stopnjah, predpisanih v 51. členu predloga odloka.

Stopnje davka od premoženja stanovanjskih stavb, stanovanj in garaž so določene v 25. členu predloga dogovora o usklajevanju davčne politike v SR Sloveniji v letu 1985, kar pomeni, da so enake za vse občine v SR Sloveniji.

Davek na posest stavb se bo torej obračunaval le od vrednosti stavbe, ki je večja od vrednosti 160 kvad. m stanovanjske površine.

Po podatkih o površinah stavb oziroma stanovanj v naši občini ugotavljamo, da bo zaradi tako povečane osnove v vrednosti 160 kvad. m oproščena plačila tega davka večina dosedanjih zavezanec.

PREGLED DELA IGD IN PGRČ

Industrijsko gasilsko društvo in enota gasilske ter reševalne službe Železarne Jesenice sta pregledali svoje lanskeletno delo na letni konferenci 21. marca. Na njej so potrdili finančni načrt, dopolnili statut društva in štirim članom podelili diplome za dolgoletno službovanje.

O opravljenem delu sta poročala predsednik Tone Varl in poveljnik Sandi Kotnik. Pred tem so počastili spomin umrlega Dušana Sikoška, ki je dolga leta uspešno vodil društvo.

Predsednik in poveljnik sta v poročilih poudarila, da bodo morali zaradi preprečitve požarov, preventivno vzgojo še bolj poglobiti, ne samo med člani enot civilne zaštite ampak med vsemi delavci in občani. Z usposabljanjem naj bi dosegli večjo požarnovarnostno osveščenost v okviru sistema naše splošne ljudske obrambe.

Sandi Kotnik je poročal, da so lani posredovali pri 100 požarih, pri katerih je bila škoda ocenjena na 2.252.000 din. V primerjavi z letom 1983 je to število požarov za četrtno manjše, prav tako škoda. Začetnih požarov, ki so jih v večini pogasili sami delavci oziroma občani, je bilo 86. Požari so izbruhnili predvsem zaradi: malomarnosti, samovžigov, pregreto ob varjenju, brizgu stajenega jekla ali žilindre, zaradi cigaretnega ogorka, otroške igre itd. Sodelovali so na številnih vajah v okviru sektorja ali posameznih gasilskih društev in pri specialnih vajah za intervencije v železniškem karavanskem predoru in cestnem predoru na Ljubelju.

Preventivni so posvetili izredno veliko pozornost in opravili 1862 preventivnih požarnovarnostnih pregledov in pregledali 12.551 gasilskih ročnih aparatov. Pregledali so tudi celotno hidrantno omrežje, opravili deset rednih pregledov avtomatkih oziroma stabilnih naprav za gašenje, v tlačni preizkus pa so dali 287 jeklenk.

Organizirali so izobraževanje s področja požarnega varstva za delavce v Železarni in občane, tečaje enot Civilne zaštite, redne gasilske vaje, vzgojo šoloobveznih in predšolskih otrok in ustanov, učencev srednje usmerjenega izobraževanja in drugo. Izobraževanja se je udeležilo 4.875 ljudi. Naj omenimo še nekaj akcij in sicer: požarnovarnostno službo v gledališču, pomoč pri pripravi umetnega snega v Kranjski gori in Planici, merjenje pretoka vode v hidrantnem omrežju, varovanje ob razlitju venil acetata.

Žal pa število članov stagnira. Primanjkuje predvsem strokovnjakov znotraj IGD. Na to vsekakor vpliva neustrezno nagrajevanje, neresen status benefikacije. Z drugimi poklicnimi gasilskimi enotami so v neenakopravnem položaju. Posodobiti bodo morali tudi sistem zvez. Potreben je nov komandni pult v sobi dežurnega in dve manjši vozili za hitre in posebne intervencije.

K zgledelemu delovanju društva in službe je vsekakor zelo veliko prispevalo izredno uspešno sodelovanje z vsemi, ki posredno ali neposredno sodelujejo pri tej humani dejavnosti. Diplome za dolgoletno službovanje je podelil Anton Arh, predstavnik občinske gasilske zveze. Za tridesetletno delo so jih prejeli: Viktor Štandler, Avgust Kikelj in Viktor Hvala. Za dvajsetletno delo je diplom prejel Emil Novak. Na koncu so izbrali štiri delegate za letno konferenco občinske gasilske zveze. Udeležili se je bodo: Anton Varl, Maks Žibrek, Sandi Kotnik in Janez Bohinjc.

B. B.

Z letne konference IGD in PGRČ Železarne (foto B. Blenkuš)

O REVOLUCIONARNI IDEJNOPOLITIČNI ENOTNOSTI ZVEZE KOMUNISTOV

V razpravi o predlogu sklepov 13. seje CK ZKJ ter v sklepih 16. seje CK ZKJ o uresničevanju vodilne vloge in krepitvi idejne ter akcijske enotnosti Zveze komunistov Jugoslavije so pogosto omenjali in poudarjali potrebo po krepitvi idejnopolitične enotnosti zveze komunistov.

Izhodišče za opredeljevanje revolucionarne idejnopolitične enotnosti zveze komunistov naj bo misel iz referata sekretarja predsedstva CZ ZKJ Dobroslava Čulafića na 12. kongresu ZKJ: »Naše praktične izkušnje iz minulega obdobja in tudi teoretska dognanja nedvoumno potrjujejo, da je revolucionarna enotnost ZKJ tudi danes najpomembnejši pogoj in dejavnik uresničevanja programskih ciljev, politike in konkretnih nalog zveze komunistov. Krepitev enotnosti ZKJ bistveno prispeva k utrjevanju in razvijanju naše skupnosti in pridobitev NOB in socialistične revolucije in k ustvarjanju čedalje boljših materialnih razmer in čedalje svobodnejših in bolj humanih družbenih odnosov.«

V statutu Zveze komunistov Jugoslavije, ki je bil sprejet na 12. kongresu ZKJ 1982. leta, je idejnopolitična enotnost zveze komunistov poudarjena takole: »Demokratski centralizem je temeljno načelo notranjega življenja, organiziranja in delovanja Zveze komunistov Jugoslavije, vseh njenih članov, organizacij, forumov in organov. To je temelj za krepitev idejnopolitične, akcijske in organizacijske enotnosti ZKJ, ki je zasnovana na bistvenih političnih opredelitvah, enotni ideologiji in politično-programskem temelju za uresničevanje dolgoročnih in neposrednih ciljev socialističnega samopravnega razvoja in na enotnih temeljih organiziranja komunistov v vsej državi.«

Za doslednejše uresničevanje vodilne idejnopolitične vloge zveze komunistov v naši socialistični samoupravni družbi je nujno, da je dobila idejnopolitična enotnost zveze komunistov svoje pomembno mesto tudi v sklepih 16. seje CK ZKJ. V 21. sklepu 16. seje CK ZKJ je poudarjeno naslednje: »Idejno in akcijsko enotnost ZKJ moramo nenehno krepiti, potrjevati in razvijati v demokratičnih odnosih in z ustvarjalnim sodelovanjem članov, osnovnih organizacij in organov ZK pri oblikovanju politike ter z njihovo revolucionarno akcijo in odgovornostjo za dosledno uresničevanje te politike v družbeni praksi. Čeprav je enotnost ZK odvisna predvsem od tega, kako visoka je celotna zavest, kakšna sta aktivnost in delež vseh članov in organizacij, pa je zanjo izredno pomembno poenotenje stališč in pogledov vodstev ZK.«

Na podlagi navedenih citatov o idejno politični enotnosti zveze komunistov in z dosedanjim bojem delavskega razreda za oblast in razvoj naše socialistične samoupravne družbe je potrjeno, da je bila ZKJ toliko močnejša, kolikor bolj je uspešno uresničevala svojo vlogo na podlagi idejnopolitične enotnosti. Zgodovinsko realizirana idejnopolitična enotnost ZKJ oziroma KPJ se je izražala v boju za:

- osvoboditev delavskega razreda in delovnih ljudi izpod vseh oblik izkoriščanja in odtujenosti;
- nacionalno osvoboditev;
- graditev svobodne socialistične, samoupravne in enakopravne skupnosti delovnih ljudi, narodov in narodnosti;
- razvijanje bratstva in enotnosti naših narodov in narodnosti;
- krepitev vloge Jugoslavije v odnosih z drugimi državami in v sodobnem svetu.

To pomeni, da je idejnopolitična in tudi akcijska enotnost bistvena in neločljiva sestavina uresničevanja družbene vloge ZKJ v naši socialistični samoupravni družbi. Zato je tudi razumljivo, da so v dosedanjem razvoju naše družbe ter KPJ oz. ZKJ posamezniki in sile poskušali razvrednotiti, zanikati in razbiti idejnopolitično enotnost zveze komunistov kot avantgarde delavskega razreda. Tudi v razpravi o predlogu sklepov 13. seje CK ZKJ so mnogi člani zveze komunistov ostro kritizirali vzroke in posledice idejne in akcijske neenotnosti zveze komunistov in njihove nosilce. To se predvsem nanaša, kot je bilo poudarjeno na 16. seji CK ZKJ, na preveč poudarjeno vlogo vodstev v zvezi komunistov, pretirano forumsko delo, nerazvit boj mnenj v njih, enostranska obelježja demokratičnega centralizma, zaradi katerih je premalo orodje članov, ki bi morali biti kolektivni dejavnik delovanja in izvajanja politike Zveze komunistov. Vendar to ne velja samo za vodstva, ampak tudi za posamezne organizacije, skupine in posamezne člane zveze komunistov, ki so doslej nedosledno in premalo učinkovito uresničevali idejno-

politično in akcijsko enotnost zveze komunistov.

Za uresničevanje vodilne idejnopolitične vloge ZKJ je torej bistvena njena enotnost (idejna, politična in akcijska). Nesporo je, da ideološka enotnost ZKJ izhaja iz znanstvenega socializma, ki temelji na teoretični misli Marxa, Engelsa in Lenina. Ta temelj bogatijo revolucionarne izkušnje našega delavskega gibanja, narodnoosvobodilnega boja, socialistične revolucije in sistema socialističnega samoupravljanja ter marksistična dognanja in teoretični prispevki velikih mislecev revolucionarnega delavskega gibanja, zlasti Tita in Kardelja. To pomeni, da prizadevanja za enotnost zveze komunistov izvirajo iz ideologije, politike in delavske razredne narave programa ZKJ.

To je torej teoretska stran pojmovanja in razumevanja enotnosti zveze komunistov, ki zavezuje komuniste predvsem za ideološko enotnost in enotnost v vprašanjih, ki zadevajo temeljne smeri razvoja socializma in graditve naše socialistične samoupravne družbe. Druga stran pojmovanja enotnosti zveze komunistov (idejne, politične in akcijske) pa je gotovo v dialektični enotnosti z njo, prepričanja in misli ter družbenopolitične akcije članov, vodstev in zveze komunistov kot celote. To pomeni, da enotnost zveze komunistov temelji tudi v praktičnem idejnopolitičnem delovanju ter na odnosih in delu v zvezi komunistov kot tudi izven nje. Enotnost zveze komunistov pa temelji tudi na enotnosti načel organiziranja, ki se opirajo na načela demokratičnega centralizma ter druga načela in norme statuta ZKJ. Tovarši Tito je na 11. kongresu ZKJ poudaril, da se z demokratičnim centralizmom »zagotavlja najširša demokracija pri oblikovanju politike in sprejemanju sklepov in najtrdnjša enotnost pri njihovem izvajanju. S tem se omogoča uveljavljanje najširše pobude in ustvarjalnosti slehernega člana, sleherne osnovne organizacije in slehernega vodstva ZKJ.«

Na podlagi tega lahko tudi ugotovimo, da ne sme in ne more biti nasprotij med teorijo in prakso, besedami in dejanji ter med enotnostjo na sejah in sestankih in neenotnostjo v praktični družbenopolitični akciji. Bistvena določila enotnosti (idejnopolitična, organizacijska, akcijska) se morajo izražati v dialektični enotnosti misli in dejanj. Le tako bo mogoče kreativno uresničevati vodilno, ustvarjalno in revolucionarno idejnopolitično vlogo zveze komunistov v naši socialistični samoupravni družbi.

Cilj boja za enotnost zveze komunistov je torej povezan s ciljem te družbenopolitične organizacije, da prispeva k praktičnemu uresničevanju materialnih in družbenih interesov delavskega razreda in vseh delovnih ljudi, k vsestranskemu napredku narodov in narodnosti ter naše socialistične samoupravne družbe kot celote. Dr. Gojko Stanič je v knjigi Zveza komunistov v razmerah socialističnega samoupravljanja zapisal o tem naslednje: »Zveza komunistov je izbrala brezrazredno družbo za cilj svojega delovanja. Ta cilj naj bi dosegli po demokratični poti, na samopraven, human način. Komunisti pa morajo biti enotni, ko gre za cilj in za sredstva, s katerimi naj bi ga dosegli.« (str. 92).

Zato je povsem razumljivo, da se s sprejemom sklepov na 16. seji CK ZKJ o uresničevanju vodilne vloge ter o krepitvi idejne in akcijske enotnosti povečuje obveznost in odgovornost članov, osnovnih organizacij in organov ZK v vseh socialnih in življenjskih okoljih, da s praktičnim delovanjem premagujejo in onemogočajo pojave in ravnanja, ki slabijo enotnost zveze komunistov pri usmerjanju in razvijanju naše socialistične samoupravne družbe.

S tem prispevkom sem želel opozoriti na nekatera vprašanja in probleme uresničevanja idejnopolitične enotnosti zveze komunistov, ki je dobila svoje mesto tudi v sklepih ugotovitvah razprave OK ZKS Jesenice o predlogu sklepov 13. seje CK ZKJ o uresničevanju vodilne vloge ter o krepitvi idejne in akcijske enotnosti ZKJ.

Srečko Krč

V Valjarni debele pločevine (foto I. Kučina)

OBČNI ZBOR PAŠNE SKUPNOSTI ŽIROVNICA

Kmetje iz vasi pod Stolom so se 2. marca zbrali na občnem zboru in analizirali preteklo delo ter si zadali nove naloge.

Vsi prisotni člani (člani pašne skupnosti, pospeševalna služba, predstavniki kmetijskozemljiške skupnosti in referentka za kmetijstvo pri skupščini občine Jesenice) so bili enotni, da so rezultati njihovega dela vidni na pašnikih v dolini Završnice in na planinah pod Stolum. Napredek je še očitnejši pri velikosti črede. V pašni sezoni se je na pašnikih paslo več kot 150 govedi in 25 konjev. Čreda se je v zadnjih desetih letih povečala štirikratno. Z ureditvijo nižinskih pašnikov se je pašna sezona bistveno podaljšala, saj pasejo povprečno 150 dni na leto.

Da bodo še vnaprej lahko povečevali število živine na paši in da pašnikov ne bodo preobremenili, morajo letos usposobiti vsaj pet do šest hektarjev zemljišč za pašo. Nove površine bodo izsekali, poravnali, zasadili travo in jih ogradili z električnim pastirjem. Zgraditi pa morajo tudi štiri napajališča, dokončati vodovod v planini in prekriti streho na koči in hlevu v Završki planini.

Vsa dela na pašnikih izvajajo prostovoljno. Denar za material prispeva kmetijskozemljiška skupnost in sklad za pospeševanje kmetijstva pri skupščini občine Jesenice. Letos so dobili tudi republiška sredstva za pospeševanje kmetijstva.

Vsa dela pašne skupnosti vodi s pomočjo pospeševalne službe 21-članski odbor, kateremu še naprej predseduje Feliks Triplat. Menijo, da je njihovo delo pravilno začrtano. Družbena sredstva za urejanje pašnikov niso bila vržena proč, kar se najbolj pozna v naših mesnicah in mlekarah.

Polde Zupan

Dopisujte

POVZETEK PRIPOMB IN PREDLOGOV NA RADIJSKI PROGRAM RTV LJUBLJANA ZA LETO 1985

Podobno kot na TV program oz. predlog tega programa, o katerem smo že pisali, je bilo v slovenski javnosti kar precej razprav in veliko pripomb na predlog radijskega programa. Večina razpravljalcev se je osredotočila na informativne oddaje, na delo radijskih sosvetov, glasbene programe in programe s tematiko NOB. Raznih vprašanj, pripomb in seveda odgovorov nanje je za 30 tipkanih strani in zato bomo le v povzetku posredovali najbolj zanimiva mnenja razpravljalcev.

Na pripombe, da v programu ni dovolj razvidna mednarodna dejavnost in obveščanje naših delavcev na začasnem delu v tujini, izseljencev in zamejceve, radijski delavci priznajo, da bodo morali storiti več kot doslej, vendar pa je to odvisno od tehničnih zmogljivosti in seveda tudi od finančnih možnosti.

Največ pripomb je bilo na informativno dejavnost radia. Najpogostejši očitki, ki je namenjen vsem trem radijskim programom, je, da pokrivajo samo Ljubljano, manj pa celotno Slovenijo, da so torej bolj ljubljanski kot slovenski. Splošna je tudi pripomba, ki ni brez osnove, da radio zamuja s pomembnimi novicami v primerjavi z radijskimi postajami v tujini.

Precej različnih mnenj je bilo tudi o glasbenih oddajah. Izkušnje kažejo, da o glasbenih programih, pa tudi sicer o kulturnih oddajah na radiu, razpravljajo predvsem ljubitelji te vrste programov.

Treba je reči, da ni manjkalo tudi pohval in spodbudnih ocen, ki bodo nič manj kot kritike stimulirale radijske delavce, predvsem pa programerje, da bi čim bolj zadovoljili želje radijskih poslušalcev.

Glede poročanja o dogajanjih v Sloveniji je treba povedati, da ima Radio Ljubljana na območju Slovenije 10 rednih dopisnikov, ki povprečno pokrivajo po tri občine. Na Gorenjskem sta dva (Kranj in Jesenice). Dopisniško delo opravlja v republiki tudi 17 lokalnih radijskih postaj. Na Gorenjskem imamo tri: Triglav na Jesenicah, Trzič in Žiri. Z vsemi lokalnimi postajami se je pravo sodelovanje začelo šele po letu 1980, ko je bil sklenjen samoupravni sporazum o programskem, tehničnem in ekonomskem sodelovanju med RTV Ljubljana in lokalnimi radijskimi postajami. Regionalni radijski postaji sta sedaj le v Mariboru in Kopru.

Prispevki lokalnih radijskih postaj so objavljeni predvsem na I. in II. radijskem programu. V programih Radia Ljubljana predstavljajo več kot sedem tisoč minut programa, kar je okoli tri tisoč prispevkov različnih vrst na leto. V pretežni meri so objavljeni v informativnih oddajah, največ pa v rubrikah »Iz naših krajev« na I. in II. programu, vse bolj pa se uveljavlja tudi oddaja »Rezervirano za...«, ki jo oblikujejo lokalne radijske postaje oziroma njihovi novinarji in dopisniki. Glede odnosov med RTV in lokalnimi radijskimi postajami velja poudariti, da se najmanj dvakrat letno sestanejo predstavniki obeh in na razgovorih presojujejo sodelovanje in se dogovarjajo o možnostih za boljši program.

Na pripombo, da so nekateri programi oziroma oddaje preveč prepuščeni posameznikom, je rečeno, da kljub natančnim dogovorom v realizaciji oddaje marsikdaj ni mogoče izključiti lastne presoje in reagiranja dežurnih urednikov in novinarjev na program. Vendar pa želi radijsko vodstvo vsako samovoljo in druge pomanjkljivosti sproti odpravljati.

Trditev, da delo radijskih sosvetov ni zaživel, ki je bila podana v razpravah, ne drži za vse sosvete. Večina je zelo tvorna in uspešna, zato je tudi delo uredništev boljše. Tudi zahteva, da naj Radio Ljubljana izda posebno publikacijo z besedili svojih programov, je težko izvedljiva.

OBVESTILO DIABETIKOM

Društvo diabetikov v ustanavljanju vabi vse diabetike občin Radovljica in Jesenice, da se 29. marca ob 16. uri udeležijo ustanovnega občnega zbora. Občni zbor bo v dvorani delavskega doma Julke in Albina Pibernik na Javorniku.

Na ustanovnem občnem zboru bodo izvolili organe društva, sprejeli pravila »Društva diabetikov Jesenice«, pogovorili se bodo o svojem delu, o najugodnejšem terminu obveščanja prek Radia Triglav in o morebitnem izletu diabetikov. O novi hrani za diabetike, o Diemonu, bo predaval mag. Mušič iz Ljubljane. Tudi predavanje dr. Pogačnika o sladkorni bolezni bo prav gotovo zanimivo in poučno za vse udeležence.

Vabljeni

OKUPACIJA JAVORNIKA

Velika, sinja nočna posoda je stala točno pod lučjo, kakor da bo namesto mene kakala luč.

Na to posodo bi moral takoj sesti, brž ko bi me poglalo.

To se je tudi zgodilo na veliko soboto proti jutru. V trebuhu me je prebujilo gromozansko grgranje, pretoki tekočin, glasovi, nato pa sem komaj še pritekel do nočne posode.

Iz mene je lilo kakor iz temnih oblakov.

Naenkrat pa sem slišal, kako je iz mene na dno nočne posode cenknul denar.

Streljanje na nočno posodo je bilo tako silovito, da je privabilo iz postelje mamo. Vsa nakremžena je prišla v kuhinjo. Saj je smrdelo kot sto vragov. Prosil sem jo, da me pusti pri miru, a je bilo vse zaman, prilepila se je ko muha.

Sele čez kake pol ure je bilo streljanja konec. Obrisal sem se v sestrino plenico. Mama je pridelek pokrila z lesenim pokrovom in vse skup odnesla nekam ven. Ko se je spet vrnila, je držala med dvema prstoma mojo krono. Ponudila mi jo je, a so me popadli želodčni krči. Davil sem se kot obseden od potrebe po bruhanju.

Mama je denar naglo vtaknila v žep in mi ga ni več omenila, mene pa je le pustila v miru, da sem se še nekajkrat napel in stresel od krča.

Ze takoj zjutraj in potem cel dan so me v baraki proslavljali kot narodnega junaka, saj sem bil edina in prva žrtev okupacije; saj sem s tem, ko sem pojedel krono, skril pred okupatorjem grb Kraljevine Jugoslavije.

Temu norčevanju sem nasedel in sem se šel še sam hvalit k sestričnami, da sem narodni junak.

Farna cerkev pa je bila na samo veliko noč dosti premajhna, da bi sprejela vse, ki so prihitali k maši, skoraj pol svetišča so napolnili italijanski vojaki, ki so vsi šli tudi k obhajilu. Nad tem sem bil nepopisno začuden. Prvič, kdo jih je spovedal, drugič, kdo jim je lahko odpustil strašen greh, saj so vendar meni uničili domovino. In to, kot vem, je smrtni greh.

Ženske pa so šepetale, ko smo odhajali iz cerkve, da takaj pobožnih ljudi, kot so italijanski vojaki, še niso videli. Vsi so prejeli sveto obhajilo, vsi, niti enega ni bilo, ki ne bi pristopil.

V meni pa je kar vrelo, kako neki so ga mogli prejeti.

Pod cerkvijo, okoli Čopa, pa je bilo polno teh dobrodušnih vojakov s klobuki in peresi, mnogi od njih so imeli črne srajce in za pasom zataknjene nože, svetle kot ogledalca. Najbrž so se vanje gledali, ko so se brili.

Otroci smo se ustavljali ob njih, ker so nas vojaki ogovarjali. Nismo jih razumeli, a prijateljstva smo vseeno sklepali, oni pa so nam pripenjali značke s sekirico in bačkom drv. Vsi smo jih imeli. Šele doma so nam starši razodeli, da so to fašistični emblemi in da jih moramo takoj odstraniti.

Zahtevali so, da jih odvržemo v stranišče.

Bil sem zelo žalosten, ko sem zvedel, da sem bil eno uro fašist, a to žalost je nekako le odtehtala pot na stranišče, kjer je po spustu značke v gnojnico, odmevnil iz nje »cefe«.

Na velikonočni ponedeljek, ko smo šli še poslednjič počastit kuliso božjega groba v cerkev, je tam stal lepo izrisan angel, skala groba pa je bila odvaljena.

Vsako leto enkrat Jezusa ubijemo, sem razmišljal, ko sem gledal prazen grob.

Ko sem tako razmišljal in gledal v velikega angela, je pristopila Ohanova Poldka s tisto belo mrežico čez oči ter mi pošepnila: Takole, vidiš, bo ustala nova Jugoslavija, iz smrti, čas ni važen, kdaj, zdaj je v grobu in v grobu se trpi, pride pa se iz vsakega ven — in to živ. To si zapomni. Pa tudi tisto, kar vam je Marija zapustila v zvezkih za spomin.

In ko da ni bilo med nama nič, se je rahlo poklonila angelu in izginila iz cerkve. Šla je pokonci, kakor da zaseda ona Belo in ne Italijani.

Največje presenečenje pa smo doživeli čez teden dni, ko italijanske vojske ni bilo nikjer več, niti enega samega vojačka ni bilo več moč srečati.

Bili smo silno zbegani. Vsi od kraja.

Italijane je čez teden dni vzela slana.

Zdaj bodo pa prišli Nemci, je rekla moja stara mama, ta, ki se je rodila v svetem Bleiburgu in je tako rekoč čez noč postala prava Nemka. Tisto z Italijani je bil samo predujem. Zdaj pa pridejo oni. V glasu pa je imela še en glas, ki se je slišal takole: Zdaj pa pridem jaz, pazite.

Začelo se je temno in boleče čakanje Nemcev.

Nastala tišina nas je rezala kakor diamant.

Pozno popoldne pa se je res razneslo: Nemci s svojo motorizacijo so na cesti. Prodirajo proti Brezjam, Kranju...

Najprej smo nejeverni prisluhnili, če je res kaj brnenja v zraku.

Bilo ga je celo preveč.

Nikogar nisem vprašal, če jih smem iti gledat, otroci smo se dobesedno iztrgali staršem in noben materin glas nas ni mogel več privleči nazaj iz daljave.

Kot ponoreli smo tekli šumom motorjev nasproti.

Ob Ažmanovi hiši, tik državne ceste št. 1, pa smo otrpnili; res so prihajali v valovih, s topovi, priklenjenimi na tovornjake, na tovornjakih pa so vzravnano in s puškami med kolena ter čeladami na glavi sedeli policisti, žandarji, letalci, topničarji in vojaki.

Znašel sem se kot gledalec ob Kragulnikovem Korelčku, čevljarju, ki je moji mami vedno poravnal obnošene pete in krpal luknje mojih sandal. Niti besede ni spravil iz sebe. Ko se je le napasel nad hordami, ki so se valile, pa je le odznil dosti glasno: Sramotno je, da gledamo to! se izrinil iz gruč in odšel.

Mi pa smo kljub sramoti gledali dalje. Vmes med tovornjaki so se pojavili blindirani avtomobili s kupolami in topovi, povešenimi predse, iz kupol pa so se razkazovali v črno oblečeni strelci in nas pozdravljali s salutiranjem.

Čez čas se je zašlišal boben, ki je udarjal gromovit ritem, kakor da prihaja po Lukanovem klancu velik pogreb.

Bum, bum, bum...

Burum pumpumpum pum!

Tej grozi pa se je kmalu pridružila druga. Krik, dolg, kakor skovik sove. Koraki pehote so udarili, tla so se stresla, in bataljon, poravnani v štiri stope, se je premikal kot scela.

Godba je zaigrala in strumno korakajoči so zapeli Ein Lied.

Drli so se ubrano, čustveno, da je ganilo celo mačke, ki so po žlebovih spremljale svojo okupacijo. Edino to so se na to petje žalostno odzvale.

Mi pa, ki smo naveličani spremljali zasedbo svoje domovine, izdane in poteptane v tla, smo bili kakor hipnotizirani.

Korakajoči Nemci so to dobro vedeli.

Mislili so zelo jasno in razločno: Kdor nas vidi, tudi nekaj vidi, strah se mu bo naselil v sami riti. Tam ima vsak strah svoj udoben domček.

V dnevi, ki so potem sledili, so začeli ljudi, ki so bili v kraju v stari Jugoslaviji pomembni, klicati na določena jim mesta, od tam pa so jih začeli z vlaki odvažati v neznan.

Vlak, ki se je ustavil tudi na Javorniku, je bil zelo dolg, nanj pa so morali vstopiti tisti, ki so bili obkroženi s stražo. K tem smo želeli pristopiti mi, ki smo ostali in jim kaj podariti, ker smo vedeli, da odhajajo v izgnanstvo.

To so bile prve selitve v Srbijo.

S solzami v očeh smo šli od vsakega transporta nazaj proti baraki. Prav nihče ni vedel, ali ne bo jutri tudi sam izgnanec s punkeljnomo.

Mnoge so tudi zapirali v begunjsko graščino. Tam pa so začeli tudi že streljati.

Naenkrat nisi vedel, ali boš izseljen ali ustrelen.

Maše na Koroški Beli, ki se je čez noč preimenovala še v Karner Vel-lach, si bile ustavljene.

Do nadaljnjega nobene več, je bil ukaz.

Ivan Dobrovoljec, moj veroučitelj, bi se bil lahko umaknil na varno vsaj v Ljubljano, kakor se je bil župnik Zigante, a je le premogel toliko morale, da je počakal narod Goetheja in Schillerja, ki mu je potem namenil eno svojih največjih krutosti — selitev z majhnim kovčkom v roki in s kolarjem za vratom.

Biti izseljen je pravzaprav biti na silo izkoreninjen iz duha življenja, ne iz zemlje, in pomeni za vsakogar, ki je s tem prizadet, morda smrt, nikoli pa mirnega bivanja, pa najsi ga tam, kamor koli ga že izženejo, ogrejejo s samim soncem.

Moj veroučitelj se je znal celo v takem trenutku pošaliti z mano, ko je sprejemal nase eno najhujših bolečin, bolečino izseljenca.

Ko sem mu dal v slovo roko, mi jo je stresel, kakor da spim, rekoč, no, Zvonko, koliko je bogov. Vedel sem, da je eden, a sem pokazal tri prste. Objel me je, se zasmejal in mi šepnil: Potreboval jih boš; vse tri.

In Slovenski Javornik se je poslej imenoval tudi še Jauerburg, Jesenice pa Assling.

(nadaljev.)

MRTVI NE LAŽEJO

Golob je prikimal:

»Misel ni slaba, a pazi se vseeno!«

»To prepusti meni, ti pa raje kako noč prespi na senu. Če te bodo iskali, od tam še vedno lahko uideš,« je rekel Aleš in izginil.

Golob ponoči skoraj ni zatislil očesa. Filipa, ki je bil nekaj let mlajši od njega, je poznal že dolgo. Po opravljeni kmetijski šoli se je Golob trdno oprijel kmetovanja in si z leti s pridnostjo utrdil domačijo. Filip pa je šel po svetu, nemiren, kakor je bil vedno. Golob se nikoli ni hotel ogrevati za različne politikante, Filip pa je pokazal, da je rad s tistimi, ki imajo moč. Nekoč je Filip spjel Golobu dekle, ki bi morda postala njegova žena, pa mu je Golob kmalu nehoti vrnil, ko se je oženil kar z dvajset let mlajšo, privlačno, prijetno in vedno nasmejano Rozo. Njena rožnata lica in njene okrogline so vznemirjale tudi Filipa. Vsi so se čudili, da je vzela toliko starejšega in manj izobraženega moža, kot je bila sama. Lahko bi dobila kakega inženirja, uradnika, kogarkoli, pa je le prišla k njim, se je Golob večkrat spominjal in tolažil ter užival ob njeni brhkosti, ki je kar izžarevala slo po življenju.

Ko je razmišljal o vseh mogočih nevarnostih, ki jih je gledal z drugačnimi očmi kakor Aleš, je spet zašlišal Rozin vabljivi smeh, s katerim je ukrotila radovedne policiste. Ta smeh ni bil samo krinka, je vrtilo v njem ljubosumje. Preveč ga pozna. Namenjen je bil čednemu podoficirju, ki jo je božal z očmi.

In ko ji je potem to očital, ga je zavrnila:

»Ti si pa dober! Zaradi teh nasmeškov si zdaj morda še doma.«

»Preveč prijazna si bila. Kakor da si pozabila, s kom imas opraviti.«

»Ne bodi smešen! Pa bi se jih ti otreseš.«

Vedel je, da ima prav, vendar se je čutil ujet. Preveč živa in razposajena je znala biti zaradi svoje neugnane ženskosti. Prav gotovo bodo policisti še prišli, pa ne bo vedel, ali zaradi vohljanja ali zaradi žene ali zaradi obojega? Pa še Filip! Sprva je bilo prav, da so se shajali tudi pri njem, zadnje čase pa ni bilo potrebe, da bi posedal v kuhinji. Slep bi moral biti, da ne bi opazil njegovih pogledov in gluh, da ne bi v njenem glasu včasih ujel rahle vznemirjenosti. Morda je pa le preveč v skrbah zaradi nje? Toda njen smeh ga bo spravil ob pamet. Nemara ga bodo dobili prav zaradi tega, ker ne bo dovolil, da bi se kdo vrtel okoli nje! Vendar pamet v roke! V gozd bo pobegnil. Alešu je laže. Tam dela po svoje in vsaj ve, da je vedno v nevarnosti.

Preden je zaspal, si še ni bil na jasnem, česa se boji: ali aretacije ali Rozine obrambe? In Filipa mora imeti na očeh. Z Gorskim bo govoril, ta že ve, zakaj mu zaupa. In Aleš? O Koritniku je tudi nekaj govoril, in o tem, da se mora kmalu vse skupaj razjasniti. Če bodo res prišli po Jurča in druge tri, njega ne bodo dobili.

Tudi Filip to noč ni dosti spal. Ves nemiren se je premetaval po postelji. Čutil je, da mu Aleš ne zaupa več. In zakaj ne bi smel več hoditi v Golobu? Najbrž mu je to šepnil Golob, ki je videti ljubosumen. Kaj pa, če ga je obiskal celo on. Ljubosumen človek je vsega zmožen. Kdo bi mogel še biti? Ženska prav gotovo ne. Nemci tudi ne delajo tako. Tat ni bil, ker ničesar ni zmanjkalo. Ali pa ga je prehitro prepodil? Zakaj pa je bilo potem razmetano perilo in nekaj starih časopisov? Moral je biti kdo izmed Aleševih, če ne on sam? Sluti, da je bil on. Je res še tako nezaupljiv.

Med zmedenim premišljevanjem je nekoliko zadremal in se spet prebudil. Najprej bi stopil h Golobu. Nemara bi tam dobil odgovor. Aleš gotovo ni daleč stran, a zdaj je nevarno.

Razmišljanje ga je utrudilo in topla noč ga je premagala, da je ožnojen zaspal. Sanjalo se mu je, da je živ in mrtev hkrati. Vozil se je proti Zagrebu, vlak pa ni mogel nikamor. Premikal se je le toliko, da se je znašel v soteski in napadli so ga partizani. Potegnil je pištolo in nenadoma natanko vedel, proti komu mora streljati. Pritiskal je na sprožilec, počilo pa ni. Pa tudi on kljub krogam, ki so žvižgale čisto blizu, ni bil ranjen. Rad bi se premaknil drugam, pa se ni mogel niti ganiti. In tako rad bi se. Bil je zadnji čas, kajti proti njemu so se stegnile neštete močne roke...

Spet se je prebudil, poten in še bolj v skrbah, kot je bil prej. Začelo se je dani. Aleš mi včasih pravi, da bom moral kmalu k njim, drugič pa spet, da doma največ koristim. Ko bo še bolj nevarno, je rekel, me bodo vzeli s seboj. In zdaj je nevarno. Vem, da je. Vendar jaz tja, k njim, ne smem! Nočem! Brez Gorskega bi me Aleš nemara kar odpeljal. Torej moram čimprej h Gorskem. Kaj pa Golob? Ga bodo vzeli z onimi štirimi ali ne? Možak je blizu gozda, kaj lahko jo pobriše k partizanom? Nemara bi bilo to še najbolje. Bomo videli. Prej pa moram govoriti še z Rozo. Je pa čudno, da ga še niso pobrali. Kdo ve, če je prav, da vsi zahajajo tja. In kaj veš, kdo se vrtil pred partizani zaradi Nemcev in pred Nemci zaradi partizanov?!

Vznemirjeni Filip je sklenil, da se mora posvetovati z Gorskim. Alešu pa bo povedal, da je neki neznanec brskal po njegovem stanovanju. Bom vsaj videl, kako se bo vedel, je pomislil, kot bi že sumil Aleša, a si v bojazi pred posledicami še noče in ne upa tega priznati.

Nadaljevanje

IZIGRANA SMRT
IN SUŽNOST

(IZBRANI ODLOMKI)

Marka so v tem premišljevanju premotili strelci, ki jih je bilo slišati le nekaj sto metrov stran, odkoder je pred kratkim prišel Marko. Iz ovinka, kamor se je zgubila enota jezdecev so v diru tekli trije vojaki in civilist in se ozirali nazaj, kot bi jih nekdo zasledoval. Ko so vsi zadihani dosegli Marka, so se zastavili onkraj ceste in med seboj vse prek govorili nerazumljive besede in mahali z rokami.

Marko se je dvignil s kovčka in pristopil k njim in jih vprašal, kaj se je zgodilo in kdo je streljal. Eden od vojakov je pričel pripovedovati, da so naleteli na četnike, ki so jezdili na konjih in zaustavili pred njimi tri vojake in jih pozvali, da se jim pridružijo, kot podoficirji kraljeve vojske in zajahajo odvedne konje in začelju. Vojaki, podoficirji so se jim uprli in se prepirali z voščim oficirjem na konju toliko časa, da so konjeniki izvlekli revolverje in jih brez besed postrelili in zdaj ležijo na robu ceste ob potoku.

Marko si je potisnil svojo šajkačo proti zatilju in pri tem otipal sokolsko značko, ki jo je imel pripeto na prednjem delu šajkače, na katero je popolnoma pozabil. Sedaj se je spomnil, zakaj mu je major konjeniške enote rekel »Ti si sokolac«. Snel je šajkačo in s hvaležnostjo ogledoval sokolsko značko in pri tem dobil solzne oči, trdno uverjen, da mu je prav ta značka najbrž rešila življenje.

Marku se ni nikamor več mudilo, le misel mu je vrtala po možganih, kako bi se ognil glavne ceste, da ne bi naletel še na kaj hujšega, kot so bili četniki, ker se lahko vsak čas pojavijo pred njim Nemci, kot so se pojavile tele četniške barabe.

Marka je premagala radovednost, ali so res četniki postrelili vračajoče vojake. Dvignil se je s kovčka, se uredil in vzel v roke kovček in se usmeril nazaj po cesti na kraj, kjer so padli strelci. Že od daleč je videl na cesti zbrano gručo civilistov in vojakov. Pospešil je korake in kmalu je bil poleg zbranih ljudi. Zrinil se je skozi gručo, kjer si je ogledal na tleh ležeče mrtve vojake. Prvič v življenju je videl ustreljene ljudi, krvave in mrtve. Poleg mrtvih vojakov je čepel nek civilist in jim pobiral iz žepov dokumente, jim snemal ročne ure in poročne prstane in druge predmete, katere je skrbno polagal ob vsakega vojaka posebej.

»Od kod so bili doma, ali kdo kaj ve?« je Marko vprašal poleg stoječega vojaka.

»Z Gorenjskega« je odgovoril čepeči civilist.

Marko je gledal obraze mrtvih vojakov. Krvavi madeži na prsih so pričali, da so bili vsi ustreljeni v prsa iz neposredne bližine. Marku so se ustavile oči na obrazu, ki mu je bil od nekje poznan. Počepnil je poleg mrtvega podnarednika in ga od blizu ogledoval in na glas izgovoril »Saj to je pa Maks, doma je iz mojega mesta«. Vsi prisotni so ga pogledali, Marko je pokleknil na eno koleno in si še bolj ogledal obraz. Ni se motil. Čepeči civilist je izvezle iz predmetov mrtvega Maksa pisni dokument in iz njega resnično ugotovil, da mu je ime Maks in, da je doma iz Markovega mesta.

»Ali ga res poznaš?« je vprašal civilist Marka.

»Kaj ga ne bi poznal, saj se je šele pred enim letom poročil in ima malo hčerko, ki je stara dobro leto in pol, njegova žena Anica pa bo sedaj spomladu zopet rodila. Tudi njegova žena je iz mojega mesta. Kaj bo le sedaj tako mlada brez moža z dvema otrokoma. Bil je dober in pošten mož, delal je na žagi pod mestom pri Cajhnu.«

Vsi so molčali, tudi čepeči civilist se je dvignil. Obrnil se je k Marku in mu rekel naj ženi pove, da je bil njen mož ustreljen in da naj preskrbi za njegov prevoz v domači kraj.

Na 30. ločeni seji vseh treh zborov skupščine občine Radovljica 27. marca so delegati pregledali analizo izvajanja srednjeročnega plana v letu 1984, ocenili delo v letu 1985 ter sprejeli predlog smernice za pripravo družbenega plana občine za obdobje 1986—1990. Sprejeli so odlok o povračilu stroškov delegatom, članom delovnih teles skupščine občine in izvršnega sveta ter članom kolegijskih poslovnih organov. Ponovno so obravnavali predlog sprememb in dopolnitev poslovnika skupščine občine. Seznani so bili z mobilizacijskim razvojem enot in štabov teritorialne obrambe in sprejeli osnutek družbenega dogovora o ustanovitvi sveta gorenjskih občin in statut sveta. Seznani so bili s pobudo za izvedbo svetovnega prvenstva v veslanju na Bledu leta 1989.

Zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti sta ločeno obravnavala in sprejela osnutek odloka o potrditvi zaključnega računa in izvršitvi proračuna občine za leto 1984. Potrdila sta odlok o proračunu občine za leto 1985 in dogovor o usklajevanju davčne politike v SRS za leto 1985. Sprejela sta odlok o davkih občanov in odlok o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve v občini. Sprejela sta še odlok o zagotavljanju sredstev za intervencije v kmetijstvu in porabi hrane ter oblikovanju in zagotavljanju sredstev za blagovne rezerve v letu 1985, odlok o komunalnih taksah in osnutek odloka o javnem redu in miru.

Zbor krajevnih skupnosti je na ločeni seji obravnaval predlog odloka o kriterijih za delitev finančnih sredstev krajevnim skupnostim in načinu njihove uporabe.

Po zaključnem računu občinskega proračuna občine Radovljica za leto 1984 so znašali izvirni prihodki v minulem letu 291.160.377,40 din, z drugimi prihodki, prenosi sredstev pa so znašali prihodki proračuna 294.343.885,22 din. Od teh je bilo razporejeno za proračunske namene, 284.205.391,50 din. Presežek prihodkov v višini 10.138.493,72 din je prenešen v proračun občine za leto 1985.

Izvršni svet SOB Radovljica je na 111. seji 19. marca obravnaval kar 19 točk dnevnega reda, med drugim: analizo stanja in odmere dajatev malega gospodarstva v zasebnem sektorju, predlog aneksa k dogovoru o skupnih izhodiščih za določanje stanarin, cen komunalnih storitev in prometa v letu 1985, razvoj teritorialne obrambe in finančni načrt SLO in DS v letu 1985, načrt strokovnega nadzora varnostnih in obrambnih priprav, vojni proračun občine v letu 1985, poročilo o izvajanju ukrepov za restavracijo Blejskega jezera, dopolnitev programskih nalog in sklep o javni razgrnitvi zazidalnega načrta za poslovno skladiščno cono v Lescah, uporaba sredstev solidarnosti, imenovanja inšpektorjev, informacija o izvajanju resolucije v letu 1985, informacija o preskrbi s premogom v letu 1985 in v naslednjih letih, informacija o podpisovanju dogovora o namenski uporabi turistične takse in informacija o zemeljskih plazovih v Krnici in na cesti Mišace—Globoko ter informacija o zbirni bilanci realiziranih investicij v letu 1984 in zbirni bilanci v letu 1985.

Predsednik občinskega komiteja ZKS Radovljica Stanko Slivnik je po sklepu zadnje seje komiteja sklical programsko konferenco občinske organizacije ZKS Radovljica v sredo, 3. aprila, in ne 4. aprila kot je bilo prvotno določeno. Konferenca bo zasedala v dvorani republiškega centra za obrambno usposabljanje v Poljčah. Delegati osnovnih organizacij ZK in drugi vabljeni člani in gostje bodo obravnavali delo komunistov v preteklem letu in programske usmeritve ZK v občini Radovljica.

ca do marca 1986. Gradivo je že v javni razpravi v vseh osnovnih organizacijah ZK.

Predsedstvo OK SZDL Radovljica je na 18. seji 18. marca obravnavalo osnutek sklepov, stališč in zaključkov programske seje OK SZDL za leto 1985, priprave za postopke evidentiranja možnega kandidata za podpredsednika družbenopolitičnega zbora Sob Radovljica. Sprejeli so o nalogah KK SZDL v predvolilnih postopkih in sprejeli ustrezne smernice. Člani predsedstva so bili seznanjeni s poročilom o delu družbenega pravobranilca samoupravljanja. Razpravljali so o merilih za določanje osebnih dohodkov voljenim in imenovanim funkcionarjem ter drugim zaposlenim na OK SZDL Radovljica. Sprejeli so sklep o soglasju za podelitev domicila Kokrškemu odredu.

Prejšnji teden so na dveh posvetih sekretarjev OO ZK radovljiške občine (iz združenega dela in posebej iz gospodarstva ter krajevnih skupnosti) spregovorili o nalogah v zvezi s kadrovsko rastjo v ZK in aktiviranjem lastnih sil pri izvajanju stabilizacijskih nalog ter iskanju in izkoriščanju rezerv v gospodarstvu. Udeleženci posvetov so bili seznanjeni tudi s stališči in nalogami ZK v preprečevanju in odpravljanju izrednih razmer v svojem okolju, o kadrovanju komunistov za oblike idejnopolitičnega usposabljanja ter o vključevanju v SZDL oz. sindikate v pripravah na skupščinske volitve 1986.

Predsedstvo OK SZDL Radovljica je na 19. seji 25. marca v vlogi enotne delegacije za družbenopolitični zbor občinske skupščine obravnavalo gradivo za 30. sejo tega zbora. Sprejeli so skupna stališča do posameznih predlogov, ki so na dnevnem redu te seje.

Na 2. seji predsedstev odborov za organizacijo in izvedbo 17. srečanja gorenjskih aktivistov OF pri OK SZDL Radovljica 22. marca so pregledali dosedaj opravljene naloge teh odborov oz. delovnih skupin. Sprejeli so načrt nadaljnjih nalog v pripravah na to srečanje in se domenili za nekatere konkretne rešitve za čimbolj uspešno izvedbo priprav.

Svet za kmetijstvo pri OK SZDL Radovljica je na 3. seji 20. marca pod predsedstvom Antona Tomana razčlenil uresničevanje politike razvoja kmetijstva, gozdarstva in živilske industrije v Sloveniji. Predlagali so nekatere spremembe in dopolnitve kmetijske zakonodaje in jih posredovali RK SZDL Slovenije.

Na 1. seji novoustanovljenega koordinacijskega odbora za svobodno menjavo dela med Skupno službo SIS in ustanoviteljso 20. marca ocenili podatke iz poročila o organiziranosti in poslovanju skupne strokovne službe SIS družbenih dejavnosti občine Radovljica v času od 1. julija do 31. decembra 1984. Prav tako so pregledali in potrdili program dela in finančni načrt skupne službe za leto 1985. Člani odbora so izrekli ugodno oceno in podprli prizadevanja skupne službe za uresničevanje njenih nalog v bodoče.

Turistično društvo Lesce, eno najbolj uspešnih na Gorenjskem, za kar je prejelo »turistični nagelj« RTV Ljubljana, je imelo že 27. redni letni občni zbor. Kot vedno je bila udeležba izredno dobra. Razen članov društva in svojcev so prišli tudi številni predstavniki družbenopolitičnih organizacij, krajevnih skupnosti, sosednih društev in drugi gostje. O uspehih ne bi kazalo posebej govoriti, saj so rezultati v kampu Šobec dovolj zgovorni. To je zagotovilo eden najboljših kampov v Jugoslaviji, kar se odraža tudi v nenehnem povečevanju števila gostov. Zato so ga začeli razširjati, da bi pridobili še več prostorskih zmogljivosti. Posebna pohvala je bila izrečena društvu za veliko razumevanje za potrebe kraja. Lani je TD Lesce za tamkajšno osnovno šolo kot darilo nabavilo pet računalnikov!

Dolgo pričakovana in izredno koristna pridobitev za Radovljičane je novozgrajeni prodajno poslovni objekt v Cankarjevemu naselju. Razen banke, prodajaln čevljev, konfekcije, sadja, ribarnice in knjigarne, bodo dobili svoje prostore oz. delavnice nekateri obrtniki. Pred dnevi sta odprla svoji delavnici elektromehanik Franc Murn, ki bo nudil storitve za popravilo vseh gospodinjskih strojev. Poleg njega pa je začela z delom tudi Majda Lacko, ki je odprla popravilnico moške, ženske in otroške konfekcije in drugih tekstilnih izdelkov.

Na podlagi večletnega plodnega sodelovanja Kulturnega društva Brezje s Slovenskim prosvetnim društvom Radiše s Koroškega so 17. marca gostovali zamejski kulturniki v kulturnem domu na Brezjah. Njihova dramska skupina se je uspešno predstavila z veseligo Carlo Goldonija »Lažnivec« v režiji rojaka Nužija Wieserja. Obiskovalci, ki so do zadnjega napolnili dvorano, so goste iz Radiše za uspešno uprizoritev nagradili s prisrčnim aplavzom. Po predstavi so jim pridedili družabno srečanje.

Da bi pridobili čimveč novih mlajših pevcev in pevk za svoj mešani pevski zbor, so člani upravnega odbora Kulturnega društva Veriga Lesce razpisali vabilo k sodelovanju vsem, ki jim je kaj do zborovskega petja. Prvo srečanje in dogovor z novimi prijavitelji bo v petek, 29. marca v Družbenem centru Lesce.

Sekretarji izvršnih svetov vseh naših republik in pokrajin so med dvodnevni posvetovanjem v Ljubljani obiskali tudi begunjski Elan. Ogledali so si proizvodne obrate in se pogovarjali s tamkajšnjimi predstavniki o gospodarskih razmerah.

Tovarno Vezenine Bled je prav tako prejšnji teden obiskala delegacija bolgarskih sindikatov, ki je bila gost sindikata delavcev tekstilne, usnjarske in obutvene dejavnosti Jugoslavije.

Zelo dobro so se izkazali učenci osnovnih šol iz radovljiške občine, ki so se s tisoči drugih učencev iz Slovenije udeležili natečaja za najboljši literarni in likovni prispevek o 50-letnici Planice. Za literarni prispevek so prejeli drugo nagrado Marjan Gašperin iz Radovljice, Franci Petek iz Lesce in Tomaž Zmavc iz Lipnice. Tretjo nagrado so prejeli učenci radovljiške šole Dejan Klančar, Irena Kolar, Doris Lapajne, Manja Korošec, Sergeja Stušek ter Maja Kozamernik iz leške osnovne šole. Kolektivno knjižno nagrado za likovne prispevke je prejela osnovna šola Bratov Zvan iz Gorji.

Ob 90-letnici ustanovitve Planinskega društva Radovljica, so 9. marca odkrili na pročelju hiše št. 21 na Linhartovem trgu spominsko ploščo. Sočasno pa so v graščinski dvorani odprli tudi spominsko razstavo slik in dokumentov o ustanovitvi in razvoju tega društva, ki po številu članov in dejavnosti sodi med največja in najboljša planinska društva v Sloveniji.

Pionirke plavalnega kluba Radovljica so na državnem prvenstvu v plavanju za pionirke do 12 let dosegle izjemen uspeh. Na 200 m prsno je bila Melinkova tretja, na 100 m delfin je bila Robova prva, Praprotnikova pa tretja. Robova je bila razen tega tretja tudi na 400 m mešano, radovljiška štafeta pa je zmagala na 4 x 100 m mešano.

Izšel je Obzornik št. 2 Indok centra Sob Radovljica v nakladi 1500 izvodov na 66 straneh. Celotna številka Obzornika vsebuje delegatsko gradivo za 30. ločne seje vseh treh zborov skupščine občine, 27. marca. Objavljeni so tudi odgovori na nekatere delegatske vprašanja s prejšnjih sej skupščine.

OBČNI ZBOR ZB NOV GORJE

V nedeljo, 24. marca, je bil redni letni občni zbor organizacije ZB NOV v krajevni skupnosti Gorje. V uvodnem govoru je predsednik organizacije, prvoborec Vinko Repe-Triglavski, pozdravil vse borce, predstavnike družbenopolitičnih organizacij krajevne skupnosti in predstavnika občinske ZZB NOV Radovljica Franca Arha.

Borčevska organizacija v Gorjah šteje danes že 162 članov, od tega 68 žensk. V enem letu je umrlo osem članov (šest moških in dve ženski), poprečna starost članov pa je že 70 let. Dva člana sta stara že čez 90 let, dva člana pa sta bila tudi borca za severno mejo. 12 članov prejema priznavalnico, dodelili pa jo bodo še nekaterim borcem, ki imajo zelo slab gmotni položaj. Občinska borčevska organizacija je za priznavalnice namenila še 30.000 dinarjev, ki so ostali od lani.

V preteklem letu so s prostovoljnimi delom s pomočjo lovcev in GG Bled obnovili ograjo okoli spominskega obeležja v Srednji Radovni. Ob 40-letnici požiga Radovne so pripravili spominsko slovesnost, udeležili pa so se tudi proslave na Pokljuki in spomin zmagame mrtvega bataljona.

Zaradi bolehnosti so Ivanko Tramešek, dolgoletno tajnico in blagajničarko organizacije ZB NOV in Slavko Šronc, članico upravnega odbora in dolgoletno veštno oskrbnico pokopališča borcev in žrtev za svobodo, razrešili dolžnosti. V upravni odbor sta bila izvoljena: Jože Pristov za blagajnika in Janez Zalokar, v nadzorni odbor pa Vida Zvan in Matija Azman, kajti iz nadzornega odbora je pred kratkim tragično odšel prizadeti Janez Peterman.

Predstavnik občinske borčevske organizacije je poročal o položaju našega gospodarstva in o zgrešenih naložbah, katerih breme pada na pleča delavcev nižjih slojev, pravi krivci čeprav se ve, kdo so, so pa nedotakljivi. V zunanjepolitičnem pregledu je opozoril na nesmiselnosti

lokalnih vojnih spopadov v svetu, ki so plod blokovskih interesov, tepen je pa vedno le »mali« človek. Matevž Bizjak je orisal prihodnje delo odbora SLO in DZ. Borci bodo takoj aktivirali vse možne proste sile in za primer morebitne agresije pripravili načrt pomoči ostarelim in onemoglim ljudem, ki jih bo po potrebi treba evakuirati na varna mesta. Matevž Bizjak je še opozoril, da morajo prav borčevske organizacije danes na svojih območjih budno spremljati, kako se dela z družbenim premoženjem in odkrivati gospodarski kriminal, če je to seveda mogoče.

Vinko Repe je priporočal borcem, naj naročijo tednik TV 15 in Našo obrambo. Na gorjanskem območju je naročenih na TV 15 le 56 naročnikov, na Našo obrambo pa 45, kar je premalo. Naročnina TV 15 je v primerjavi z drugimi časopisi poceni. Jože Ambrožič

PROGRAM ODDAJ

»MI PA SE NISMO UKLONILI«

Delovna skupina sosveta radijske oddaje »Mi pa se nismo uklonili« pri lokalni radijski postaji Triglav na Jesenicah, v kateri že dve desetletji seznanjajo poslušalce z ljudmi in dogodki iz časa NOB in predvojnega delavskega gibanja na območju jese-niške in radovljiške občine, je pripravila predlog letošnjega programa. Oddaje so na sporedu vsako nedeljo ob 11. uri dopoldne. Od 52 rednih oddaj jih bo letos dvanajst na-

PRIPRAVE NA SREČANJE

Po dogovoru občinskih konferenc SZDL gorenjskih občin, vključno z domžalsko in kamniško, bo letošnje 17. srečanje gorenjskih aktivistov OF v nedeljo, 9. junija, v Begunjah, na prireditvenem prostoru v Krpinu. Tokratno srečanje bo še posebno svečano in množično, ker bo potekalo v znamenju 40-letnice zmag nad fašizmom in osvoboditve. Udeležili se ga bodo tudi nekdanji zaporniki begunjskih zaporov in taboriščniki ter borci partizanskih enot, ki so se bojevale na Gorenjskem. Ob tej priložnosti bo podeljena domicilna listina Kokrškemu odredu, ki je osvobodil Begunje in zapornike iz begunjskih nacističnih zaporov.

Srečanje pripravlja posebni organ oz. predsedstvo odborov pri OK SZDL Radovljica, ki ga vodi Franc Jere. Določeni so odbori za pripravo in izvedbo kulturnega programa, za gostinske storitve, za promet, za saniteto, za postavitev odra in komunalno ureditev prireditvenega prostora ter za informativno in organizacijsko tehnično dejavnost. Izdati nameravajo tudi posebno spominsko brušuro in značke.

JR

KAMELEON ŽENSKEGA SPOLA (ALI NAŠA LJUBA TOVARIŠICA)

Knjigovodstvo! Oh, kakšen dolgčas! Kameleon ženskega spola že celih pet minut muči svojo žrtev, ki ne ve več niti to, ali je zmešana ona ali pa on sam. Danes se je kameleon ž. sp. spet po dolgem času spremenil v zeleno barvo, vendar ni prav nič manj zoprn, kot drugekrat. Približuje se trenutek, ko bo ... No, je že. Moja sotrpinka je poklicana pred tablo. Prvo preizkušnjo je dobro prestala. A tu je že druga. ... no, dobro se drži. Sedaj pa še tretje vprašanje. Joj, kot da bi sedela na trnih. Hura! Moja sotrpinka je popravila slabo oceno in kar je najpomembnejše, sedaj bova spet enkrat šli na krompirček.

Ura je 13. in po kratkem odmoru oziroma čik pavzi se spet vidimo in slišimo.

Spet se nadaljuje, nadaljuje in noče in noče biti konec tega knjigovodstva. Sedeti moramo mirno, se vsaj delati da poslušamo in kdaj pa kdaj se zgrozimo ob dolgočasenih pogledih (m) učitelja in prestrašenih pogledih (m) učencev, ki so jih same oči.

Na mučilniškem odru ima dekle škofjeloške krvi vaje iz sramežljivosti. Misli, da je na sporedu kviz in ugibanja, kaj bi odgovorila na vprašanja osebe v zelenem. Posrečilo se ji je, da je na pol vprašanja uganila pravilno. Sosedja misli na svojega vojaka, ki si sedaj ogleduje pokrajino BiH, pa povsod vidi le — njo! Ona si je na mizi postavila maso navpično in gleda vanjo. Poskuša se hipnotizirati, vendar ji ne uspe, ker se v masi vidi njega — svojega vojaka. Uničila sem ji še to razvedrilo, ker sem preveč udarila ob mizo. Sedaj navidez posluša knjigovodski kviz, pa v vsaki številki vidi njega. Vsega je že sita, najraje bi zaspala, pa misli le nanj. Kameleon ž. sp. ne more tako nič, ker jo ščiti (o) graja iz knjig. ... (graja iz knjigovodstva).

Tudi moj sosed sanja. Sedaj se je nasmehnil, ker ne bo nihče več vprašan. Poljanka se je sesedla na stol. Dobila je dve, imela pa bo opomin.

Oseba v zelenem nam nekaj razlaga, mi pa strmimo vanjo. Razumemo en procent promile tistega, kar nam razlaga. V splošno zaspanost se je vrnilo nekaj življenja, ker popravljamo domačo nalogo.

Predstavnik razrednega mopet šova (dol z angleščino!) se prostovoljno muči z domačo nalogo na tabli. Morebiti se pravkar jezi na izdelovalce table in kred, ker se naloga sama noče in noče napisati.

Še majhna reklama: če si hoteče pomiriti živce, začnite gledati mojega sosedo, ki že celo večnost barva en kvadratik (0,5 cm²)!!

Pa še ena ponudba in to zelo ugodna: če prinesete moji sosedu milijon različnih slik od njenega vojaka, vam za vsako sliko omogoči potovanje. Geslo: V 80 dneh okoli sveta za milijon slik!

Predstavniku razrednega mapet šova ni uspelo brezhibno opraviti dane mu naloge. Za kazen, ker mu pri pouku ni uspelo delati se, da posluša, mora to domačo nalogo narediti še trikrat.

Zvonil! Šibajmo s »polžjimi« koraki! domov!

M.

VLAK BRATSTVA IN ENOTNOSTI

V teku so priprave za letošnji Vlak bratstva in enotnosti, ki bo 11. oktobra zvečer odpeljal proti SR Srbiji. Da bi kaj več zvedeli o Vlaku bratstva in enotnosti, smo se pogovarjali s FRANCETOM GLOBOČNIKOM, nekdanjim izgnancem v Srbijo in upokojencem Železarn, ki je tudi predsednik koordinacijskega odbora za pripravo Vlaka bratstva in enotnosti pri občinskem komiteju SZDL Jesenice.

»Že prve dni okupacije so Nemci začeli preganjati in zapirati napredne ljudi. Prve Jeseničane so aretirali 19. aprila 1941, pome pa so prišli 7. maja,« se spominja Franc Globočnik. »Najprej so nas zaprli v Begunje, potem pa v Šentvid. Na začetku okupacije se niso streljali talcev in zverinske metode zatiranja so prišle na vrsto šele kasneje, tako da smo v nekem smislu imeli pravzaprav srečo. Iz Šentvida so nas konec julija poslali v izgnanstvo v Srbijo. Spominjam se, da sem bil v prvem transportu. Srbi so nas izredno lepo in gostoljubno sprejeli. Tam smo bili vsa leta vojne do leta 1945, ko smo se, tudi konec julija, vrnili na Jesenice. Tako kot večina izgnancev sem se tudi jaz takoj zaposlil v Železarni.«

Štirideset let je Franc Globočnik delal v Železarni. V pokoj je šel 1972. leta kot obratovodja plavžev. Še pred vojno se je izučil za železostrojarja, po vrnitvi iz izgnanstva pa je končal metalurški tehnikum. Bil je v prvi skupini slušateljev, ki so se vpisali na tehnikum takoj po ustanovitvi, skupaj z Grošljem, Biziljem, Pogačnikom... Vsi so potem ostali v Železarni do upokojitve.

V štiridesetih letih se je v Železarni mnogo spremenilo. Tehnologija se je modernizirala, povečal se je obseg proizvodnje in delovni pogoji so se nenehno izboljševali. Tudi na plavžih, kjer je delal, so se dogajale spremembe. Izdelava gradiva se je v tem času povečala z 90 ton dnevno leta 1937 na prvem plavžu, ki so ga ogrevali še z ogljem, na 250 ton. V začetku, se spominja, so vlivali šarže še v pesek in ne tako kot danes v ponovico, ki jo potem odpeljejo v jeklarino. Ta sprememba je svojčas pomenila velik napredek in olajšavo pri delu. Sedaj je tudi to že zastarelo. Z ukinitvijo martinarne plavžev ne bomo več potrebovali in bodoči rodovi bodo le po pripovedovanju vedeli, da so nekoč stali na Jesenicah tudi plavži.

»Nemci so nas v Srbijo poslali v dveh transportih, ki sta prišla v Valjevo z nekajurno razliko. Prvi transport je ostal v Valjevu, tiste pa, ki so bili v drugem, so poslali v okolico. S konjskimi vpregami so vozili ljudi kar precej daleč iz Valjeva v Valjevsko Kamenico in naprej. Ker pa je bilo življenje v vaseh težje kot v mestih, so se sčasoma vsi vrnili v Valjevo in smo potem skupaj delili dobro in zlo.«

Časi so bili takrat težki. V začetku so živeli v skupnosti, najprej v kasarni 5. pešpolka, od koder so jih Nemci kmalu pregnali, kajti potrebovali so vedno več prostora za svoje vojaštvo, ki se je tu zbiralo zaradi sorazmerno močnega odpora partizanov.

Med izgnanci je deloval mešani pevski zbor pod vodstvom Peca Šegula in mladinski zbor, ki ga je vodil učitelj Maks Juvan. Vsako leto decembra so priredili koncert z recitacijami. S prostovoljnimi prispevki občanov Valjeva so omogočili obdaritev otrok za novo leto. Koncert je v Valjevu vedno pomenil izreden kulturni dogodek in so ga krajanji vsakokrat toplo sprejeli.

Preselili so se v zgradbo osnovne šole na Kosančiča venco. Tudi tu so se imeli skupno kuhinjo, kuharica pa je ves čas bila Johana Vister, poročena Brankovič, nekdanja oskrbnica Skalaške koče na Rožci. Konec oktobra je šla skozi Valjevo večja nemška enota, in sicer po zločinah znana 125. kazenska divizija in jih pregnala še iz šole. Potlej niso več našli primerne skupne bivališča in so se razkropili po Valjevu, po privatnih hišah in živeli vsak zase oziroma z družinami.

»V teh tridih letih nam je veliko pomagal naš smisel za organizacijo. Dobra medsebojna organiziranost nam je omogočila lažje preživetje, saj smo prek naše organizacije bili povezani tudi z Valjevci. Predsednik te organizacije je bil vsa leta izgnanstva Jeseničan Cvetko Kristan. Organizacijo je vodil skupaj z ožjim odborom, v katerem so bili: Janez Černe, Lojze Božič, Ivan Pahor, Avgust Ravhekar in še nekateri. Seveda nikomur od izgnancev ni bilo žal truda, ko je bilo treba kaj storiti za skupno stvar. Po svojih močeh smo sodelovali vsi. V Valjevu nismo bili samo Jeseničani, bilo nas je preko 400 iz vseh krajev Štajerske in Gorenjske, iz Radovljice, Škofje Loke, Kranja, Trziča in drugod. Postopoma smo se vključevali v življenje kraja in vsake poiskal svojim sposobnostim primerno službo. Med izgnanci so bili učitelji, ki so opravljali svoj poklic in tisti, ki smo bili izučeni, smo si poiskali primerno delo. Delavnik je trajal 10 ur, pogosto pa tudi več. Delale so tudi ženske, in sicer pri sortiranju tobaka, kot čistilke, v kuhinjah. Prebivali smo se, kot smo vedeli in znali.

Tisto popoldne, ko so nas Nemci pregnali iz šolske stavbe na cesto, je deževalo. Vsi so se že razšli po mestu, jaz pa sem sedel na kovček in nisem vedel, kam naj grem. Na nasprotni strani ulice so se škrpale odprla dvorišča vrata. Prikazal se je gospodar, starejši možakar, ves siv, z ogromnimi brki in me ogovoril: »Kaj počneš tukaj, mladenič? Dežuje, prehladil se boš!« Povedal sem mu, kako je z menoj, on pa mi je dejal: »Če je tako, pridi k meni. Tri sinove imam, ti boš četrti.« Bil je to star solunski borec Branko Selakovič. Teden dni sem s svojimi živeli pri tej družini, dokler si nisem našel drugega stanovanja, kajti vedel sem, da so v prostorski stiski. Da so napravili prostor za nas, je svoje sinove preselil k sebi v spalnico. Stanovanje smo dobili v sosesčini in vseskozi smo ostali dobri prijatelji. Dva sinova je Branko Selakovič izgubil v vojni. V prvih povojnih letih je bil večkrat moj gost, potem pa je prišla smrt. Umrli je tudi njegova žena in zadnji sin, vendar smo ohranili stike z njegovo družino. Prijateljstvo bo naprej ohranjala mlajša generacija, prav zato bom letos vzel s seboj svojo vnučko.«

Prvi Slovenec, ki je prišel na svet v izgnanstvu, je bil Dušan Morić. Rodil se je 3. januarja 1942. Bogo Širok je v spomin na ta dogodek izdelal lepo spominsko listino, na katero so se kot krstni botri podpisali vsi izgnanci. Družina Morić še danes hrani to listino kot dragocen družinski spomin.

25. avgusta 1942 se je družini Kučina rodil sin Darko, 17. septembra 1943 pa družini Gorup hčerka Milica (danes poročena Zvan).

Prvi Vlak bratstva in enotnosti je iz Slovenije odpeljal 1961. leta. Od takrat dalje se vsaki dve leti izmenično obiskujejo. To je pomembna manifestacija bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov. Ideja o Vlaku bratstva in enotnosti se je porodila v Mariboru. Tam je bil tudi organiziran prvi obisk v SR Srbijo, ki se ga je udeležilo le nekaj nekdanjih izgnancev z Gorenjske. Kasneje se je ta manifestacija razširila na vse slovenske občine, ki so pobratene z občinami v SR Srbiji. Naša občina je pobratena z občino Valjevo. Korenine prijateljstva segajo v medvojna leta, ko so Valjevci nudili gostoljubje jeseniškim izgnancem. Občini skušata prenesti sodelovanje tudi na gospodarsko področje.

Pobrateni sta tudi osnovna šola Sestre Ilič iz Valjeva in osnovna šola Tone Čufar iz Jesenic.

Predlani je bila na obisku pri nas učenka iz Valjeva, ki je napisala najboljši spis na temo: Vlak bratstva in enotnosti. Letos bodo učenci vseh osnovnih šol v jeseniški občini pisali pro-

Odhod Vlaka bratstva in enotnosti z gosti iz Srbije z jeseniške postaje 1976. leta.

Ob odhodu iz Valjeva so izgnanci podarili domačinom spominsko listino v zahvalo za gostoljubje.

sti spis na isto temo. Avtor najboljšega spisa bo lahko potoval z nami, pet spisov pa bo nagrajenih s knjižnimi nagradami.

V izgnanstvu je prvi umrl nekdanji tajnik jeseniške občine Ivan Potrato, in sicer 28. oktobra 1941. Kasneje so umrli še: Jože Božič, Janez Zupan, Frančiška Grošelj z Jesenic, Dančič Čebulj iz Radovljice, Borut Kus iz Kranja in Stanko Dolenc iz Škofje Loke.

»Ob obisku navadno gostitelji priredijo gostom bogat kulturni program. Med seboj se obiskujejo družine, ki so prijateljstva skovala še v času vojne. Moja družina bo letos gostovala pri družini Selakovič, ko bo »Vlak« čez dve leti prišel iz Srbije k nam, pa bodo oni moji gostje. Naše vezi z leti ne bledijo, ampak postajajo še globlje in preraščajo v sorodstvo.«

Petega marca je bil prvi sestanek medobčinskega koordinacijskega odbora za pripravo Vlaka bratstva in enotnosti '85. Na tem sestanku je sklenjeno, da bo vlak odpeljal 11. oktobra zvečer, vrnil pa se bo 15. oktobra. Del »Vlaka« bo začel pot na Jesenicah, druga polovica pa v Mariboru. V Zidanem mostu se bosta združili v kompozicijo za Srbijo. V Sremski Mitrovici bodo »Vlak« sprejeli predstavniki vseh pobratenih občin iz SR Srbije. Glavni sprejem pa bo v Beogradu. Tu bo delegacija »Vlaka« položila venec na grob maršala Tita. Iz Beograda bo del kompozicije krenil proti Užicam, drugi del pa proti Kraljevu. Dokončan program bivanja v SR Srbiji še ni znan.

»Prednost udeležbe na Vlaku bratstva in enotnosti imajo izgnanci iz leta 1941 in njihovi najbližji družinski člani. Število udeležencev bo tokrat omejeno na 850 do največ 1000, zato je dogovorjeno, da se lahko udeležijo »Vlaka« največ štirje člani ene družine. Občinske delegacije naj bi štele dva do tri člane, republiška pa pet do sedem.«

Ob tej priložnosti bo izšla tudi knjiga Vlak bratstva in enotnosti. Napisal jo je novinar Politike, ki se je udeležil vseh »Vlakov«.

Valjevo je bilo osvobojeno 16. septembra 1944. leta. Velika večina slovenskih izgnancev se je takrat prostovoljno vključila v vrste narodnoosvobodilne vojske, ki je prodirala naprej proti Beogradu in Sremu. V teh zadnjih mesecih borbe proti okupatorju je v slovenski četni in drugih enotah padlo mnogo Slovencev, med njimi tudi Jeseničani: Janko Ulčar, Miha Pikon — oče, Mihi Pikon — sin, Pepi Ravnik, Stanko Premrl...

Ob letošnjem obisku nekdanjih jeseniških izgnancev v Valjevo bodo odkrili tudi spominsko ploščo na šoli Sestre Ilič kot spomin na bivanje slovenskih izgnancev v tem kraju. Za izdelavo osnutka plošče bodo naprosili domačega likovnega ustvarjalca Jaka Torkarja.

Družina Branka Selakoviča z gostitelji, zakoncema Globočnik, ob obisku na Jesenicah (1962)

Nekdanji izgnanci in njihovi gostitelji pri spomeniku Stevanu Filipoviču (1974)

O BOMBARDIRANJU, POVRŠNOSTI IN DOLŽNOSTI

Hvaležen sem Antonu Vilmanu za popravke in dopolnitev članka v Železarni o bombardiranju Jesenic. Verjetno so enakega mnenja tudi tovariši, ki delajo v tehniškem muzeju Železarn in v Gorenjskem muzeju. Vendar se vprašujem, zakaj tovariš Vilman že ob dvajsetletnici ali tridesetletnici bombardiranja Jesenic ni o tem kaj napisal v spomin na svoje tedaj ubite sorodnike, sosedo in znanca. Njegov stavek: »Menim tudi, da vsa ta leta ni bilo ničesar zapisano o tej vojni tragediji, ki je zahtevala veliko nedolžnih človeških življenj,« ni točen.

Pred desetimi leti sem v TV-15 objavil članek z naslovom: Ob 30-letnici bombardiranja Jesenic, s podnaslov: Bombe so padale okrog železniške postaje — Uničen sedež gestapa — Ubili vsi nacistični funkcionarji iz Podonavja. V uvodu sem zapisal:

»Za drugo svetovno vojno je značilna množična uporaba tehnike, predvsem letalstva, tankovskih enot, topništva in mornarice. Po zasedbi Francije so Nemci dan za dnem bombardirali angleška mesta. Leta 1940 je imelo angleško letalstvo samo 704 sposobna letala, med katerimi je bilo 620 malih lovcev. Nemci so proti Angliji uporabljali 1392 bombnikov in 1200 lovcev. V tistem obdobju je bilo nemško letalstvo najboljše in najmočnejše v Evropi. Ko so Nemci napadli Sovjetsko zvezo, je ta razpolagala z 12.000 zastarelimi letali, s katerimi nemški letalci niso imeli težav. Kmalu pa so sovjetski ljudje začeli izdelovati boljše letala, ki so osvojila zračni prostor nad bojiščem...«

Narodnoosvobodilna vojska Jugoslavije je prvi dve letali dobila maja 1942. leta, ko sta se Franjo Kluz in Rudi Čajavec kot pilota z ustaškimi letali spustila na osvobodeno ozemlje in opravila prva bombardiranja in obstreljevanja sovražnih kolon.

1944. leta so zavezniki odstopili našim letalcem, ki so jih prej izurili v Ameriki, nekaj letal vrste Spitfajer in Hariken. Prvo letališče je bilo na otoku Visu...«

V tem članku sem zapisal, da je prva skupina trinajstih anglo-ameriških bombnikov v dveh valih bombardirala Jesenice. Prvi val ob enajstih in drugi približno ob dveh. V istem članku pa navajam izjavo zapornika, ki je bil v transportu za Dachau. Po njegovem spominu, je bil ob enajstih le prvi prepih (alarm), zato so transport odveleli do Hrušice, ker pa potem letal ni bilo, so transport vrnili na železniško postajo. Na ta članek se mi je iz Podhoma oglasil Jože Albreht, ki mi je sporočil, da je bilo prvo bombardiranje približno ob dveh popoldne in ne ob enajstih.

Čez pet let sem to napako že popravil v Glasu, članek pa sem začel takole:

»V daljni, mrzli Sibiriji so med vojno začeli izdelovati zelo gibčna letala vrste MIG in JAK, ki so lahko delovala v vsakem vremenu. Prva naša lovska divizija, ki je bila ustanovlje-

na januarja 1945. leta in je imela sedež v Rumi, je razpolagala s 115 letali vrste JAK, jurišna letalska divizija NOVJ pa s 116 letali.

Letala NOV Jugoslavije so se na Gorenjskem prvič pojavila 17. februarja 1945. leta, ko sta dve letali obstreljevali železniško postajo v Škofji Loki. Dva dni pozneje so naši letalci v Naklem uničili lokomotivo potniškega vlaka. Čez dva dni, to je bilo v sredo, 21. februarja 1945. leta, so naša letala bombardirala železniško postajo v Kranju in pri tem poškodovala postajno poslopje in uničila dve lokomotivi. Istega dne so spet bombardirala železniško postajo v Naklem, pri čemer je nekaj ljudi izgubilo življenje. Ne glede na to, kakšnega izvora so bila letala NOV Jugoslavije, smo jim pravili »titovci«.

V tem članku pišem, da so anglo-ameriški bombniki Jesenice preleteli v treh skupinah, toda bombe sta odvrgli le dve. Prvi val naj bi priletel okrog dveh, drugi uro pozneje. Ker nisem dobil tiste številke Železarn, v katerem je bil objavljen moj članek, ne vem, če sem res zapisal in ponovil staro napako, da so se prve bombe na Jesenice usule ob enajstih popoldne. Če je tako, potem gre za tiskarskega škrtata.

Upam si trditi, da nihče od tistih, ki so doživeli in preživeli bombardiranje, ne bi mogel natančno opisati usode vseh tedaj prizadetih; torej bi lahko vsakomur očitali površnost. Interniranci v vagonih so napad doživljali po svoje, železničarji tudi, pa meščani, gestapovci in policisti. Na primer, kdo je vedel, da je tedaj s Primorske prišla Planiščkova, rojena na Jesenicah in bila pri tem ubita? Prav zaradi tega pozdravljam prispevek Antona Vilmana, ki naj bi bil spodbuda, da bi se oglasili še drugi in svoje spomine odstopili tehniškemu muzeju Železarn. Pisec, ki bo o tem pisal ob 50-letnici, jih bo lahko uporabil, pa morda še kdaj kak literat.

Jože Vidic

POPRAVEK

Pri prispevku »Tovariš Jacek, hvala!« je izpadel del podpisa; ta bi se moral glasiti »Pionirji planinci — OŠ Prežihov Voranc.«

POBUDA ZA USTANOVITEV GORENJSKE KULTURNE REVJE NE SME ZAMRETI

Predpomladni čas je predramil iz zimskega spanja tudi pobudnike za ustanovitev nove gorenjske kulturne revije, ki so se 21. marca prvič v letošnjem letu spet zbrali v večjem številu, in sicer v Kosovi graščini na Jesenicah.

Čeprav je nekdo izmed udeležencev takšne sestanke brez vnaprejšnjega dogovora imenoval blebetanje in mlatenje prazne slame, pa so vendar nujno potrebni za ustvarjanje in ohranjanje delovne »temperature«, prispevajo pa tudi k večji demokratičnosti dela in odločnosti, saj mora iniciativni odbor upoštevati želje in pripombe vseh pobudnikov.

Enotno mnenje pobudnikov je bilo, da je odbor v preteklih mesecih slabo delal in ni izpolnil zaupanih mu dolžnosti. Predlog za ustanovitev revije, ki je bil poslan občinskim konferencam SZDL in kulturnim skupnostim petih gorenjskih občin, je bil izdelan površno, da ne rečem diletantsko, v finančnem predračunu pa so motili previsoki režijski stroški, saj so bili v njih poleg stroškov lektoriranja, tajniških del in distribucije zajeti tudi stroški za najemno prostora in osnovnih sredstev, predvidena pa je bila celo redno zaposlena administrativna moč! Iniciativni odbor je s predlogom po hitel sicer v dobri nameri, da bi ujel še zadnji rok za vključitev v finančne plane kulturnih skupnosti za letošnje leto, vendar se je še enkrat izkazalo, da hitro še ne pomeni tudi daleč in da na pesku ni mogoče postaviti trdne hiše.

Odviz na forumih družbenopolitičnih organizacij je bil pričakovan: zamisel o ustanovitvi revije so sicer verbalno podprli, vendar revija ni bila uvrščena v finančne programe za leto 1985. Pobudnikom so tudi predlagali, naj se povežejo s časopisno hišo Glas in se pogovorijo o morebitni oživitvi nekdanje časopisne priloge Snovanja.

Predlog za ustanovitev revije je bil torej narejen površno in diletantsko, vendar so bili prav tako nepričljivi in diletantski tudi nekateri odgovori nanj. V zapisniku četrte seje sveta za informiranje občinske konference SZDL Jesenice, z dne 12. novembra 1984, lahko preberemo med drugim tudi tole: »Ne zanikamo potrebe po ustanovitvi nove gorenjske revije, saj bi literarni imeli večjo možnost za objavljanje svojih prispevkov.« (Podčrtal E. T.) — Kakšna utemeljitev! Če naj bi bil glavni argument za ustanovitev revije, da bi »literarni imeli večjo možnost za objavljanje, potem nam je revija toliko potrebna kot lanski sneg!

Eden izmed razlogov, zaradi katerih je svet za informiranje nastopil proti predlogu, je tudi tale: »Pristop pobudnikov za ustanovitev revije je precej neresen, saj od navedenih podpisnikov niso vsi podpirani.« (Podčrtal E. T.) — Od koga bi morali biti podpisniki »podpirani«, da bi njihovi podpisi kaj veljali, iz zapisnika seveda ni razvidno ...

V drugih občinah so »uradna« stališča različna. Medtem ko svet za razvoj pri Kulturni skupnosti Kranj k predlogu nima pripomb in se z njim strinja, pa se odbor za razvoj kulturne dejavnosti in svobodno menjavo dela Kulturne skupnosti Škofja Loka »ni odločil za finančne in druge obveznosti, ki bi izhajale od izdaj tega glasila in zato (podčrtal E. T.) ne podpira ustanovitve te revije.« — To se sliši nekako tako kot: »Sem proti sladoledu zato, ker nimam denarja, da bi si ga kupil.«

Na sestanku v Kosovi graščini je bil tudi predstavnik jeseniške kulturne skupnosti, ki je dal pobudnikom vedeti, da kulturna skupnost o predlogu ni mogla razpravljati, ker ga baje sploh ni dobila v roke in da zato revije tudi ni v predlogu finančnega plana za naslednje srednjeročno obdobje. — Zanimivo pa je, da je v ta plan predvidena med drugim tudi knjižna zbirka Mala Čufarjeva knjižnica, v kateri se že celo desetletje ni pojavila nobena nova knjiga. In to kljub temu, da je bilo — če naj verjamemo uredništvu — med jeseniškim delavstvom zanje toliko zanimanja, da je prvih deset knjig, ki so izšle v prvi polovici sedemdesetih let, že skoraj razprodanih. Hvalabog je deset sušnih let v jeseniškem založništvu mimo in v naslednji petletki se lahko v Mali Čufarjevi knjižnici nadejamo novih, estetsko doognanih in miselno vznemirljivih del izpod peres mladih, še nekanoniziranih piscev, ki v teh zagatnih časih nimajo nobene možnosti, da bi prišli v programe osrednjih ljubljanskih založb!

Človeku se kar sama vsiljuje misel, da razlogov za zavračanje predloga ne gre iskati zgolj v njegovi nedodanosti, pač pa predvsem v nezaupanju političnih forumov in institucij do same pobude in še zlasti do pobudnikov, ki so večini mlajši, nepreverjeni in neinstitucionalizirani ljudje. Med vrsticami načelnih privolitvev in konkretnih zavrnitev je zaznati prikrit strah, da se ne bi revije polastili nekakšni »anarho-liberalci«, ki bi iz nove gorenjske revije napravili gorenjsko Novo revijo ... Na sestankih, predvsem pa v neformalnih pogovorih o reviji, je večkrat slišati: »Ta je slabo zapisan ... Ta je dobro zapisan ... Zakaj ne bi stopili do tega in tega, ta pozna tega in tega, in potem se bo že uredilo ... Torej — ni pomembno kdo si, kaj si naredil in kaj misli in če sploh kaj misli — pomembno je, kako si zapisan, koga poznaš in na koga lahko vplivaš ...

O potrebnosti gorenjske kulturne revije smo pred časom že lahko brali v Delu, Dnevniku, Glasu, Železarju, slišali po radiu in drugje, v zvezi z njo so se odvijale tudi že časopisne polemike (celo v mariborskem Večeru), kar pa ni nič slabega, saj do dobrih rešitev ne pridemo z leporečjem in fraziranjem, pač pa z bojem mnenj.

Na sestanku v Kosovi graščini smo si bili enotni v tem, da je edina stvarna možnost za revijo v tem, da zaživi pod okriljem časopisne hiše Glas, saj bi se tako znatno zmanjšali režijski stroški, ki naj bi po prvotnem predlogu »požrli« skoraj polovico finančnega predračuna. Vendar je bilo hkrati zaznati tudi strah, da bi se revija na ta način »podredila«

Glasu, zato je bilo sklenjeno, da mora revija imeti svoje posebno uredništvo, neodvisno od uredništva Glasa. Sicer pa se za to zavzemajo tudi pri Glasu — vsaj tako je pokazal decembrski sestanek iniciativnega odbora, ki se ga je udeležil tudi direktor in glavni urednik Glasa.

Četudi je iniciativni odbor, ki je bil izvoljen na oktobrskem sestanku v Radovljici, v preteklih mesecih slabo delal in je en odbornik ponudil celo svoj odstop, so mu pobudniki dali še eno priložnost, da se izkaže in da do konca aprila, ko je predviden naslednji razširjeni sestanek, poroča o rezultatih svojega dela. Izhodišča so bolj ali manj jasna: treba bo narediti nov predlog z vsemi potrebnimi pojasnili in analizo dosedanjega revijalnega življenja na Gorenjskem, s kadrovsko zasedbo uredništva in izdajateljskega sveta revije; sprejeti je treba ponujeno sodelovanje z Glasom in se dogovoriti za rešitev, ki bi koristila tako Glasu kot reviji — tako v tehnično-oblikovnem kot v finančno-organizacijskem pogledu. Začeti bo treba z »rekrutiranjem« bodočih sodelavcev in zbiranjem prispevkov z vseh področij, ki bodo v reviji zastopani, saj še tako veliki organizacijski napor brez zlate podlage duhovnega kapitala poniknejo v pesek. Šele s tako podkrepljenim in formalno-pravno neoporečnim predlogom se nam odpira možnost, da bo nova gorenjska kulturna revija sprejeta v razvojne in finančne načrte za srednjeročno obdobje 1986–1990.

Edo Torkar

NA OGLED USTVARJALNA PRIZADEVANJA BONIJA ČEHA

Jutri, 29. marca, bodo ob 18. uri v razstavnem salonu DOLIK odprli letošnjo šesto razstavo, in sicer slike in malo plastiko akad. slikarja Bonija ČEHA. Krajši recital bo izvajal pianist prof. Drago Ažman.

Razstavljačec Boni Čeh je bil rojen leta 1945 na Jesenicah, kjer je zaključil osnovno šolo in gimnazijo. Na Akademiji za likovno umetnost je študiral v Ljubljani pri profesorjih Slavku Pengovu, Francu Miheliču, Mariju Preglju, Nikolaju Omerzu in Maksimu Sedeju, kjer je tudi diplomiral. Doslej je imel že sedemnajst samostojnih likovnih razstav, štiriindvajsetkrat pa je sodeloval tudi na skupinskih razstavah. Uveljavil se je tudi s knjižnimi ilustracijami. Za svojo ustvarjalnost je na Ex tempore v Piranu prejel tretjo nagrado, posebno nagrado v San Benedetto (Italija), v Murki Soboti pa nagrado za malo plastiko. Je tudi prejemnik Prešernove nagrade gorenjskih občin. O njegovih ustvarjalnih prizadevanjih dr. Cene Avguštin pravi takole:

»Boni Čeh pripada generaciji slovenskih slikarjev, ki je ob koncu šestdesetih let obiskovala Akademijo za likovno umetnost v Ljubljani in umetniško zorela ob učiteljih, kot so bili France Mihelič, Slavko Pengov, Nikolaj Omerza, Maksim Sedej, Riko Debeljak in še posebej Marij Pregelj, čigar umetnost predstavlja vsaj za našega razstavljalca enega tistih podtonov, ki še danes, včasih bolj, včasih manj zazvenijo v njegovih ustvarjalnih prizadevanjih.

Oblikovni svet akademskega slikarja Bonija Čeha je človeška figura, figura rešena spon svoje telesne utesnjenosti in izročena ognju slikarjevega oblikovalnega procesa. Tisto kar je ostalo, je pogosto manj zunanja kot notranja podoba človeka, je tisto, kar mora oblika sama nakazati in ne v polni meri tudi izraziti. Zato človek v Čehovih slikah ni otipljiva predmetnost, temveč prosojna, monumentalno zasnovana grupacija dematerializiranih teles, ki v okviru svojih fizičnih in duhovnih sestavin in odnosov učinkujejo neposredno, resnično prepričljivo.

Raznolikost oblik, iz katerih je sestavljeno človeško telo, možnost njihovega razstavljanja in ponovnega sestavljanja, prenašanja v volumen ali ploskev, predstavlja odlično gradivo za likovno oblikovanje. Tudi potencialne možnosti oblik gibanja, ki

se skrivajo v človeškem telesu, pomenijo za umetnika neizčrpni vir možnosti ustvarjanja oblikovnih zapletov in razpletov, s katerimi slikar polni slikarski prostor in vnaša vanj živahno, v vse smeri razvijajočo se dinamiko.

V zadnjem času se poleg človeške figure v Čehovem delu bolj in bolj uveljavlja tudi rastlinski svet, predvsem kot biološki princip rasti, življenjske sile in nenehnih menjav. Seveda pa sta človeška figura in rastlinski svet samo eden od elementov Čehove kompozicijske igre. V njo se ustvarjalno vključuje oblikovno premišljeno zasnovani ambient, ki obdaja figuro in ki ga sestavljajo v prostorskem gibanju izredno aktivne barvne ploskve, črte in telesa. Te kot na nekem imaginarnem odru obdajajo in razgibavajo osnovno figurarno jedro. Nov prostor oblikujejo element predstavlja tudi barvne liste, ki jih slikar kot tanko lazurno prevleko smiselno nanaša na obrisni skelet in z njeno pomočjo v ploskvi razvijajoče se kompozicijske elemente prostorsko razgibuje in oživlja, sliko kot celoto pa napolnjuje z nenavadno mehko.

Grafika Bonija Čeha se uveljavlja predvsem v okviru obrisne črte in marsikdaj dopolnjuje in razjasnjuje z barvnimi lazurnimi zastro utvarjalno zamisel slikarske kompozicije.

Plastika še bolj kot grafika konkretizira v sliki zasenčen vsebinski koncept. Umetnik uporablja različna gradiva in jih smotno vključuje v svoje plastične sestave. Človeško telo in druge biološke oblike so v Čehovi plastiki nakazane le v detajlu, slikar se pogosto izraža tudi s simboli in arhetipskimi podobnimi znamenji. Tako, na primer, kamen pogosto sprejema nase simbolne prvine moškega in les ženskega telesa, pa tudi obratno. Kljub pogostim malim dimenzijam ima grafika Bonija Čeha monumentalen značaj, njegovi mali kiparski izdelki so pravzaprav osnutki za velike plastike.

Razstava likovnih del akad. slikarja Bonija Čeha bo na ogled od vključno 10. aprila vsak dan, razen nedelje in praznikov in sobot popoldan, od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

DVAJSET LET FILMSKE SKUPINE ODEON

Nastanek amaterske filmske dejavnosti na Jesenicah sega na začetek šestdesetih let, ko so v jeseniškem železarskem izobraževalnem centru ustanovili kino krožek Ljudske tehnike. Kasneje so tak krožek osnovali tudi na osnovni šoli v Mojstrani, obenem pa je delovala tudi kino komisija pri občinskem odboru Ljudske tehnike.

Janez Hrovat

Širjenje kinoamaterske dejavnosti je narekovalo potrebo po drugačni organiziranosti ljubiteljev filma, zato so leta 1965 na Jesenicah ustanovili filmsko skupino ODEON. Ustanovni sestanek je bil 19. aprila, pobudo za ustanovitev pa je dal Izidor Trojar, ki je bil že pred tem predsednik kino komisije pri občinskem odboru Ljudske tehnike. In zakaj so filmski skupini dali ime ODEON? V literaturi piše, da so v Ameriki v začetku našega stoletja plačevali vstopnice v kinematografih z denarjem, ki se je imenoval »nickel odeon«. In tako so se po »odeonu« poimenovali velike kino dvorane po svetu, ime pa je bilo vseh tudi jeseniški kinoamaterjem in so tudi svojo skupino poimenovali ODEON.

Namen in cilj filmske skupine je bil snemanje filmov, širjenje filmske vzgoje in vzgajanje mladih kinoamaterjev. Filmski zanesenjaki v skupini analizirajo in debatirajo o »velikih filmih«, seveda pa so zbrani predvsem zato, da snemajo svoje filme. Med soustanovitelji so bili: Roman Krčel, Rudi Vidmar, Ivan Stana, Alojz Tratnik, Izidor Trojar, Slavko Humerca, Metka Rudolf, Bojan Čebulj, Vinko Lapajne, Joža Varl in Marijan Murn. Prvi predsednik skupine je bil Roman Krčel. Ker so se začeli z delom in se še niso dobro postavili na noge, so za nasvete in literaturo prosili Foto kino zvezo Slovenije, kjer so se istočasno tudi registrirali. Kar hitro so poprijeli za delo, saj so v oktobru in novembru pripravili že prvi kino tečaj, katerega je obiskovalo trideset lastnikov kino kamer in ostalih ljubiteljev filmske tehnike.

Leta 1965 so posneli tudi prve filme, med njimi filma »Ribolov« in »Tekači«, katera je posnel Izidor Trojar. V letu 1966 so se lotili večjega projekta. Snemali so film »Zadnji vlak v Planici«, v katerem so zajeli celotno delo na železnici v Gornjesavski dolini pred ukinitvijo. Film so snemali s tremi kamerami v črno-beli tehniki.

Prvi dve leti po ustanovitvi skupine nista bili ravno uspešni, kakor so člani pričakovali, toda po slabih treh letih so bili že prvi vidni uspehi. »Sam z gorami« je naslov 8 mm mladinskega filma s planinsko tematiko, ki ga je posnel član skupine Janez Hrovat. V filmu pa je nastopil tudi Klavdij Mlekuz, alpinist iz Mojstrane. Film je bil posnet pod izredno težkimi pogoji v dolini. Vrat ter po stenah in vrhovih nad to dolino. Sneg, ki je padel, je otežkočil snemanje filma, treba pa je bilo veliko plezalnih vzponov v snegu in ledu, obenem pa je bilo treba prenašati snemalno opremo.

V letu 1967 so se na občnem zboru skupine odločili, da od 11. do 12. maja 1968. leta organizirajo prvi medklubski festival amaterskega filma na Jesenicah. Prvo leto je bil festival

bolj republiškega pomena, organizatorji pa so tako prebili led. Največji uspeh, ki je bil plod kolektivnega dela, je bil vsekakor drugi medklubski festival amaterskega filma, ki je bil organiziran v počastitev 100-letnice Železarne Jesenice. Na festival so povabili najboljše kinoamaterje iz vse Jugoslavije in je tako festival postal prireditev zveznega merila. Leta 1971 so organizirali festival kinoamaterjev treh dežel: Jugoslavije, Italije in Avstrije, končno pa je prireditev prerasla v mednarodni festival amaterskega filma, na Jesenice pa prihaja vedno več filmov iz različnih evropskih držav. Do sedaj je bilo organiziranih že enajst festivalov in to zelo uspešno, saj so o njih pisali časopisi tudi prek meja naše domovine, železarske Jesenice pa so postale znane tudi kot mesto filmskih festivalov. Sedaj tečejo priprave na dvanajsti festival, ki bo od 15. do 21. aprila na Jesenicah.

Kljub organizaciji festivalov, ki so zahtevali veliko naporov in požrtvovalnosti, pa jeseniški kinoamaterji niso držali križem rok. Skozi njihove kamere so tekli metri in metri filmskega traku, stalno so se vrtele montažne mize in tudi uspehi na filmskih festivalih v domovini in tujini niso izostali. Med najbolj uspešne člane filmske skupine ODEON sodi vsekakor Janez Hrovat, ki je uspešen filmski snemalec tudi na ljubljanski televiziji. Njegovi najbolj uspešni filmi so: že omenjeni dokumentarni film »Sam z gorami«, potopisni film »Jesenice—London—Jesenice«, športno dokumentarni film o sankanju na umetnih progah »5—4—3—2—1—hop«, žanrski film »Ognjena kača«. Še bi lahko naštevali, toda seznam bi bil vsekakor predolg. Med uspešne kinoamaterje sodijo tudi Branko Alt, Marjan Ogrin, Klavdij Mlekuz in Lojze Kerštan, ki so za svoje uspehe bili nagrajeni z diplomami II. in III. stopnje.

V letu 1972 pa se je začelo tudi medklubsko sodelovanje med kranjskimi in jeseniškimi kinoamaterji. Tako so člani Odeona posneli skupaj s kranjsko filmsko skupino »IME« nekaj zelo uspešnih filmov. V tem času so nastali 16 mm filmi »Do spoznanja«, »Balada o mrtvecu«, »Matica«, »Ogenj« in »Dolgčas«.

Vsa leta so organizirali tudi kino krožke po osnovnih in srednjih šolah v jeseniški občini. Žal povsod ni zanimanja za kinoamatersko dejavnost, zato je najbolj dejaven in uspešen krožek v osnovni šoli Karavanjskih kurirjev NOB na Koroški Beli, ki deluje že šesto leto. Njegovi člani so doslej osvojili med pionirji že več prvih mest na zveznih tekmovanjih mladih tehnikov in med drugim prejeli zlato plaketo za pionirski dokumentarni film na republiškem festivalu v Trzinu. Pozornosti pa ne namerenjajo le seznanjanju mladih s filmsko tehniko, ampak širjenju zanimanja za film nasploh.

Janez Hrovat je tudi član žirije na amaterskih filmskih festivalih v Jugoslaviji, Avstriji, Italiji in na Češkoslovaškem. Skupina Odeon ima za seboj kar uspešno delovno pot. Danes je v njej okrog trideset članov, od tega tretjina dokaj aktivnih. Na rednih sestankih se vsaj enkrat na mesec dogovarjajo o uresničevanju skupnih nalog. Občasno pripravljajo klubske večere, na katerih po ogledu filmov predstavljajo avtorje oziroma kinoamaterske klube od drugod. Svoje klubske prostore imajo na Cesti železarjev 26 na Jesenicah, kjer imajo lepo urejeno projekcijsko dvorano ter kabino za predvajanje filmov. Urejujejo pa tudi prostor za tonsko obdelavo in montažo filmov. Sodelujejo tudi s članicami Zveze organizacij za tehnično kulturo in Zveze kulturnih organizacij v jeseniški občini ter sorodnimi organizacijami na Gorenjskem.

Alojz Kerštan

V SOBOTO PREMIERA NA HRUŠICI

Člani dramske skupine DPD Svoboda Hrušica pripravljajo v soboto, 30. marca, prvo premiero v letošnji sezoni. Izbrali so precej zahtevno delo, Molierovo komedijo Priložnostni zdravniki.

Daljša časa so se prizadevno pripravljali in upajo, da bodo gledalci zadovoljni ter se ob gledanju komedije prijetno zabavali. Režiser komedije je Janko Veber, nastopajo pa: Alenka Prezelj, Bojan Grzetič, Robi Kežar, Zdravko Halupka, Boštjan Klinar in Marija Sršen. Pri pripravi je pomagala tudi režiserka gledališča Tone Čufar z Jesenic Vera Smukavec.

Premiera se bo začela ob 19. uri v

dvorani družbenih organizacij na Hrušici. Če bo dovolj zanimanja, bodo komedijo na domačem odru ponovili, pripravljajo pa tudi gostovanje po nekaterih drugih krajih v jeseniški in radovljiški občini.

Na sobotno premiero vabijo vse krajanje Hrušice, obenem pa vabijo k sodelovanju vse, ki jih veseli nastopanje na odru, da se jim pridruži pri načrtovanju novih predstav.

J. R.

ŽE ČEZ 100 FILMOV IZ 15 DRŽAV ZA XII. MFAF

Še nekaj dni manjka do izteka razpisnega roka za dostavo filmov za XII. mednarodni festival amaterskega filma, ki bo potekal na Jesenicah od 15. do 21. aprila. Doslej je prispelo že čez 100 filmov iz 48 kinoklubov iz petnajstih držav. Kinoklubom iz Jugoslavije, Avstrije, Belgije, Finske, Italije, Malte, Poljske, Španije, Švice in Zvezne republike Nemčije so se v tem tednu pridružili še avtorji iz Argentine, Brazilije, Bolgarije in ČSSR. Do konca tedna pa organizacijski odbor pričakuje še zadnje prijave.

Sodeč po dosedanjih prijavah bo letošnji jeseniški festival rekordno po udeležbi držav.

ODDIHI V TEM LETU

Komisija za oddihe in izlete pri IO sindikata Železarne Jesenice je pripravila razpored letovanj v letošnjem poletju za delavce Železarne.

TERMINI:

BIOGRAD NA MORU — PREDSEZONA: od 11. do 21. junija in od 21. junija do 1. julija;
— sezona: od 1. julija do 11. julija, od 11. julija do 21. julija, od 21. julija do 31. julija, od 31. julija do 10. avgusta, od 10. avgusta do 20. avgusta, od 20. avgusta do 30. avgusta;
— posezona: od 30. avgusta do 9. septembra in od 9. septembra do 19. septembra.

CRIKVENICA — predsezona: od 5. junija do 15. junija in od 15. junija do 25. junija;
— sezona: od 25. junija do 5. julija, od 5. julija do 15. julija, od 15. julija do 25. julija, od 25. julija do 4. avgusta, od 4. avgusta do 14. avgusta, od 14. avgusta do 24. avgusta;
— posezona: od 24. avgusta do 3. septembra in od 3. septembra do 13. septembra.

POČITNIŠKE PRIKOLICE V STOJI — isti termini kot za Biograd na moru.

CENE V POČITNIŠKIH DOMOVH:

BIOGRAD NA MORU — SEZONA: polna cena za zaposlene zakonke 1.160 din, regresirana cena za člane kolektiva, nezaposlene svojce in otroke nad 10 let 640 din, polna cena za otroke do 10 let 420 din, regresirana cena za otroke do 10 let 330 din.

BIOGRAD NA MORU — PRED IN POSEZONA: polna cena za zaposlene zakonke 1.000 din, regresirana cena za člane kolektiva, nezaposlene svojce in otroke nad 10 let 550 din, polna cena za otroke do 10 let 370 din, regresirana cena za otroke do 10 let 280 din.

CRIKVENICA — SEZONA: polna cena za zaposlene zakonke 1.160 din, regresirana cena za člane kolektiva, nezaposlene svojce in otroke nad 10 let 640 din, polna cena za otroke do 10 let 420 din, regresirana cena za otroke do 10 let 330 din.

CRIKVENICA — PRED IN POSEZONA: polna cena za zaposlene zakonke 1.000 din, regresirana cena za člane kolektiva, nezaposlene svojce in otroke nad 10 let 550 din, polna cena za otroke do 10 let 370 din, regresirana cena za otroke do 10 let 280 din.

ZUNANJI GOSTI: odrasli v sezoni 1.550 din, otroci do 10 let — sezona 1.000 din, odrasli — pred in posezona 1.400 din, otroci do 10 let — pred in posezona 950 din.

Počitniške prikolicе v Stoji: velike prikolicе dnevno — 600 din, male prikolicе dnevno — 450 din.

Turistična taksa še ni znana in jo bomo sporočili naknadno.

Polna cena 1.160 din in 1.000 din velja tudi za člane kolektiva, ki bodo koristili več kot 10 dni oddiha in za njihove svojce, ki so zaposleni v drugih organizacijah združenega dela (mož, žena).

Vse izmene trajajo po 10 dni. Pravico do regresirane cene v počitniških domovih imajo člani kolektiva in njihovi nezaposleni svojci ter upokojenci Železarne Jesenice in to največ 10 dni v letu.

Referenti za oddihe in izlete v osnovnih organizacijah sindikata temeljnih skupnosti morajo do 10. maja 1985 oddati prijavnice za vse termine. Če referenti ne bodo oddali prijavnice do določenega datuma, bomo menili, da ni prijave.

Za otroke, stare do 10 let, je treba referentom obvezno predložiti zdravstveno knjižico zaradi vpisa rojstva otroka.

Če se osnovne organizacije sindikata v temeljnih organizacijah oz. delovnih skupnostih s posamezno razporeditvijo mest po terminih ne bi strinjale, oziroma če nimajo interesentov za določene termine, morajo takoj sporočiti oddelku za družbeni standard. Ta bo po odločitvi komisije za oddihe in izlete mesta razporedil drugim interesentom, ki jim mest primanjkuje oziroma zunanjim interesentom.

Prijavljenec, ki se strinja z dodeljenim terminom, plača za vsakega prijavljenega 1.000 din kavcije. Referent v osnovni organizaciji sindikata temeljne organizacije oziroma delovne skupnosti mora za vplačano kavcijo izstaviti potrdilo.

Izpolnjene prijavnice oddaje na kadrovskem sektorju v oddelku za družbeni standard — soba št. 11 do 10. maja 1985.

Prednost pri dodelitvi termina imajo tisti člani, ki so najmanj pet let v Železarni in v tem času še niso letovali v domovih Železarne.

IZSTAVLJENJE NAPOTNIC IN OSTALO:

Po sklepu IO sindikata Železarne Jesenice otrokom do 4. leta starosti ni obvezno jemati hrane, ampak samo posteljo; za otroke od 4. leta dalje pa je hrana obvezna.

Napotnice za počitniške domove izstavlja oddelk za družbeni standard na osnovi prijavnice osnovne organizacije sindikata iz temeljnih organizacij in delovnih skupnosti. Sprejemali bomo samo prijavnice s popolnimi podatki — vpisani morajo biti tudi majhni otroci.

Društva upokojencev morajo v prijavnici navesti, v kateri temeljni organizaciji ali delovni skupnosti je bil prijavljen zaposlen, sicer bomo zaračunali polno ceno.

Osnovne organizacije sindikata v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih med seboj ne smejo zamenjati prostih mest, oziroma jih dodeliti posameznikom iz drugih temeljnih organizacij in delovnih skupnosti ali zunanjim interesentom.

Referenti lahko dobijo vse informacije o oddihih pri organizatorju za oddihe, izlete, prevoze in kulturo, tel. 3211 in pri predsedniku komisije za oddihe in izlete, tel. 2027.

Napotnice bomo izstavljali pet delovnih dni pred vsako izmeno v blagajni TOZD Družbena prehrana.

Uradne ure za izstavljanje napotnic in plačila v TOZD Družbena prehrana so od 7. do 11. ure.

Vse vplačane kavcije s seznamom letovalcev (ločeno za Crikvenico in Biograd) morajo referenti oddati v blagajni TOZD Družbena prehrana do 17. maja 1985.

Kavcijo bomo odračunali pri vplačilu stroškov letovanja na podlagi potrdila o vplačani kavciji. Kavcijo bomo vrnili, če prijavitelc odpove letovanje 20 dni pred nastopom dopusta, kar je potrebno javiti organizatorju za oddihe, izlete, prevoze in kulturo — tel. 3211. Poznejšo odpoved opravičuje samo tehten razlog (bolezen, smrt, službeno potovanje itd.).

Plačila stroškov letovanja (pension) so oproščeni tisti delavci, ki se jim v okviru plana dopustov v TOZD oziroma delovnih skupnostih dodeli mesta in stroške krije osnovna organizacija sindikata TOZD oziroma delovne skupnosti.

Člani kolektiva, ki bodo v naših počitniških domovih koristili samo hrano, morajo imeti prav tako napotnico, s katero uveljavijo regresirano ceno, sicer upravi počitniških domov zaračunata polno ceno.

Letovalcem ne dovolimo voditi domačih živali (psi, mački itd.) v počitniške domove.

Vsaki kršitvi določil te okrožnice, hišnega reda počitniških domov ali sklepov samoupravnih organov sledi disciplinska in kazenska odgovornost.

AVTOBUSNI PREVOZI

Po dogovoru s podjetjem INTEGRAL Jesenice bo organiziran prevoz s posebnimi avtobusi do našega tabora v Biogradu na moru. Cena povratne vozovnice je 3.000 din.

Odhod avtobusov v Jesenice bo ob 22. uri (en dan pred pričetkom izmene) izpred Čufarja s približnim prihodom v Biograd ob 6. uri zjutraj. Odhod avtobusov iz Biograda bo ob 8. uri in prihod na Jesenice približno ob 16. uri.

Prevozi v Crikvenico bodo organizirani ob izmenah. Cena povratne vozovnice je 1.500 din.

Odhod v Jesenice ob dnevih izmen je ob 6. uri zjutraj, povratek pa ob istih dnevih ob 13. uri. Vožnja do Crikvenice traja približno 4 ure.

Odhodi avtobusov za Biograd in Crikvenico so vedno izpred Čufarja na Jesenicah s postanki na vseh avtobusnih postajah, ki jih bodo koristniki navedli ob nakupu vozovnic. Če

avtobusi ne bodo vsaj 80 % zasedeni, organiziranega prevoza ne bo.

Otroci od 4. do 10. leta starosti plačajo 50 % cene in imajo pravico do sedeža. Otroci do štirih let imajo brezplačen prevoz, vendar so brez lastnega sedeža.

Vozovnice bodo v prodaji v Integralovem biroju na Jesenicah in jih lahko kupite že v začetku sezone tudi za kasnejše termine. Rezervacij ni!

PLAČILNI DNEVI ZA LETOVANJE:

BIOGRAD NA MORU: za termin od 11. junija do 21. junija — 5., 6. in 7. junija; od 21. junija do 1. julija — 15., 17. in 18. junija; od 1. julija do 11. julija — 26., 27. in 28. junija; od 11. julija do 21. julija — 2., 3. in 5. julija; od 21. julija do 31. julija — 17., 18. in 19. julija; od 31. julija do 10. avgusta — 25., 26. in 27. julija; od 10. avgusta do 20. avgusta — 5., 6. in 7. avgusta; od 20. avgusta do 30. avgusta — 14., 15. in 16. avgusta; od 30. avgusta do 9. septembra — 24., 26. in 27. avgusta; od 9. septembra do 19. septembra — 4., 5. in 6. septembra.

CRIKVENICA: za termin od 5. junija do 15. junija — 30. in 31. maja in 1. junija; od 15. junija do 25. junija — 10., 11. in 12. junija; od 25. junija do 5. julija — 19., 20. in 21. junija; od 5. julija do 15. julija — 1., 2. in 3. julija; od 15. julija do 25. julija — 10., 11. in 12. julija; od 25. julija do 4. avgusta — 17., 18. in 19. julija; od 4. avgusta do 14. avgusta — 31. julija ter 1. in 2. avgusta; od 14. avgusta do 24. avgusta — 7., 8. in 9. avgusta; od 24. avgusta do 3. septembra — 19., 20. in 21. avgusta; od 3. septembra do 13. septembra — 28., 29. in 30. avgusta.

PLAČILO STROŠKOV LETOVANJA JE SAMO V NAVEDENIH DNEH!

Če prijavitelci ne bodo vplačali stroškov za oddih v navedenih dneh, bomo mesta dodelili drugim prosilcem.

OK KAMNIK II. : OK ŽELEZAR 3:2

Odbojkarji Železarja so v soboto, 23. marca, gostovali pri ekipi OK Kamnik II. v Kamniku in doživeli že drugi zaporedni nepričakovan poraz. Železarji so srečanje dobro začeli in povedli s 7:1, nato pa popustili in prvi niz izgubili z rezultatom 15:12. Tudi v drugem nizu Železarji niso igrali slabo, vodili so celo s 13:7, nato pa napravili nekaj zaporednih napak in dovolili Kamničanom, da so rezultat izenačili na 13:13. Po dveh menjavah servisa je Železarje zapustila še športna sreča in ekipa Kamnika je s 15:13 v drugem nizu tako vodila že z 2:0. V tretjem in četrtem nizu so Železarji zaigrali boljše tudi v končnih setih in ob dobrem serviranju zlahka odločili niza v svojo korist, prebrčljivo s 15:4 in 15:7. V odločilnem petem nizu sta se ekipi menjavali v vodstvu do rezultata 8:8, nato pa so ob nekaj zaporednih napakah Železarjev na mreži Kamničani povedli z 12:8. Ob zelo prizadevnosti in zbrani igri je Železarjem uspelo izenačiti rezultat na 12:12 in povesti s točko prednosti, nato pa jim je športna sreča zopet obrnila hrbet in Kamničani so slavili s 15:13.

Železarji so zaradi poškodbe in službenih obveznosti igralcev na gostovanje odšli le s šestimi igralci. Ekipa Kamnika sta tokrat okrepila dva odbojkarja, ki sta še lani igrala v njihovi prvi ekipi in letos prenehala z aktivnim igranjem. To se je v njihovi igri krepko poznalo. Za ekipa Kamnika je bila to pomembna zmaga v boju za obstanek, za Železarje pa nepričakovan poraz, ki pa verjetno ne bo bistveno vplival na prvenstveno razporeditvijo, saj si je ekipa Kočevja že pred tem zagotovila prvo mesto v II. SOL — zahod in napredovanje v I. slovensko odbojgarsko ligo. Železarji pa bodo na svojo priložnost morali počakati še eno sezono.

Za ekipa Železarja so nastopili: Mežek, Langus, Prešeren, Avenik, Marjanovič in Rajgelj.

V soboto, 30. marca, igra ekipa Železarja doma. Ob 18. uri se bodo pomerili z ekipa OK Plamen iz Kroke v telovadnici osnovne šole Gorenjskega odreda v Žirovnici.

D. R.

KAKO JE TELEVIZIJSKI FRAKL ZAŠEL NA ODER ALI POVEST O TEM, KAKO NASTANE NOV KABARET

Prejšnji Mikelnov kabaretno satirični tekst »Direktni prenos« je Zlatko Šugman igral po vsej Sloveniji sto dvanajstkrat. Potem preprosto ni mogel več, čeprav so ga še vabili, naj pride s to predstavo v razne kraje Slovenije.

Na teh gostovanjih je Šugman nekajkrat slišal: »Ja, to je pa tisti Frakl s televizije, iz Marodičeve Krajevne skupnosti, to bo gotovo humorna in vesela stvar.« In si je Šugman zaželel, da bi igral Frakla ne le na TV,

temveč tudi na gledališkem odru. Rekel je Mikelnu, naj mu napiše tak tekst.

»Ampak to je vendar Marodičeva figura iz TV nadaljevanke«, je ugovarjal Mikeln.

»Pa pojdi k Marodiču in ga nagovori, da ti jo posodi!«

Mikeln je res šel k Marodiču: »Poglej, dramatisiral sem za oder Prežihove Samorastnike. Klasika. Že v študentskih letih sem spravljal na oder Finžgarja Pod svobodnim soncem. Tudi klasika. Sama velika ime. Zdaj se bo pa tebi zgodilo, da te že za živega dramatisiram!«

Ni rečeno, da je Marodič nasel temu očitnemu mahanju s kadičnico. Vsekakor pa je »posodil« svojega Frakla in ga dovolil postaviti na oder.

Nakar je Mikeln od poletja 1982 do pomladi 1983 napisal »Fraklovo vrnitev«. Potem je imel režiser Herzig težave s termini, nakar je bil Šugman prezaseden v svojem gledališču in premiera v Cankarjevem domu je bila šele novembra 1984. Ampak odtlej in tja v februar 1985 so vse predstave že teden dni vnaprej razprodane...

piše v gledališkem listu Fraklova vrnitev.

Bosta gostovanji 29. marca in 1. aprila v našem gledališču tudi razprodani?

Vesna Arhar

PRED OPERNO PREDSTAVO GORENJSKI SLAVČEK

Občinski sindikalni svet Jesenice organizira v petek, 29. marca, v ljubljanski Operi ogled operne predstave GORENJSKI SLAVČEK za delavce Železarne Jesenice in člane društev upokojencev občine Jesenice.

Organiziran je tudi prevoz z avtobusi, zato naj udeleženci vstopajo v avtobuse na postajah, za katere so se odločili v prijavi. Vsak udeleženec naj vstopi v tisti avtobus, ki je določen za njegovo relacijo. ZATO NAJ VSI UDELEŽENCI-UPOŠTEVAJO NASLEDNJI VOZNI RED:

RATEČE — odhod ob 14.15 — za udeležence do Jesenice;

MOJSTRANA — trgovina Market — odhod ob 15.10 — za udeležence do Jesenice;

ŽIROVNICA — pred poslovno stavbo Elektro — dva avtobusa — odhod ob 15.15, za udeležence iz vasi pod Stolom;

POTOKI — odhod ob 15. uri za udeležence iz Vrbe, Lesc, Radovljice, Podvina;

JESENICE — šest avtobusov — odhod ob 15.15 izpred Bolnice Jesenice; udeleženci vstopajo na avtobusnih postajah: Čufar, železniška postaja, Železarna, Javornik, Koroška Bela.

Avtobusi bodo oštevilčeni, zato se mora vsak udeleženec vrniti s istim avtobusom, s katerim je odpotoval v Ljubljano.

Se kratka informacija o nastanku opere, njenem skladatelju in vsebini opere.

Priljubljeno slovensko opero GORENJSKI SLAVČEK je napisal skladatelj ANTON FOERSTER (1837—1926), po rodu Čeh. Izhajal je iz glasbene družine. Po končanem študiju v Pragi se je preselil v naše kraje. Dve leti je živel v Senju, leta 1867 pa se je preselil v Ljubljano. Najprej je bil kapelnik pri Dramatičnem društvu in pevovodja »Citelnice«, od leta 1868 pa organist v stolnici. V tistih časih je bil naš najboljši organist in koncertni pianist. Kot skladatelj je doživel največ uspeha z opero GORENJSKI SLAVČEK. Privlačnost te opere je v njeni pristrčnosti, naivni sproščenosti ter povezanosti z domačo zemljo, z njenimi ljudmi in njihovimi običaji. Pri pisanju se je zgledoval po Smetanovi Prodanici nevesti. Z GORENJSKIM SLAVČKOM je Foerster ustvaril

Slovcem prvo slovensko ljudsko opero, ki je ohranila svojo priljubljenost do današnjih dni in doživela množico odskih uprizoritev v naših opernih hišah.

Pobudo za nastanek GORENJSKEGA SLAVČKA je dal natečaj Kranjskega deželne zbor za izvirna odrska-glasbena dela leta 1869. V žiriji so bili priznani češki glasbeniki: B. Smetana, L. Prohazka in K. Bendl. Soglasno so prisodili prvo mesto Foersterjevi operi. Predsednik žirije B. Smetana je svojo odločitev takole pojasnil: »Prvo mesto za sluzi nesporno GORENJSKI SLAVČEK. Ima svežo pevnost (melodijo), invencijo, znanja bogato harmonizacijo in spretno instrumentacijo.«

Zgodba opere se odvija na Gorenjskem v neki vasi pri Bledu. Vsebinsko je zelo podobna vsebini najboljših ljudskih komičnih oper Prodana nevesta B. Smetane. Da bi jo skladatelj čimbolj približal občutkom slovenskega človeka, je vanjo vključil celo vrsto slovenskih ljudskih pesmi. Na vasi pojo dekleta. Poslušaj jih tudi francoski profesor glasbe Chansonette, ki je bil na Bledu na počitnicah. Chansonette želi odkriti najboljšo pevko »slavčeka«. To je reвно vaško dekle Minka. Chansonette jo hoče odpeljati v Pariz na šolanje. Minka s težkim srcem pristane. Ta odločitev pa močno prizadene njene fanta študenta Franja, ki prav takrat pride domov na počitnice. Vaščani sklenejo, da bodo pomagali nesrečnemu Franju. Ustanovijo sodišče, ki obtoži Chansonettea zvodništva. Zgodba se srečno konča. Chansonette izroči Minki za doto možno zlatnikov, Chansonetteu v slovo pa zapoje vaščani vrsto narodnih pesmi.

Junaki Foersterjeve opere GORENJSKI SLAVČEK so: MAJDA — vdova, MINKA — njena hči, FRANJO, CHANSONETTE, NINON — njegova soproga, ŠTRUKELJ — oskrbnik, RAJDEL — pisar, LOVRO, KRČMAR, vaščani in vaščanke.

Franjo Ropret

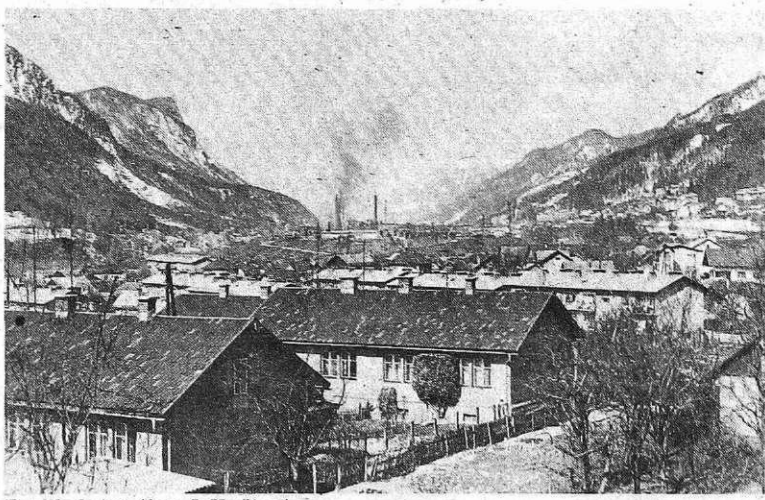
PRVENSTVO ŽELEZARNE V KEGLJANJU NA LEDU

Tekmovanje je ekipno in za posameznike ter poteka v moški in ženski konkurenci. Ekipa pri moških šteje pet tekmovalcev, pri ženskah pa tri tekmovalke. Registrirani tekmovalci imajo pravico nastopa v ločeni skupini. Tekmuje se po pravilih Zveze za kegljanje na ledu. Število tekmovalcev je neomejeno.

Prijave sprejema vodja tekmovanja na tekmovališču v hali pod Mežaklo (Jože Klinar). Pri prijavi imejte s seboj izkaznico o vstopu v Železarno.

RAZPORED TEKMOVANJ:

- torek, 26. marca, od 15. do 18. ure,
- sredo, 27. marca, od 10. do 12. ure in od 15. do 18. ure,
- četrtek, 28. marca, od 15. do 18. ure,
- petek, 29. marca, od 10. do 12. ure in od 15. do 18. ure,
- sobota, 30. marca, od 10. do 12. ure.

Razglednica (foto I. Kučina)

Zahvale

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, dedka, tasta, brata in strica

IVANA PIVCA

se najiskrenejše zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so sočustvovali z nami, nam v najtežjih trenutkih pomagali, izrazili ustno ali pisno sožalje, darovali vence in prekrasno cvetje. Hvala sosedom za denarno pomoč in vsem za tako številno spremstvo na njegovi zadnji poti.

Veliko zahvalo smo dolžni dr. Rešku, osebi Bolnice Jesenice, sosedom Mravlje, Rupar, Malkoč, Robič, Pašič, Keserovič, Munih in Trček.

Iskreno se zahvaljujem tudi kolektivoma Gorenjska oblačila in Kompas Kranjska gora za podarjena venca.

Vsem, še enkrat hvala.

Zalujoci: žena Alojzija, hčerki Jožica in Ivanka z družinama ter ostalo sorodstvo.

Ob boleči izgubi drage žene in mame

JUSTINE FERJAN

se iskreno zahvaljujem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so z nama sočustvovali in izrekli sožalje.

Vsem lepa hvala za podarjeno cvetje in da so jo pospremili na zadnji poti.

Posebno se zahvaljujem vaščanom Most za denarno pomoč.

Mož Lovro in sin Toni

Ob boleči izgubi naše ljube mame, stare mame in prababice

MARIJE JURČ

Jurčove mame s Koroške Bele se iskreno zahvaljujem nadvse dobrim sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in sodelavcem Kemične čistilnice in pralnice Jesenice, Planike Breznica in Jelovica Škofja Loka, ki so jo obiskovali, darovali cvetje in jo pospremili na njeni zadnji poti.

Lepo se zahvaljujem sestram Doma Franceta Berglja za nego v zadnjih dneh bolezni.

Zalujoci: hčerka Mici, sin Lojze in vnukinja Šimona z družinami

Društvu upokojencev Žirovnica se najlepše zahvaljujem za čestitko ob življenjskem jubileju.

Obenem želim društvu veliko uspeha pri nadaljnjem delu.

Jože Zupan

Sodelavcem TOZD Strojne delavnice se iskreno zahvaljujem za darilo ob odhodu v pokoj.

Janez Torkar

STRELSKO TEKMOVANJE V OKVIRU PRAZNOVANJA MESECA MLADOSTI

V petek, 22. marca in soboto, 23. marca je bilo v prostorih strelske družine Triglav Javornik-Koroška Bela strelsko tekmovanje zračno puško v počastitev meseca mladosti.

Tekmovanja se je udeležilo 19 ekip v dveh starostnih kategorijah. Med ekipami osnovnih šol je med mladinkami osvojila prvo mesto ekipa OŠ Prežihov Voranc s 433 krogi, med mladinci pa ekipa OŠ Jeseniško-bohinjski odred Kranjska gora s 363 krogi.

Med ekipami osnovnih organizacij ZSMS je med mladinkami prvo mesto osvojila ekipa OO ZSMS Gorenjska oblačila s 193 krogi, med mladinci pa ekipa OO ZSMS CSUI s 483 krogi.

Rade Radinovič

ŠPORTNO SREČANJE MLADIH

V petek, 22. marca je bilo v prostorih CSUI športno tekmovanje mladih iz Srednje ekonomske gostinske šole Radovljica in CSUI. Tega srečanja so se udeležili tudi vojski VP Bohinjska Bela, VP Radovljica in mladinci iz jeseniške železarnice.

Tekmovali so v šahu, malem nogometu, streljanju in namiznem tenisu. Dekleta iz Srednje ekonomske šole iz Radovljice in CSUI pa so se pomerila tudi v odbojki.

REZULTATI TEKMOVANJA:
SAH: 1. Železarna, 2. VP Radovljica, 3. VP Bohinjska Bela, 4. CSUI.

STRELJANJE: 1. CSUI, 2. Železarna, 3. VP Bohinjska Bela, 4. VP Radovljica.

MALI NOGOMET: 1. VP Radovljica, 2. Železarna, 3. Gostinska šola Radovljica, 4. CSUI, 5. VP Bohinjska Bela.

NAMIZNI TENIS: 1. VP Bohinjska Bela, 2. VP Radovljica, 3. CSUI.

SKUPAJ: 1. VP Radovljica, 2. Železarna, 3. VP Bohinjska Bela, 4. CSUI, 5. Gostinska šola Radovljica.

ODBOJKA — ŽENSKA: Srednja ekonomska šola Radovljica : CSUI 1:2.

Lijana Trontelj, novinarski krožek CSUI Jesenice

DEŽURNI TRGOVINI

V soboto, 30. marca, bosta na Jesenicah od 7. do 18. ure odprti trgovini:

DELIKATESA, Kašta 2 na tržnici, Titova 21, in
DELIKATESA, poslovalnica 2, Titova 58.

DEŽURNA LEKARNA

V aprilu bo za občini Jesenice in Radovljica dežurna lekarna v Radovljici

REŠITEV KRIŽANKE IZ 10. ŠTEV. ŽELEZARJA

Avstralija, dermatolog, Eti, papiga, LE, nika, UV, Barbara, Bra, Chinon, kot SO, Mara, direktor, tla, agar, ecosaise, Alain, cedra, ave, tat, kanon, Engel, akumulirati, Storavan, nosila, inka, eksamen, ser, Nemec, ra, nat, Oka, Aco, Onega, ir.

Kaj bomo gledali v kinu

KINO RADIO

29. marca, japon. erot. film ZAPELJEVANJE POLETI ob 17. in 19. uri. Film ni primeren za otroke! Ob 21. uri premiera amer. pust. film GOLI V SEDLU.

30. marca, japon. erot. film ZAPELJEVANJE POLETI ob 17. in 19. uri. 31. marca, amer. pust. film GOLI V SEDLU ob 17. in 19. uri.

1. aprila, jug. komedija V ŽRELU ŽIVLJENJA ob 17. in 19. uri.

2. aprila, franc. thriller film ŠOK ob 17. in 19. uri.

3. aprila, FILMSKO GLEDALIŠČE: YOL (POT) turški film ob 17. in 19. uri.

4. aprila, ZAPRTO!

KINO PLAVŽ

29. marca, hongkon. karate film ZMAJEVA IGRA SMRTI, I., ob 18. in 20. uri.

30. marca, jug. komedija V ŽRELU ŽIVLJENJA ob 18. in 20. uri.

31. marca, amer. glas. film ANNIE ob 16. uri, ob 18. in 20. uri japon. erot. film ZAPELJEVANJE POLETI.

1. aprila, amer. pust. film GOLI V SEDLU ob 18. in 20. uri.

2. aprila, amer. shriljivka SATANOVA SVADBA ob 18. in 20. uri.

3. aprila, ZAPRTO!

4. aprila, franc. boc. komedija BOGOVI SO PADLI NA GLAVO ob 18. in 20. uri.

KINO DOVJE

31. marca, amer. shriljivka SATANOVA SVADBA ob 19. uri.

KINO KRANJSKA GORA

29. marca, sov. pust. film ALI BABA IN 40 RAZBOJNIKOV ob 17. uri.

30. marca, jug. komedija KAJ SE ZGODI, KO SE LJUBEZEN RODI ob 20. uri.

2. aprila, franc. boc. komedija BOGOVI SO PADLI NA GLAVO ob 20. uri.

OBVESTILO ŠAHISTOM

Šahovsko društvo Jesenice obvešča svoje člane, da bo hitropotezno tekmovanje za mesec marec v soboto, 30. marca, ob 17. uri v prostorih šahovskega društva.

Vabljeni!

Odbor ŠD Jesenice

OBČNI ZBOR TVD PARTIZAN JESENICE

Partizan Jesenice, društvo za telesno vzgojo in športno rekreacijo, vabi vse svoje člane, starše in prijatelje društva na OBČNI ZBOR, ki bo v petek, 29. marca, ob 18. uri v telovadnici doma.

Vabljeni!

VABILO

Planinsko društvo Jesenice vabi na predavanje v petek, 5. aprila, ob 19. uri v gledališču »Tone Čufar« na Jesenicah. Predavatelj je Joco Balant — alpinist in popotnik, ki vas bo s svojimi filmi popeljal v čudoviti gorski svet Aljaske, otočja Galapagos in ameriškega nacionalnega parka Fritz Roya.

Vstopnice dobite v gledališču eno uro pred predavanjem.

Vabljeni!

UGANKARSKI SLOVARČEK

ASTARTA — palestinska boginja plodnosti in vojne

BALEARI — hribovito špansko otočje v zahodnem delu Sredozemskega morja

LANGE — ameriška filmska igralka (Jessica, Poštar zvoni vedno dvakrat)

SMISLOV — sovjetski šahovski vele mojster, nekdanji svetovni prvak (Vasilij)

RAZSTAVNI SALON DOLIK

V dneh od 30. marca do vključno 10. aprila se v salonu s svojimi slikami in malo plastiko predstavlja akademski slikar BONI ČEH.

Razstava je odprta vsak dan, razen nedelj in praznikov in sobot popoldan, od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

GLEDALIŠČE "TONE ČUFAR" JESENICE

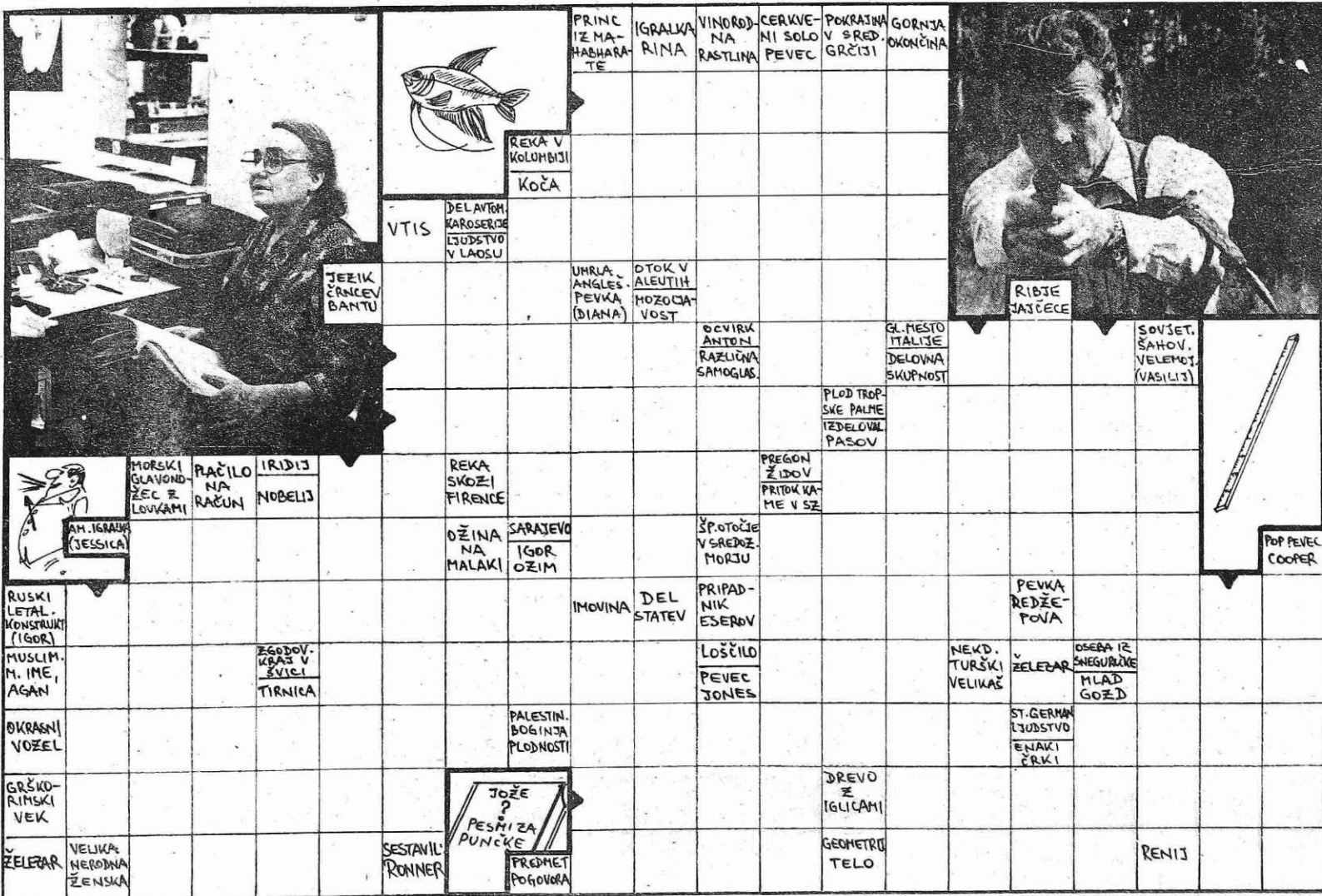
V petek, 29. marca ob 19.30 — Mikeln: FRAKLOVA VRNITEV. Za abonma sobota, sredo in izven.

V soboto, 30. marca ob 21. uri — Horman: MOŽE BREZ OBRAZA in Battelino-Baranovič: GERMAINE IN PES. Gostuje v okviru srečanj gledaliških skupin Gorenjske na Rudniku.

V ponedeljek, 1. aprila ob 19.30 — Mikeln: FRAKLOVA VRNITEV. Za abonma ponedeljek, torek, četrtek in izven.

V četrtek, 4. aprila, ob 9.30, 11. uri, 12.30 in 15.30 — L. Suhadolčan: FIGOLE FAGOLE. Gostovanje v Novem mestu.

V petek, 5. aprila, ob 9.30, 11. uri, 12.30 in 15.30 — L. Suhadolčan: FIGOLE FAGOLE. Gostovanje v Novem mestu.

NA 35. EVROPSKEM PRVENSTVU V KEGLJANJU NA LEDU ODLIČNA ORGANIZACIJA IN SLABE UVRSTITVE NAŠIH

Za nami je še ena velika mednarodna športna prireditev. Konec tedna je na ledeni ploskvi v dvorani v Podmežakli potekalo 35. evropsko prvenstvo v kegljanju na ledu. Ta zimska športna disciplina, ki je sicer veliko bolj razširjena v drugih evropskih državah, ima tudi pri nas že kar več kot 30-letno tradicijo. Letošnje prvenstvo na Jesenicah je bilo zanimivo v dveh pogledih: odlična organizacija in žal slabe uvrstitve naših tekmovalcev.

Pa se najprej pomudimo pri boljši oziroma uspešnejši plati, to je organizaciji prvenstva. V jeseniški občini se v zadnjih letih vrstijo največje mednarodne športne prireditve in manifestacije, ki so vedno ocenjene izredno dobro. To je moč trdititi tudi za 35. evropsko prvenstvo v kegljanju na ledu, na katerem je nastopilo okoli 150 kegljačev iz devetih evropskih držav: Avstrije, Belgije, Finske, Italije, Luksemburga, Švice, Švedske, Zvezne republike Nemčije in Jugoslavije.

Organizacijski odbor je opravil veliko in obsežno delo, največja nagrada za vse pa so bila številna priznanja in pohvale, ki so jih izrekli kegljači in športni funkcionarji iz ostalih evropskih držav, kjer je ta zimska športna disciplina daleč bolj razvita in popularna kot pri nas. Uvodno paradno v petek zvečer je žal preprečil dež, kljub temu pa je otvoritvena slovesnost z mimohodom vseh udeležencev izvenela zelo prijetno. Zbrane so pozdravili predsednik organizacijskega komiteja Jože Ajdišek, predsednik skupščine

ne občine Jesenice Franc Brelih in predsednik mednarodnega kegljaškega organizacijskega odbora Edelbert List, prvenstvo pa je odprla Bogomila Mitič, predsednica republiškega komiteja za turizem SRS, ki je bil tudi glavni pokrovitelj prvenstva.

Priprave za tekmovalce so bile obsežne, za sodnike so pripravili posebni tečaj, uredili so ledeno ploskev in dvorano v Podmežakli, da ne naštevamo še ostalih del in opravil. Poleg velike prizadevanosti jeseniških kegljačev na ledu in športnih delavcev ne gre seveda prezreti vseh, ki so nudili finančno in drugo pomoč. Kot smo že omenili, je bil glavni pokrovitelj prvenstva republiški komitej za turizem SRS, sponzorirali pa so bili: Skupščina občine Jesenice, Železarna Jesenice, Vatrostalna Zenica — TOZD Jesenice, hotelsko-trgovska delovna organizacija Gorenjka Jesenice, Gradis — TOZD Jesenice in Toper Celje.

Ob tem naj spomnimo, da je bilo letošnje jubilejno 35. evropsko prvenstvo že peto, ki je bilo organizirano pri nas. Prvo je bilo leta 1959 na Bledu, leta 1965 na Jesenicah, leta 1970 na Bledu in leta 1975 v Kranjski gori.

Sedaj pa se pomudimo še pri tekmovalnem delu letošnjega prvenstva. Po pričakovanju so bili najboljši kegljači Zvezne republike Nemčije in Avstrije, ki so v močnem delu prvenstva osvojili vseh šest prvih mest. Naši tekmovalci oziroma ekipe, ki so se osvajali medalje in lovoričke, tokrat niso blesteli. Spomnimo naj, da je ekipa Jesenic leta 1966 v Davosu osvojila

srebrno medaljo. Še več uspeha so imeli v teh letih posamezniki, ki so osvojili kar deset medalj, Karol Koblar, Ivan Piber in Lado Sodja pa so osvojili naslove evropskih prvakov.

Po lepih uspehih na prvenstvih in tudi mednarodnih turnirjih v zadnjem obdobju, pa prav na domačem ledu tokrat našim kegljačem ni in ni šlo. Največ so pričakovali v posamezni konkurenci v bližnjem in zbijanju, kjer so pričakovali tudi eno od medalj. Niso uspeli, tudi športna sreča jih je zapustila v odločilnih trenutkih, tako da sta bila najboljša Rudi Plesničar in Lado Sodja na osmem oziroma devetem mestu. Tudi v ekipnem delu naše tri ekipe niso povsem izpolnile pričakovanj. Murka je ob koncu zasedla 9. mesto, ekipa Piber Bled 12. mesto, najbolj pa je razočarala Vatrostalna, ki ji posebno v nedeljo ni šlo in je ob koncu zasedla 15. mesto.

Teh uvrstitev pa le ne moremo šteti kot neuspeh. Po končanem prvenstvu smo od naših tekmovalcev slišali več mnenj, ki vsekakor niso izvenela kot opravičilo. Dejstvo je, da je ta zimski šport v drugih evropskih državah, predvsem v Zvezni republiki Nemčiji, Avstriji, Italiji in Švici, mnogo bolj razširjen. Imajo več dobrih ekip, veliko več trenirajo. Pri nas imamo le nekaj dobrih ekip, ki tekmujejo med slabšimi in tako kvaliteten napredka ni moč pričakovati. Tudi ekipe bo potrebno pomladiti, kar je bilo moč opaziti prav na letošnjem prvenstvu na Jesenicah. Vsekakor bodo naši kegljači skupaj z vodstvi klubov morali analizirati nastop na letošnjem prvenstvu in si začrtati pot, ki bo vodila k ponovnim uspehom v tej športni disciplini. Kot smo slišali, bodo že v kratkem na Jesenicah ustanovili nove ekipe kegljačev na ledu, to pa verjetno pomeni novo vzpodbudo za nadaljnji razvoj kegljanja na ledu.

REZULTATI — ekipno: 1. Zwiesel (ZRN) 40 točk, 2. Kindberg (Avstrija) 40, 3. kombinirana ekipa (ZRN) 39... 9. Murka Jesenice 24, 12. Piber Bled 22, 15. Vatrostalna Jesenice 13.

— posamezniki: 1. Karl Gross (ZRN) 161, 2. Manfred Trappmeier (Svica) 138, 3. Franz Gauster (Avstrija) 137... 8. Rudi Plesničar 125, 9. Lado Sodja 123, 29. Borut Berčič 98, 30. Rudi Šapek 96, 33. Franc Kralj 92, 35. Ivan Železnikar 88.

J. Rabič

JUDO: USPEŠEN NASTOP ZAČETNIKOV

V soboto, 23. marca, je bil v Ljubljani prvi troboj judoistov začetnikov. Poleg domače sekcije TVD Partizan Šiška so nastopili še judoisti iz Nove Gorice in Jesenic. Nastopilo je štirideset judoistov in judoistk in za večino od njih je bilo to prvo tekmovalno. Dekleta so nastopila skupaj s fanti, vendar po teži eno kategorijo nižje.

V kategoriji do 29 kg je nastopil Edvin Karahodžič. S tremi prepričljivimi zmagami je osvojil prvo mesto. V kategoriji do 35 kg so se borili trije Jeseničani. Almir Uzeirovič tokrat ni imel sreče in je izgubil že v prvem kolu. Boljša pa sta bila brat in sestra Matarugič. Prišla sta do finala, kjer je bil Slobodan boljši od Slobodanke. V kategoriji do 38 kg je Ivan Herman z dvema zmagoma osvojil drugo mesto, Gaber Grčar pa je izgubil v prvem kolu. V kategoriji do 42 kg je Samo Karahodžič izgubil šele v finalu in osvojil drugo mesto, Jana Križnar in Saša Buncič pa tokrat še nista imeli sreče. V kategoriji do 46 kg je Elvira Uzeirovič enkrat zmagala in dvakrat izgubila. Mirko Podgoršek je v kategoriji do 52 kg trikrat

zmagal, klonil pa v finalu in osvojil drugo mesto. Florjan Vidic si je v kategoriji nad 64 kg s štirimi zmagami priboril prvo mesto.

Troboj je bil za vse neke vrste test in obenem spodbuda za nadaljnje delo. Najmlajši so pokazali veliko volje, želje, manjka pa jim še veliko ur treninga, da bodo v kasnejših letih posegali tudi po najvišjih uvrstitvah.

Med jeseniškimi judoisti tako uspešno raste nov rod deklet in fantov, najmlajših judoistov in dobro ime jeseniškega juda in TVD Partizan se bo slišalo tudi v naslednjih letih.

Drugi troboj judoistov bo v aprilu na Jesenicah.

-tok

PATROLJNI TEK V ZGORNJI RADOVNI

Strelska družina Janez Mrak Dovje-Mojstrana bo v nedeljo, 31. marca, organizirala tradicionalni patroljni tek na smučeh v počastitev požiga partizanske vasi Radovne. Start bo ob 10. uri v Zgornji Radovni, prijave pa organizatorji sprejemajo še danes, v četrtek, 28. marca. Proga bo dolga od 3 do 5 kilometrov, vmes pa bodo ekipe streljale z malokalibrsko puško. Število zadetkov se bo štelo v končni rezultat. Na tekmovalju bodo nastopile ekipe strelskih družin, milice, teritorialne obrambe in carine iz jeseniške občine ter ekipe družbenopolitičnih organizacij, društev in delovnih organizacij iz krajevne skupnosti Dovje-Mojstrana. Startnina znaša 300 dinarjev, ekipe pa bodo razdeljene po starosti: moški od 18 do 35 let, nad 35 let, ženske pa bodo nastopile brez starostne omejitve.

J. R.

KK JESENICE : KK SALONIT (ženske) 74:54 (36:26)

Jesenice, telovadnica CSUI, gledalcev 50, sodnika: Slapnik (Kamnik) in Praprotnik (Radomlje).

Jesenice: Deretič 8, Šmitran 2 (2:0), Krznarič 4 (2:0), Bartelj 4, Lah 10, Vrdoljak 6, Felc 22 (4:2), Ulčar 12 (3:2) in Smolej 6.

Na tekmi z ekipo s spodnjega dela lestvice so prišle do izraza predvsem mlajše igralke jeseniške ekipe. Trener Valič je izkoristil priložnost in dal možnost igralkam, ki bodo letos igrale v mladinski ligi. Krznaričeva, Bartljeva, Deretičeva, Smolejeva, Šmitranova, Felčeva, Berusova in Bešičeva so igrale vidno vlogo v igri članske ekipe tudi doslej, vendar so na dosedanjih tekmah glavno breme in odgovornost nosile starejše igralke. Na tekmi s Salonitom pa so prav mlajše igralke vodile igro. Angažirana igra v obrambi z borbenim skokom jim je omogočila hitre prehode v napad, kjer je kadetinja Felčeva dokazala, da se razvija v dobro igralko.

Mlajše igralke bodo s košarkaricami iz pionirske ekipe sestavljale izredno močno mladinsko ekipo, ki v letni sezoni lahko upravičeno doseže sam vrh republiške mladinske košarke.

Vendar pa bodo morale takoj po končani članski ligi pričeti s pripravami na letno sezono, kjer naj bi odpravile napake in pomanjkljivosti, ki so se pojavljale v njihovi igri doslej.

Prvenstvo je pred zadnjim kolom že odločeno. Prvak je ekipa KK Mengeš, ki je izgubila le tekmo na Jesenicah, druga je ekipa KK Ilirije, Jesenice bodo obdržale tretje mesto.

T

TRI MEDALJE S PIONIRKEGA PRVENSTVA SLOVENIJE

Številni jeseniški igralci namiznega tenisa so si na regijskem prvenstvu priborili pravico nastopa na republiškem prvenstvu, ki je bilo preteklo soboto in nedeljo v Murski Soboti. Tekmovalo se je v igrah posamezno in v dvojicah za pionirke in pionirke. Nastopili so vsi najboljši igralci iz SRS, omejeno pa je bilo število nastopajočih posameznikov pri pionirjih na 64 in pri pionirkah na 48.

V skupini pionirjev posamezno je zmagal Smrekar (Vesna—Zalog). Od jeseniških pionirjev sta bila Djukič in Šmitran na 9.—16. mestu, Pem pa na 17.—32. Dvojica Ferbežar—Djukič je osvojila 5.—8. mesto, v tolažilni skupini pa je bil Ferbežar drugi.

Pionirke so se odrezale bolje in osvojile tri medalje Barbara Markež je pristala na 3.—4. mestu, izgubila je le z zmagovalko Frelihovo iz Kranja. Tudi dvojica Markež—Smolej je osvojila 3.—4. mesto, kar je bilo dovolj za osvojitve medalj. V tolažilni skupini pa je bila Smolejeva 5.—8.

Na regijskem selekcijskem turnirju pionirjev v Kranju je v prvi jakostni skupini presenetljivo zmagal Jeseničan Zmago Pem pred ostalimi štirimi klubskimi tovariši: Ferbežarjem, Šmitranom, Demšarjem in Djukičem. Prvi Kranjčan je bil šele na šestem mestu. Tudi v drugi jakostni skupini je zmagal Jeseničan Matej Križnar pred Rupnikom z Murove in Markežem z Jesenic. Prvi Kranjčan pa je bil četrti. Vse to dokazuje, da se na Jesenicah mnogo dela z najmlajšimi.

Na enakem turnirju 14 pionirk na Jesenicah je v odsotnosti najboljših treh pionirk Gorenjske zmagala igralka Triglava iz Kranja Teranova pred Smolejevo, Zupančičevo in Samarjevo z Jesenic.

V soboto in nedeljo bodo nastopili pionirji na ekipnem prvenstvu SRS. Na Jesenicah se bo borilo 12 najboljših ekip pionirjev SRS, med njimi tudi ekipa Jesenic. V Gornji Radgoni bo istočasno nastopilo na enakem prvenstvu 12 najboljših ekip pionirk SRS, med njimi tudi dve ekipe z Jesenic.

BARBARA MALENŠEK
Center srednjega usmerjenega
izobraževanja, Bratov Rupar 2

»... saj skoraj nikjer ne glade
umetelneje in lepše kot pri nas.«
J. V. Valvasor
v Slavi Vojvodine Kranjske

NA JESENICAH SE DOBIMO,
DA ŠANSE TE NE ZAMUDIMO!

SLOVENSKE
ŽELEZARNE

ŽELEZARNA JESENICE

ohranja in razvija izročilo v novi Jeklarni 2 z najsodobnejšimi električnimi pečmi

z računalniško tehniko in avtomatizirano proizvodnjo omogoča prenos znanja na sorodna ali celo različna področja proizvodnje

zagotavlja izobraževanje, usposabljanje in izpopolnjevanje znanja doma in v tujini

ceni umsko delo in zato ukinja zastarele postopke proizvodnje

spoštuje ta poklic s posebnimi pravicami (beneficirana delovna doba, dodatki, premije)

razvija družbeni standard delavcev (stanovanja, varnost delovnega okolja, družbena prehrana, prevozi, športna rekreacija, kulturna dejavnost)

štipendira svoje bodoče delavce

prisluhne vsakemu potencialnemu delavcu v svojem kadrovskem sektorju, Cesta železarjev 8, 64270 Jesenice, tel. 81-441, int. 2809